



СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. УВОД	4
2. НАДЗОР	6
2.1. МОНИТОРИНГ НА РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННИ ПРОГРАМИ, ОТРАЗЯВАЩИ ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19	6
2.2. НАБЛЮДЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИТЕ ПРОТЕСТИ	12
2.3. ОБЩЕСТВЕНИЯТ ДОСТАВЧИК НА РАДИОУСЛУГИ БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО РАДИО ПРЕЗ 2020 Г.	17
2.3.1. Наблюдения на програма Хоризонт на БНР за спазване на плурализма, съгласно чл. 6, ал. 3, т. 6 от Закона за радиото и телевизията	17
2.3.2. Наблюдения по спазване на програмните параметри	54
2.3.3. Избор на генерален директор на БНР	58
2.4. ОБЩЕСТВЕНИЯТ ДОСТАВЧИК НА АУДИО-ВИЗУАЛНИ МЕДИЙНИ УСЛУГИ БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ (БНТ) ПРЕЗ 2020 Г.	59
2.4.1. Наблюдения за спазване на плурализма в програма БНТ1	59
2.4.2. Наблюдения по спазване на програмните параметри	98
2.5. ФОКУСИРАНИ НАБЛЮДЕНИЯ НА РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННИ ПРОГРАМИ, СВЪРЗАНИ С ОТРАЗЯВАНЕ НА ИНЦИДЕНТИ С ДЕЦА	107
2.6. ДРУГИ НАБЛЮДЕНИЯ	114
2.7. ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО НА ТЕЛЕВИЗИОННИ И РАДИОПРОГРАМИ ПРЕЗ 2020 Г.	133
2.8. ОТЧЕТ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ЧЛ. 125В ОТ ЗАКОНА ЗА РАДИОТО И ТЕЛЕВИЗИЯТА	136
2.9. ЕВРОПЕЙСКИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ	142
3. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	144
3.1. Групата на европейските регулатори за аудио-визуални медийни услуги (ERGA)	144
3.2. Европейската платформа на регулаторните органи (EPRA)	149
3.3. Други срещи	151
4. ЛИЦЕНЗИРАНЕ И РЕГИСТРИРАНЕ	153
4.1. Лицензиране	153
4.2. Регистриране	154
4.3. Услуги по заявка	156

5. ПРАВНИ ДЕЙНОСТИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ДЕЙНОСТ	157
5.1. АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ДЕЙНОСТ	157
5.2. АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ	157
5.3. ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО	158
5.4. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ В РАМКИТЕ НА ПРАВНАТА ДЕЙНОСТ	158
6. ФИНАНСОВА СТАБИЛНОСТ НА СЕМ	161
7. ДЕЙНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	169
8. ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ	170
9. ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКОНА ЗА ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ	170
10. ДЕЙНОСТИ ПО АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ	170
11. ИНФОРМАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ	171
12. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	173

1. УВОД

2020 г. постави страната и света пред предизвикателствата, свързани с пандемията от Covid-19. Новите реалности пренаредиха плановете и приоритетите и на Съвета за електронни медии и неговата администрация. За да бъдат съхранени живота и здравето на служителите, дейността на регулатора в изключително кратък срок се реорганизира. Въведени са засилени протиепидемични мерки в работните помещения, както и дистанционна форма на работа. На доставчиците и всички заинтересовани лица е дадена възможност през няколко комуникационни канали да подават документи, сигнали, жалби.

Водени от „основната тема” на годината, експертното внимание на мониторинга се ангажира с излъченото радио- и телевизионно съдържание на здравни теми. В рамките на календарната 2020 са проведени две наблюдения, свързани с отразяването на коронакризата в радио- и телевизионните програми.

Съветът осъществи и по две наблюдения – през януари и октомври, на програмите на обществените доставчици на медийни услуги Българското национално радио и Българската национална телевизия за спазване изискването за плурализъм на гледните точки в новинарските и актуално-публицистичните предавания с политическа и икономическа тематика. Реализирани са и наблюдения за изпълнение на условията на издадените индивидуални лицензии, съответно за програма ХОРИЗОНТ и за програма БНТ1.

Отразяването на гражданските протести от юли 2020 г. в радио- и телевизионни програми с национален териториален обхват е предмет на двуседмичен мониторинг. Ескалиралото напрежение и опитите за посегателство срещу някои журналистически екипи, които отразяват на терен протестите, стана повод Съветът за електронни медии да приеме декларация в защита на свободните и отговорни медии. В декларацията категорично се подчертава, че всяко посегателство срещу журналисти или възпрепятстването на тяхната работа е посегателство срещу постиженията на демокрацията. СЕМ призова политиките и обществениците да бъдат отговорни в публичното говорене по отношение на работата на журналистите и медиите.

Съветът, в изпълнение на правомощията си за осъществяване на надзор върху дейността на доставчиците на медийни услуги, осъществи и множество наблюдения, както по повод отразяване на конкретни събития, така и за изпълнение на условията на издадените лицензии за радиодейност с местен териториален обхват.

Лицензионната и регистрационна дейност на СЕМ не бележи динамика през отчетния период. Финализирани са единадесет конкурса за радиодейност и са издадени девет лицензии. Регистрирани са девет лица за доставяне на аудио-визуални медийни услуги, заличени са десет регистрации за телевизионна дейност и две за радиодейност.

През 2020 г. на фокус в международната дейност на европейските медийни регулатори са въпросите, свързани с прилагането на ревизираната Директива за аудиовизуалните медийни услуги (ДАВМУ), както и работа, свързана с негативните последици от Covid-19 върху медийната индустрия. Като член на Групата на европейските регулатори на аудиовизуални медийни услуги (ERGA) и на Европейската платформа на регулаторните органи (ЕПРА), българският медиен регулатор се включи активно в дискусиите по тези теми. През изминалата година България беше избрана за председател на Подгрупа 3 „Осигуряване на видимост и недискриминационен достъп на аудиовизуално медийно съдържание до всички платформи” на ERGA и ръководи изготвянето на два доклада по темата за „видимостта”, както е въведена в Член 7а и Член 13 (1) от ДАВМУ.

2. НАДЗОР

2.1. МОНИТОРИНГ НА РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННИ ПРОГРАМИ, ОТРАЗЯВАЩИ ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19

През първия месец на извънредното положение в Република България (13 март – 12 април 2020 г.) СЕМ осъществи ежедневен фокусиран мониторинг на новинарското и актуално-публицистично съдържание в програми БНТ1, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, BULGARIA ON AIR, ХОРИЗОНТ и ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ. Наблюдаваното съдържание в посочените програми включва: БНТ1 – „Сутрешен блок”, „Денят започва с Георги Любенов”, „По света и у нас” (20:00); БТВ – „Тази сутрин”, „Тази събота и неделя”, „bTV Новините” (19:00); НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ – „Здравей, България!”, „Събуди се!”, „Новините на NOVA (19:00); Bulgaria On Air – „България сутрин”, „Новините On AIR” (18:30); ХОРИЗОНТ – „Преди всички”, „Събота 150”, „Неделя 150”, „Централен бюлетин” (19:00); ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ – „Дарик кафе”, „Седмицата”, „Новините” (18:00).

На 13 март 2020 г. Народното събрание обяви извънредно положение в Република България с цел да ограничи разпространението на заразата от Covid-19. Това се случи два дни, след като на 11 март Световната здравна организация (СЗО) обяви пандемия заради Covid-19. От този момент медиите мобилизираха технически и човешки ресурси, за да се справят с предизвикателството, спазвайки най-добрите журналистически стандарти в своята работа.

Включените в наблюдението доставчици на медийни услуги (ДМУ) направиха незабавна промяна в програмните си схеми – преки включвания, видеовръзки, извънредни новинарски емисии. От първия ден на извънредната ситуация в страната за брифингите на правителството и Оперативния щаб от Министерски съвет е осигурен жестомимичен превод, като целта е да се подпомогнат телевизиите, които нямат такава практика. В началото на наблюдавания период БНТ излъчва съдържание с жестомимичен превод само в директните предавания на официални брифинги и в новините в 16:00 ч. От 20 март в БНТ1 има жестомимичен превод на централна емисия „По света и у нас” в 20:00 ч., „Референдум“, както и на документалните филми по темата за коронавируса, излъчени след „По света и у нас“ в 20:00 часа. Новините в БТВ в 19:00 ч. за първи път се излъчват с жестомимичен превод от 13 март 2020 година. От 19 март 2020 г. НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ за първи път излъчва с жестомимичен превод централните си новини в 19:00 часа. Извънредните предавания по темата в програмите БТВ и НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ са с жестомимичен превод. Преди излъчването на извънредни новини или брифинг на Оперативния щаб, медиите информират зрителя с крол за предстоящото пряко включване. По време на новините и на извънредните студиа на крол се изписва информация за ситуацията в държавата и общия брой на заразените. От 15 март в централната емисия новини на BULGARIA ON AIR има крол с новините от деня (така се излъчват и кратките новини по време на сутрешния блок).

Темата за коронавируса е основна в централните новини и в актуално-публицистичните предавания в програмите на всички наблюдавани медии. По време на извънредното положение логично следва проблематиката, свързана с Covid-19 да стане централна (водеща) в новинарските емисии и да заеме преобладаващ дял в коментарите

рубрики на актуално-публицистичните предавания. Такива са добрите практики на всички авторитетни медии по света.

В програмите за периода от 13 март 2020 до 12 април 2020 г. се наблюдава превес на темата за пандемията. Тя е не само първа, акцент и водеща във всички новинарски емисии и актуално-публицистични предавания, но и почти единствена. Въпреки това, медиите запазват балансираност и спокойствие при разясняване и поднасяне наменящата се с часове информация. От 14 март всяка от наблюдаваните медии се включва в подкрепа на действията на Националния оперативен щаб и правителството с призив към зрителите и слушателите да останат вкъщи.

На 12 март 2020 г. Световната здравна организация (СЗО) публикува *Съображения, свързани с психичното здраве и психосоциалната подкрепа по време на епидемията от COVID-19*. Тези Съображения са разработени като послания, насочени към различни групи с цел подкрепа на психичното и психосоциалното благосъстояние по време на пандемията от COVID-19. Към цялото население е отправена препоръка: *„Сведете до минимум гледането, четенето или слушането на новини, които ви карат да се чувствате разтревожени или напрегнати; търсете информация само от достоверни източници и главно с цел да предприемете практически стъпки да се подготвите да защитите себе си и своите близки. Търсете актуална информация в определено време, веднъж или два пъти дневно. Внезапният и почти непрекъснат поток от новинарски репортажи за една епидемия може да притесни всеки човек. Търсете само факти, а не слухове и дезинформация.“* В тези Съображения на СЗО няма послания към медиите, а към потребителите на информацията и това не е случайно. Задължението на медиите в кризисни ситуации е да предоставят проверена, официална информация в цялата си програма, така че да удовлетворят обществения интерес. Отговорност на потребителите на информацията е как и в какъв обем да я ползват, както и как да предпазят децата от стреса.

Наблюдението регистрира в програмите БНТ1, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, BULGARIA ON AIR, ХОРИЗОНТ И ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ голям обем извънредни директни предавания от заседания на Народното събрание, Министерски съвет, изявления на президента, на министри от кабинета, от брифингите на Националния кризисен щаб за борба с коронавируса, който представя актуална информация за заболялите и мерките срещу болестта и др. Мониторингът отчита за периода директни излъчвания на 34 редовни брифинги на Националния кризисен щаб за борба с коронавируса в 8:00 ч. и 17:00 ч., в рамките на сутрешните предавания и в извънредни емисии новини. За период от един месец се отчита разпространението на 28 извънредни директни предавания от МС, Парламента и Президентството. В някои от извънредните пресконференции на премиера и министрите от кабинета участват и представители на щаба. Извънредните директни включвания са с продължителност от 15 до 180 минути, средно - около 60 минути. В наблюдавания период са проведени и пряко предавани два среднощни брифинга. От гледна точка на обществения интерес и запазването на спокойствието на населението, провеждането на извънредни брифинги в късните вечерни часове е оправдано при наличие на важна за живота на населението информация.

В началото на периода чрез официалните брифинги слушателите и зрителите са осведомявани за развитието на процесите (начало и ежедневна актуализация на данните/ извънредно положение/ проектозакон у нас; ескалация на ситуацията по света). С особена тежест е „информацията от първа ръка“ в обстояните интервюта с ген.-майор проф. д-р В. Мутафчийски и с министрите. В полемичен тон, но без да нарушават етичните правила на доброто поведение, журналистите не спестяват на управляващите неудобните въпроси,

интересуващи аудиторията. Темата за коронавируса се коментира в развитие, като се очертават различни гледни точки от специалисти (лекари, финансист, адвокат, преподаватели, представители на организации в туризма и международните превози), представители на министерства, депутати, евродепутат, кметове. Темата се коментира в здравен, в социален, в образователен, в икономически, в културен и в международен аспект с оглед на въздействието на проблема в различните сфери на живота.

Всяка от наблюдаваните програми изпълнява обществени функции по време на извънредното положение: информират навременно и достоверно обществото за ситуацията в страната и света; дават възможност на гражданите да се запознаят с официалните позиции и действия на държавните власти в борбата със заразата; предоставят възможност на представители на различни политически, социални, професионални и др. групи да изразят позиции по темата за Covid-19; излъчват редица специализирани информации и клипове за личната хигиена и поведение; запълват дефицит в обществото от културни събития чрез излъчването на редица документални и игрални филми, музикални форми и предавания; допринасят за поддържането на информираността в обществото в условия на извънредна ситуация; интегрират хората с комуникационни дефицити чрез увеличено количество съдържание, придружено от жестомимичен превод и течащи надписи (субтитри); индиректно реализират и психологическа подкрепа на населението, и особено на самотните изолирани хора, чрез присъствие в ежедневието им.

Целият обем информация след 13 март 2020 г. е посветен на пандемията от новия коронавирус, единични в емисиите са „несвързани“ с Covid-19 теми. В новините и актуално-публицистичните предавания на наблюдаваните програми се информират гражданите за извънредната ситуация и предприетите мерки от държавата, като се отразяват различни гледни точки – политически, социални, професионални, към темата за борбата с коронавируса у нас. В условия на извънредно положение в страната от първостепенно значение са официалните институционални източници на информация. В първите десет дни от този период, точно такива са ползваните източници почти изцяло в четирите ефирни национални телевизионни програми, както и в двете национални радиопрограми.

Стремежът на медиите е да представят колкото може повече гледни точки, за да се покрият информационните очаквания на възможно най-широк кръг от зрители. Търси се полезна и достоверна информация чрез инструкции, мнения, съвети, мерки на експерти и специалисти в различните проявления на проблема. Прави впечатление умерения и балансиран тон на водещите, които търсят и поднасят информация чрез събеседниците си спокойно, без насаждане на страх и паника. Обявеното извънредно положение и разрастването на заразата във вътрешен и международен план превърна информацията за коронавируса в доминиращо редакционно съдържание на програмите в наблюдаваните новинарски емисии и актуално-публицистични предавания.

През наблюдавания период в програмите на медиите има последователна информационно-разяснителна кампания, балансирано, без паника и напрежение информират обществото за ситуацията в страната и в света. Големият брой репортажи, директни включвания и видеовръзки прави зрителите на медиите свидетели на всички изяви на институциите – правителство, парламент, президент, оперативен щаб за мерките, които държавата предприема във всеки един момент от тази нова ситуация. Програмите на наблюдаваните медии са подчинени на оповестяването на мерките за сигурност и навременно информиране на населението за ситуацията в страната и в света. Призивите на водещите и на техните събеседници в студиата (предимно експерти и здравни

специалисти) е хората да останат спокойни, да не се презапасяват с храни и лекарства и да са самодисциплинирани, като не излизат от домовете си без основателна причина. Основна цел е успокояване на обществеността.

Фокусираното наблюдение не констатира нарушение на ЗРТ или етичните стандарти на журналистическа работа в програмите на ДМУ. Няма констатиран език на омразата при отразяването на живота в ромските общности и при включването на представители на китайската общност у нас или на българи от чужбина. „Чувствителни теми”, като проблемите с карантината в гетата, свободата на словото и включването на армията в борбата с коронавируса, размера на заплатите в различните сектори, се третираат внимателно, с мярка, без подстрекаване към омраза между различни групи от населението, без расизъм или дискриминация, без всяване на паника и без излишна сензационност.

Наблюдението върху динамиката на редакционната политика през наблюдавания месец констатира, че обществените медии БНР и БНТ се стремят да осведомяват аудиторията подробно, конкретно, социално отговорно и обективно за събитията по време на пандемията от коронавирус. Обществените медии задоволяват необходимостта от социално значима информация по време на бедствие и изолация, когато навременната осведоменост може да се окаже животоспасяваща; избягват капаните на сензационността и дреботемията, предотвратяват паниката с разумно подбрани новини и рационално обосновани заключения, които не само не позволяват на застрашените системи да преминат отвъд прага на „конструктивната параноя”, а дори напротив – подпомагат ги да запазят своята способност за оздравителна реконструкция в тежки кризисни ситуации.

Търсят се и положителни новини, тонът е умерен, не се създава излишна тревожност, не се насърчават изказвания, съдържащи реч на омразата, расизъм и/или дискриминация, не се излъчва съдържание, което може да се окаже вредно за психиката на децата.

Общественият доставчик на медийни услуги БНТ от 17 март 2020 г. осигурява образователна програма за учениците, съвместно с МОН в инициативата „С БНТ на училище“ в програмите БНТ2 и БНТ4. Излъчваното съдържание представлява телевизионни уроци по различни предмети от учебните програми на учениците, за които е въведено дистанционно обучение предвид извънредното положение в страната. Тази инициатива се реализира за първи път от обществената телевизия, но показва в кризисен момент организационните възможности на медията да мобилизира ресурси и да помага на семействата и училището в образователния процес на децата. БНТ използва новите информационни технологии чрез създаването на безплатно мобилно приложение за новини и специална рубрика в сайта си по темата за Covid-19. Създадена е и Вайбър група за ученици, които следят учебната програма в БНТ2 и БНТ4.

Мониторингът установи, че са спазени изискванията за плурализъм на гледните точки в информационната политика на обществените медии БНР и БНТ (чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ) - отразяват различните идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки във всяко от новинарските и актуално-публицистичните предавания с политическа и икономическа тематика. БНР и БНТ изпълняват и задължението си, съгласно чл. 6, ал. 3, т. 8 от ЗРТ – да предоставят на гражданите възможност да се запознаят с официалната позиция на държавата по важни въпроси на обществения живот.

Медиите имат склонност да преекспонират негативните новини в кризисни ситуации, специално в актуално-публицистичните и новинарските си предавания, но наблюдението отчете спазване на професионалните стандарти и балансираност в отразяването на извънредното положение в страната. Видно от препоръките на СЗО за

запазване на психичното здраве, хората са насърчавани да ограничават ползването на медийна информация и да използват достоверни източници. В същото време, обаче, средствата за масова информация не са насърчавани да намаляват обема на достоверните „кризисно свързани новини” (които няма как да не бъдат тревожни в съществуващата ситуация). Това би противоречало не само на независимостта на редакционната политика, но би лишило обществото (и в частност някои отдалечени или специфични общности) от една човешка потребност – правото да получава достоверна и актуална информация за случващото се, както и инструкции за оцеляване в ситуация на криза и изолация.

Наблюдението установи, че при осъществяване на своята дейност доставчиците, които създават програмите БНТ1, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, BULGARIA ON AIR, ХОРИЗОНТ И ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ спазват принципите на чл. 10 от ЗРТ – гарантиране на правото на свободно изразяване на мнение; гарантиране на правото на информация; запазване на тайната на източника на информация; защита на личната неприкосновеност на гражданите; недопускане на предавания, внушаващи нетърпимост между гражданите; недопускане на предавания, които противоречат на добрите нрави, особено ако подбуждат към ненавист въз основа на расов, полов, религиозен или национален признак.

В периода 25 ноември – 08 декември 2020 година е осъществено второ фокусираното наблюдение на темата Covid-19 в програми на обществени и търговски доставчици на медийни услуги.

Наблюдението обхваща новини и актуално-публицистични предавания в програмите БНТ1, ХОРИЗОНТ, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, КАНАЛ 3, ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ, BULGARIA ON AIR, СКАТ, АЛФА ТВ/ ALFA TV, БСТВ, ЕВРОКОМ.

Първият мониторинг, осъществен в периода на извънредна ситуация през пролетта на 2020 година (март – април), очертава настъпилата промяна в радио- и телевизионното съдържание в условия на извънредно положение в страната ни. Второто наблюдение, направено половин година по-късно (ноември – декември 2020 г.), описва развитието на темата Covid-19 в условия не само на извънредна пандемична обстановка у нас и по света, но и в условия на заострящо се обществено внимание към информацията за ваксините и предстоящия имунизационен процес. Мониторингът съвпада с подготвителната фаза за ваксинация срещу Covid-19 в ЕС, когато все още Европейската агенция по лекарствата не е одобрила конкретна ваксина, но се очаква това да се случи около Рождество Христово. Докладът съдържа обективна статистическа информация за излъчения обем съдържание по темата Covid-19 в предаванията и за участията на представители на институциите и на гражданското общество. Мониторингът на излъчените новинарски и публицистични предавания в радио- и телевизионните програми установява споменаване на наименования на редица лекарства, различни ваксини и фармацевтични компании. Наблюдението констатира, че надеждата за ваксина и събудената човешка съпричастност намират отражение в медийното съдържание, като се констатира разпространението на положителни послания и разкази за добри постъпки, които на фона на обезпокоителната статистика на заболели и починали пациенти, балансира психологическото въздействие на излъчената информация. Като цяло наблюдението не констатира предозиране с негативни сюжети, липсва насаждане на страх или паника. Поради периодичното предоставяне на информация за Covid-19 в наблюдаваните предавания, темата се насища във времето и въздейства в своята цялост негативно. Мониторингът установява единични случаи на

недооценяване на лексиката или подхода при отразяване на пандемията и поднасянето на негативната информация.

Отразени и коментирани в наблюдаваните програми са множество аспекти на Ковид кризата – медицински, образователни, икономически, политически, психологически, семейни, социални, духовни. Пандемията трайно насочва публичното внимание към медицинските специалисти, лекари, вирусолози и епидемиолози, представители на академичните среди, които заемат стабилно място сред лидерите на обществено мнение със своите професионални познания. Приоритетното медийно внимание към темата за запазване на здравето и живота на хората пренарежда публичния дневен ред и вниманието на аудиторията остава дълготрайно фокусирано върху проблемите в здравеопазването и последиците за икономиката. Мониторингът отчита, че наблюдаваните медии изпълняват критичната си функция спрямо публичните власти като отразяват редица проблеми, развиващи се в хода на пандемията.

2.2. НАБЛЮДЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИТЕ ПРОТЕСТИ

Съветът за електронни медии осъществи мониторинг на радио- и телевизионно съдържание, посветено на гражданските протести в България и разпространено в няколко програми на обществени и търговски доставчици на медийни услуги в рамките на два седмични периода - 10-17 юли 2020 г. и 18-24 юли 2020 година. Методиката на надзора за обществените и за търговските доставчици е различна, предвид по-високите изисквания към програмите на Българското национално радио и Българската национална телевизия, описани в чл. 6, ал. 3, т. 6 от Закона за радиото и телевизията. Обществените медии, които осъществяват своята дейност с помощта на публичен ресурс и които са призвани да спазват принципа на плурализъм на гледните точки като основополагащ за обективното и справедливо представяне на различните граждански интереси, играят важна роля за спокойното развитие на демократичния диалог в българското общество. Нормативните основания при избора на методиката за наблюдението сочат, че фокусът на внимание е обусловено да падне върху предаванията с новинарски и с актуално-публицистични характеристики, които са обособени програми елементи, различаващи се от другите предавания със своите съдържание, структура, времетраене, позициониране в програмната схема, периодичност, жанрови характеристики, драматургия, журналистически екип и организация на работа и т.н. Относно различието на идеите и убежденията в обществото, методиката избира за свой обективен критерий публичната позиция на активните участници в комуникативните единици, които са носителите на идейните или партийни убеждения – дали те са овластени граждани (от законодателна, изпълнителна, президентска, съдебна, местна, европейски власти) или са представители на гражданското общество (НПО, професионални и синдикални сдружения, граждански инициативи, експерти, академични и културни среди, граждани и т.н.).

Гражданските протести в България от юли 2020 г. имат антиправителствен характер, като изразяват също така и искане за оставка на главния прокурор Иван Гешев и за промяна в основния закон на държавата.

Фокусираното наблюдение на програмите на търговските доставчици на медийни услуги по темата за гражданските протести обхваща следните програми: БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ и ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ.

Директното отразяване на всяко гражданско недоволство крие риск за медиите, които предават на живо събитията от площадите и улиците, защото в аудио- и аудио-визуалното съдържание попадат и думи, лозунги, жестове, изразяващи крайно недоволство и критика, граничещи с език на омразата и внушаващи нетърпимост. Емоционалният градус на гражданското вълнение (вербално противопоставяне, показването на някои нецензурни жестове, обидни надписи на импровизирани плакати, както и кадрите с полицейско насилие, сблъсъци и действия на агресивни провокатори и др.) влиза без монтаж или редакционна обработка в медийното съдържание, което свидетелства за актуалните настроения и политическа култура в обществото.

Мониторингът отчита като положителна тенденция във всички наблюдавани програми на обществени и търговски доставчици усилията на журналистическите екипи да фокусират вниманието на аудиторията върху призивите за ненасилие, толерантност, единство, мирно изразяване на гражданските позиции и цивилизовано отстояване на критични възгледи. Констатирано е излъчването на редица комуникативни единици, които показват желанието за сътрудничество и разбирателство между протестиращи и органите

на реда, за избягването на сблъсъци и насилие, за противодействието на провокации (протестиращи подаряват рози на жени в полицейски униформи; граждански вериги, разделящи полицията от агресивни младежи; общо изпълнение на националния химн едновременно от симпатизанти на различни партии и т.н.). Наблюдението отчита, че чрез отговорното отразяване на гражданските протести се засилва ролята на електронните медии като медиатори в полза на разумния политически диалог и гражданско разбирателство.

Предвид опитите за посегателство срещу някои журналистически екипи, които отразяват на терен гражданските протести, СЕМ изрази позиция на 14 юли 2020 г. с Декларация в защита на свободните и отговорни медии, в която се казва, че всяко посегателство срещу журналисти или възпрепятстването на тяхната работа е посегателство срещу постиженията на демокрацията. СЕМ призова политиците и обществените да бъдат отговорни в публичното говорене по отношение на работата на журналистите и медиите.

Изводите от наблюдението на седмицата 10-17 юли 2020 г. показват, че темата за гражданските протести е водеща и централна за всички радио- и телевизионни програми в периода, като за някои предавания тя е доминираща. Отразяването става с репортажи от мястото на събитията и автентична атмосфера от случващото се на площадите и улиците на българските градове. Както обществените, така и търговските доставчици разпространяват значителни обеми извънредни предавания и включвания, директно излъчват изявления и обръщение на представите на държавната власт. БНР и БНТ спазват разпоредбата на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ: *„да отразяват различни идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки във всяко от новинарските и актуално-публицистични предавания с политическа и икономическа тематика”*. Институционалните, експертните и гражданските гледни точки присъстват в радио- и телевизионните предавания в ХОРИЗОНТ и БНТ1, като в съдържанието се отчитат и множество коментари и анализи от различни политически, партийни и неформални идейни перспективи. Експертният прочит на протестните събития ориентира публиката в обществено-политическите процеси и тенденции в развитието на българската демокрация. БНР и БНТ предоставят на своята публика възможност да се запознаят с официалната позиция на държавата по важни въпроси на обществения живот, като едновременно с това отразяват и обществените настроения, свързани с антиправителствени протести и с искания за смяна на главния прокурор и цялата политическа система.

Наблюдението през седмицата 18-24 юли 2020 г. констатира, че темата за гражданските протести постепенно намалява като обем, без да престава да заема централно място сред темите на новините и актуалните предавания. Гласуването на вота на недоверие към кабинета на Бойко Борисов и промените в състава на Министерски съвет, са централните теми за периода 18 -24 юли 2020 г. в наблюдаваните програми. Извънредни предавания и включвания от парламента и протестите пред него присъстват в радио- и телевизионното съдържание. В наблюдаваните програмни елементи на обществените доставчици БНР и БНТ се спазват изискванията за плурализъм на гледните точки, съгласно изискванията на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ. Институционалните, експертните и гражданските гледни точки присъстват в радио- и телевизионните предавания в ХОРИЗОНТ и БНТ1, като в съдържанието се отчитат и множество коментари и анализи от различни политически, партийни и неформални идейни перспективи. Участието на експерти и политически наблюдатели в предаванията ориентира публиката в обществено-политическите събития и тенденции в развитието на българския демократичен процес.

Целите доклади от наблюдението са достъпни: <https://www.cem.bg/controlbg/1319> и <https://www.cem.bg/controlbg/1323>.

Съветът за електронни медии реализира и **фокусирани наблюдения на новини и актуално-публицистични предавания, излъчени на 2, 10 и 22 септември 2020 г.** в радио- и телевизионните програми на три обществени доставчика (БНР, БНТ, Българска свободна медия ЕООД) и девет търговски (Дарик Радио АД, БТВ Медиа Груп ЕАД, Нова Броудкастинг Груп ЕООД, Елит Медиа България ЕООД, Телевизия Европа АД, Телевизия Евроком ООД, Скат ООД, Фондация Алфа 2018, Статис АД, Инвестор.бг АД) **относно отразяването на гражданските протести - т.нар. Велико народно въстание**, и началото на парламентарния сезон на 44-то Народно събрание.

Разпространеното радио- и телевизионното съдържание на 2 септември 2020 г. проследява динамиката на вътрешно-политическите събития в центъра на българската столица и в по-малък обем на протестни събития в други градове на страната и в чужбина. Голяма част от доставчиците реализират директни излъчвания от началото на парламентарния сезон, с речите на председателя на НС Цвета Караянчева и на президента Румен Радев, с декларациите на групите в 44-то Народно събрание. Повечето доставчици проследяват на живо динамиката на протестното движение пред сградата на парламента (бившия партиен дом), което отбелязва два пикови момента на ескалация на напрежението – малко преди обед при опити за разкъсване на полицейския кордон около парламента и с особена интензивност в късните часове на деня, с агресивни провокации и безредици от страна на групи протестиращи. Сред пострадалите по време на събитията има и журналисти, които изпълняват професионалните си задължения да информират своевременно обществото за случващото се през деня.

Медийната картина на 2 септември 2020 г. показва, че повечето аудио-визуални програми се превръщат в свидетелска телевизия, която пренася с атмосфера събитията до зрителите. Предаванията на живо показват без редакторска намеса автентичните, както граждански настроения и действия, така и тези на органите на реда и на властта, които на моменти ескалират, за да оформят в резултат една напрегната телевизионна картина на гражданско противопоставяне и политическа нетърпимост.

Някои от доставчиците на медийни услуги пренареждат и променят програмните си схеми като включват извънредни предавания („*Още от деня*” и „*По света и у нас*” в БНТ1, „*Лице в лице*” и *Новини* в БТВ, „*Честно казано*” и „*Въстанието на 2-ри септември*” в ЕВРОКОМ, „*Шоуто на Слави*” и репортажи в 7/8 TV, „*Парламентът на живо*” в КАНАЛ 3, „*АЛФА на живо*” в АЛФА ТВ/ ALFA TV и т.н.), други доставчици удължават редовните предавания („*Здравей, България*” и *Новините на Nova* в НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, „*Ранни вести*” в СКАТ и т.н.), трети излъчват репортажи и/или само картина на живо от мястото на събитията (7/8 TV, БСТВ, СКАТ, АЛФА ТВ/ ALFA TV).

Наблюдаващите експерти констатираат, че обществените доставчици БНР и БНТ в техните политематични програми – съответно ХОРИЗОНТ и БНТ1, спазват принципа на плурализъм на гледните точки при отразяването на събитията от деня, съгласно чл. 6, ал. 3, т. 6 от Закона за радиото и телевизията.

Не се констатираат нарушения на ЗРТ в наблюдаваното съдържание, като в същото време се отчита факта на излъчване на живо от страна на повечето доставчици на аудио-визуални услуги на кадри с насилие и безредици в центъра на София, на пострадали от

обгазяване или по друг начин, на арестувани/ задържани, на единични груби изрази и думи, с които гражданите емоционално изразяват свои политически позиции и мнения.

За разлика от разпространеното аудио- и аудио-визуално съдържание на 2 септември 2020 г., когато централни информационни събития в радио- и телевизионните програми са протестите и началото на парламентарния сезон, акцентите на 10 септември са гражданското недоволство, редовната работа на Народното събрание и превантивни мерки за сигурност, предприети от полицията за опазване на обществения ред. За някои програми акцент представляват и критичните коментари по адрес на България на някои европейски представители от ЕП и ЕК във връзка със заседанието на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи в ЕП.

Разпространеното радио- и телевизионното съдържание проследява динамиката на вътрешно-политическите събития през деня най-вече в центъра на българската столица или в „триъгълника на властта“. Медийната картина на гражданските протести от т.н. „Велико народно въстание 2“ на 10 септември е мирна, без провокации и насилие, за разлика от разпространената в късните часове на 2 септември. Подробни репортажи (вкл. директни включвания) за работата на СДВР по обезопасяването на района на протестите в централната част на столицата от опасни предмети/оръжия, са включени почти във всички програми.

Програмите на повечето доставчици на медийни услуги не променят своите предварителни схеми, липсват удължени издания на предаванията. Програма ЕВРОКОМ е сред малкото изключения, в която има специални извънредни предавания сутринта и вечерта под заглавие „Въстанието от 10-ти септември“.

Повечето програми проследяват протестните събития предимно в емисии новини и с преки включвания. Темата за гражданското недоволство от властта продължава да е основна и в коментарите на гостуващите личности в актуално-публицистичните предавания.

Наблюдаващите експерти не констатират нарушения на ЗРТ в програмите; БНР и БНТ спазват принципа на плурализъм на гледните точки при отразяването на събитията от деня, съгласно изискванията на закона.

Мониторингът на разпространеното на 2 и 10 септември 2020 г. радио- и телевизионно съдържание показва, че в наблюдаваните програми доставчиците на медийни услуги свободно и независимо определят своята редакционна политика и гарантират правото на информация и правото на свободно изразяване на мнение.

На 22 септември 2020 г., празникът по случай Независимостта на България, както и продължаващите граждански протести срещу управлението (законодателна, изпълнителна и съдебна власти), са основните акценти в наблюдаваното радио- и телевизионно съдържание. Доставчиците отразяват събитията в новини и актуално-публицистични предавания, като използват предимно репортерски включвания от различни места в страната. Почти всички доставчици отразяват националния празник с включвания от Велико Търново, където речта на председателя на парламента Цвета Караянчева е съпътствана от протестни викове „оставка“.

Медийната картина на гражданското недоволство или на т.нар. „Велико народно въстание 3“ на 22 септември в началото е мирна, без насилие, но в по-късните нощни часове напрежението в София нараства и се стига до сблъсък между група протестиращи и органите на реда. Само две телевизионни програми предават директно ескалацията на напрежението в центъра на столицата – програма БСТВ и АЛФА ТВ/ALFA TV. Репортажи и преки включвания от протестите има в късните емисии новини в програмите БНТ1 (вкл.

извънредна емисия), НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, БТВ, BULGARIA ON AIR. Програма ЕВРОКОМ излъчва вечерта специално извънредно предаване. В програма 7/8 TV няма новини, но в нея са осъществени на няколко пъти директни включвания на репортер от мястото на събитието, с анкети и коментари на протестиращи граждани.

Наблюдаващите експерти констатират, че обществените доставчици БНР и БНТ спазват изискванията на чл. 6, ал. 3, т. 6 от Закона за радиото и телевизията. С цел максимално и пълно информиране на публиката, БНР удължава времетраенето на предаването „12 плюс 3” с един час, а в програма БНТ1 се излъчва извънредна емисия „По света и у нас” в 23:30 часа.

Мониторингът не отчита нарушения на Закона за радиото и телевизията в наблюдаваното съдържание на 22 септември 2020 г.

2.3. ОБЩЕСТВЕНИЯТ ДОСТАВЧИК НА РАДИОУСЛУГИ БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО РАДИО ПРЕЗ 2020 г.

Възложените със Закона за радиото и телевизията и с издадените от Съвета за електронни медии индивидуални лицензии обществени ангажименти на БНР налагат предоставяното от обществения доставчик съдържание да се следи с особено внимание. През 2020 година са осъществени наблюдения, както за спазване изискванията за плурализъм на гледните точки в новинарските и актуално-публицистични предавания с политическа и икономическа насоченост, така и за изпълнение на програмните характеристики.

2.3.1. НАБЛЮДЕНИЯ НА ПРОГРАМА ХОРИЗОНТ НА БНР ЗА СПАЗВАНЕ НА ПЛУРАЛИЗМА, СЪГЛАСНО ЧЛ. 6, АЛ. 3, Т. 6 ОТ ЗАКОНА ЗА РАДИОТО И ТЕЛЕВИЗИЯТА

- Наблюдение, реализирано в периода от 1 до 31 януари 2020 г.

Наблюдението обхваща обзорното информационно предаване „Новинарски час” и актуалните публицистични предавания „Преди всички”, „Нещо повече”, „Неделя 150” в програма ХОРИЗОНТ.

Предаването „Новинарски час“ се излъчва от понеделник до петък след новините в 18:00 часа и е със средна продължителност от 50 минути. В периода от 1 до 31 януари 2020 г. са наблюдавани 22 издания.

Мониторингът регистрира 447 комуникативни единици, от които 334 комуникативни единици *новини от страната* и 113 комуникативни единици *международни новини*.



В наблюдавания период е регистрирано участието на 290 представители на институциите, от които: 96 представители на Министерския съвет (МС), 66 представители на Народното събрание (НС), 13 представители на Президента, 37 представители на Съдебната власт, 58 представители на местна власт и 5 представители на Европейски институции. Мониторингът регистрира 15 участия на представители на други (институции, граждански сектор и др.).



В периода на наблюдението са регистрирани 51 представители на неправителствения сектор (НПО) и граждански сдружения.

От общо регистрираните 334 комуникативни единици *новини от страната* е отчетено участието на 66 представители на парламентарно представени партии и коалиции: ГЕРБ - 19 участия; БСП - 21 участия; ОБЕДИНЕНИ ПАТРИОТИ - 12 участия; ДПС - 10 участия; ВОЛЯ - 3 участия; независим депутат – 1 участие. Регистрирани са 12 комуникативни единици с участието на синдикати и професионални организации.

Мониторингът на предаването „Новинарски час“ в програма ХОРИЗОНТ на БНР регистрира следните теми: Международни теми - 91 пъти; Политика - 51 пъти; Екология - 35 пъти; Съдебна власт - 32 пъти; Култура и медии - 28 пъти; Икономика - 26 пъти; Здравеопазване - 26 пъти; Социална политика - 14 пъти; Финанси - 11 пъти; Транспорт и инфраструктура - 10 пъти; Криминални теми - 8 пъти; Природни бедствия и инциденти - 6 пъти; Сигурност - 5 пъти; Енергетика - 4 пъти; Селско стопанство - 3 пъти; Други - 3 пъти; Образование - 1 път; Корупция - 1 път; Спорт - 1 път.



Предаването „*Преди всички*“ в програмата ХОРИЗОНТ на БНР се излъчва от понеделник до петък от 06:00 до 10:00 часа. В периода от 1 до 31 януари 2020 г. са наблюдавани 22 издания на „Преди всички“ с четирима водещи - Веселина Миланова е водещ на предаването 6 пъти; Силвия Великова 6 пъти; Лора Търколева 5 пъти; Диана Дончева 5 пъти.

Регистрирано е участието на 50 представители на институции, от които: 6 представителя на МС, 2 представители на НС, 1 представител на Президента, 8 представители на Съдебната власт, 26 представители на Местна власт и 7 представители на Европейските институции (ЕИ).



В периода на наблюдението са регистрирани 88 представители на неправителствения сектор (НПО), граждански сдружения и експерти. НПО и гражданските сдружения имат 45 представители, а участията на експертите са 43. Участието на други представители - на културата, изкуството, медиите, гражданския сектор и други държавни институции е общо 110.



В наблюдавания период са регистрирани 264-ма участника в 22 издания на предаването „Преди всички“, което показва участието средно на 12 човека в предаване с продължителност от четири часа. От всички регистрирани участници трима са представители на следните политически партии: ГЕРБ - 1 участие; БСП - 1 участие; МИР - 1 участие. В наблюдавания период са регистрирани участия на 16 представители на синдикати и професионални организации.

Мониторингът установи най-дискутираните теми в предаването: Екология - 27 пъти; Култура и медии - 26 пъти; Политика - 23 пъти; Международни теми - 17 пъти; Икономика - 16 пъти; Здравеопазване - 15 пъти; Съдебна власт - 12 пъти; Социална политика - 12 пъти; Образование - 8 пъти; Криминални теми - 4 пъти; Природни бедствия и инциденти - 3 пъти; Транспорт и инфраструктура - 3 пъти; Финанси - 3 пъти; Спорт - 2 пъти; Корупция - 2 пъти; Селско стопанство - 2 пъти; Други - 2 пъти; Сигурност - 1 път; Хора в неравностойно положение - 1 път.



Предаването „*Нещо повече*“ в програма ХОРИЗОНТ на БНР се излъчва от понеделник до четвъртък от 16:00 до 18:00 часа. Наблюдавани са 15 издания с водещи за периода - Людмила Железова (8 пъти) и Диана Янкулова (7 пъти).

В предаването „*Нещо повече*“ е регистрирано участието на 35 представители на институции, от които: 13 представители на *Министерския съвет (МС)*, 14 представители на *Народното събрание (НС)*, 1 представител на *Президента*, 3 представители на *Съдебната власт*, 2 представители на *Местна власт* и 2 представители на *Европейските институции (ЕИ)*.



В периода на наблюдението са регистрирани 41 представители на *неправителствения сектор (НПО)*, *граждански сдружения* и *експерти*. *НПО* и *гражданските сдружения* имат 10 представители, а участията на експертите са 31. Регистрирано е участието на *други* (представители на културата, изкуството, медиите, гражданския сектор и други държавни институции) – общо 33.



В наблюдавания период са регистрирани 114 участника, което показва участието средно на 8 човека в предаване с продължителност от два часа. От всички регистрирани участници в предаването, 14 са представители на следните политически партии: ГЕРБ - 3 участия; БСП - 9 участия; ДПС - 2 участия. Не е отчетено участие на извънпарламентарни политически партии.

В наблюдавания период са регистрирани участия на 5 представители на синдикати и професионални организации.

Мониторингът установи следните дискутирани теми: Политика - 18 пъти; Екология - 13 пъти; Култура и медии - 11 пъти; Международни теми - 10 пъти; Здравеопазване - 6 пъти; Социална политика - 5 пъти; Съдебна власт - 4 пъти; Икономика - 3 пъти; Сигурност - 3 пъти; Образование - 2 пъти; Криминални теми - 1 път; Транспорт и инфраструктура - 1 път; Природни бедствия и инциденти - 1 път.



Предаването „Неделя 150“ в програма ХОРИЗОНТ на БНР се излъчва в неделя от 09:30 до 12:00 часа. Това е най-популярното актуално-публицистично предаване на БНР. Обзорът на седмицата обхваща най-актуалните въпроси в различни сфери на общественно-политическия живот.

В периода от 1 до 31 януари 2020 г. са наблюдавани 4 издания на предаването „Неделя 150“. Водещи са Диана Янкулова (2 пъти) и Явор Стаматов (2 пъти).

В предаването „Неделя 150“ е регистрирано участието на 12 представители на институции, от които: 3 представители на *Министерския съвет (МС)*, 7 представители на *Народното събрание (НС)* и 2-ма представители на *Европейските институции (ЕИ)*; 11 представители на *неправителствения сектор (НПО)*, *граждански сдружения и експерти*; 9-ма представители в *други* (представители на културата, изкуството, медиите, гражданския сектор и други държавни институции).



В наблюдавания период са регистрирани 32 участника в 4 издания на предаването „Неделя 150“, което показва участието средно на 8 участника в предаване с продължителност от два часа и тридесет минути. От общо регистрираните участници, 7 са представители на следните парламентарно представени политически партии: ГЕРБ - 1 участие; БСП - 3 участия; ВОЛЯ – 1 участие; ДПС – 1 участие.; Независим депутат – 1 участие. Мониторингът не отчита участие в предаването на представители на извънпарламентарни политически партии. Регистриран е 1 представител на *синдикати и професионални организации*.

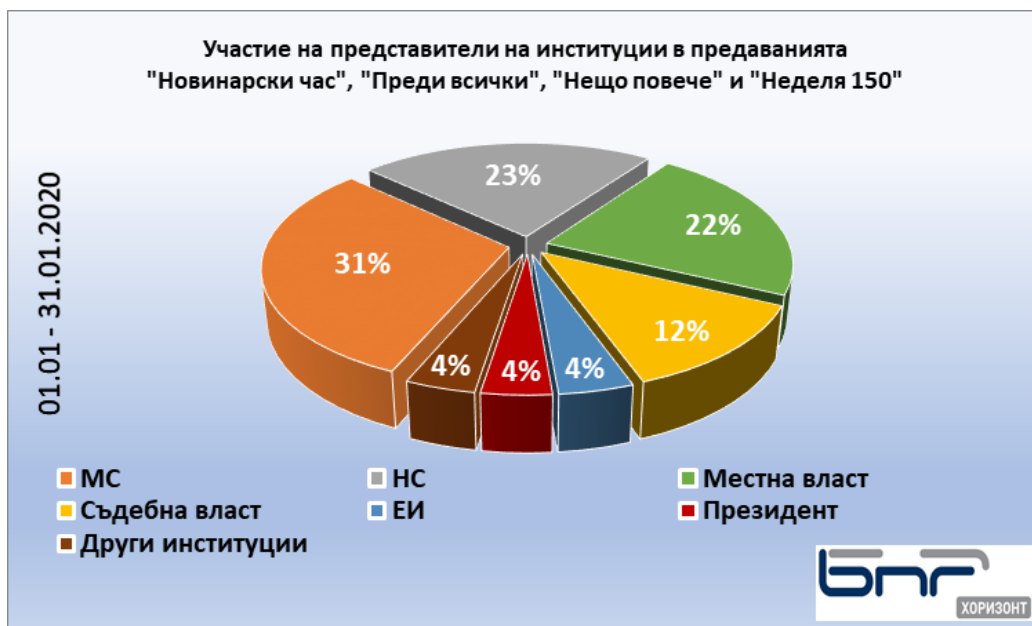
Дискутирани теми в предаването: Политика – 10 пъти; Екология – 5 пъти; Енергетика – 2 пъти; Здравеопазване – 2 пъти; Култура и медии – 1 път; Финанси - 1 път; Социална политика – 1 път; Транспорт и инфраструктура – 1 път.



Констатации от мониторинга за плурализма в предаването „Новинарски час“ и актуално-публицистичните предавания „Преди всички“, „Нещо повече“ и „Неделя 150“:

Резултатите от мониторинга показват, че в предаването „Новинарски час“ и актуално-публицистични предавания с политическа (и имплицитно засягана икономическа) тематика за наблюдавания период е налице плурализъм на гледните точки, както чрез обсъждане на основните теми от съответния период, представляващи обществен интерес, така и чрез включване на събеседници, които изразяват релевантните мнения – на политически сили, на граждански организации и на експерти.





- **Наблюдение, реализирано в периода 5 – 18 октомври 2020 г.**

Фокусираното наблюдение на програма ХОРИЗОНТ по изпълнението на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ за отразяването на различни идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки във всяко от новинарските и актуално-публицистични предавания с политическа и икономическа тематика за период от две седмици (от 5 до 18 октомври 2020 г.) обхваща осведомителни бюлетени в 07:00, 12:00 и 18:00 часа (14 издания); актуално-публицистичните предавания „Преди всички“ (10 издания); „12 плюс 3“ (8 издания); „Нещо повече“ (8 издания); „Неделя 150“ (2 издания) и „Политически НЕкоректно“ (4 издания).

Мониторингът отчита активни участия на представители на различни групи в обществото, които изразяват позиции и възгледи на държавни институции, формации от неправителствения сектор, говорители на бизнес и академичните среди, независими експерти, граждани и др. Под „активно участие“ се разбира участие на съответния представител с глас в радиосъдържанието. Под „пасивно участие“ се разбира представянето на нечия позиция от репортери или водещи на медията чрез преразказ или цитат. Под понятието „трети сектор“ се разбират всички неправителствени формации, граждански сдружения, професионални и синдикални организации, граждани, културни дейци и журналисти – широк спектър на лица, който са извън държавните структури и които изразяват в цялост гражданското общество. В категорията „институции“ влизат най-вече държавните власти – законодателна, изпълнителна, съдебна, президентска, местна, европейски структури – ЕК и ЕП, агенции и др.

Структурата при представянето на резултатите от наблюдението е следната – първо са предоставени обработени емпирични данни, събрани на база излъчено аудиосъдържание последователно през първата и втората седмица на наблюдение, след това се предоставя анализ с динамика на отразяваните теми и участници в съответните предавания. Дискутираната тематика е представена по обем излъчено съдържание в секунди, която журналистическите екипи са открили като важна за развитието на

българското общество. Наблюдавано е и партийното участие като аспект от политическия плурализъм на мнения.

Спецификата на ХОРИЗОНТ се изразява в бързината, с която БНР информира националната радиоаудитория за събитията от деня и в актуалността на коментарите, излъчвани в разширените сутрешни, следобедни и вечерни информационно-музикални блокове. Информационно-музикалният профил на националната радиoproграма се развива през целия ден като ефирът бързо може да промени тематичният си облик, съобразно динамиката в събитията от обществено-политическия живот в страната и по света. Присъствието на журналистически коментари и на интервюта, анкети, репортажи, отразяващи личностно или групово (вкл. партийно, експертно, професионално и др.) мнение, определя блоковите предавания на ХОРИЗОНТ като актуално-публицистични предавания.

Обобщените данни от прослушаното радиосъдържание, излъчено през първата наблюдавана седмица 05 - 11 октомври 2020 г. показват, че темата за гражданските антиправителствени протести и политическата ситуация у нас е водеща по обем времетраене в програма ХОРИЗОНТ. След нея се нарежда темата за Резолюция на Европейския парламент относно принципите на правовата държава и основните права в България, приета на 8 октомври 2020 година. Трета по обем време е темата за Ковид-19 и здравеопазването. През втората седмица 12 - 18 октомври 2020 г. на челно място излиза темата за пандемията от коронавируса, като тя изпреварва говоренето за гражданските протести и политическото положение в страната, което се нарежда на второ място. На трета позиция по обем се нарежда темата за икономиката, енергетиката, инфраструктура и технологии.

Като цяло за двете седмици наблюдение, в новините и в актуално-публицистичните предавания на ХОРИЗОНТ е излъчена най-много информация и коментари за пандемията от Covid-19 и здравеопазване, след което се нареждат фактите и позициите по темата за гражданското недоволство от властта и политическата ситуация.

Сравнението между участниците в ефира през първата седмица и през втората седмица показва, че участието на представителите на гражданското общество се увеличават с 10% - от 44% в първата седмица на 55% за втората; участието на представители на изпълнителната власт също расте с 2% - от 19% на 21%; отразяването на президентската институция също расте с 2% - от 1% на 3%; докато участието на народни представители остава постоянно в съдържанието – 8%, намаляват участията на представители на местната власт с 1% и на съдебната власт с 3%, както и на представителите на стопанските субекти и бизнеса – от 2% на 1%. Участието на членове на европейските институции ЕК и ЕП в ефира на ХОРИЗОНТ за наблюдавания период е следната: през първата седмица от ЕП участието е 10%, през втората седмица спада до 2%; подобно и за ЕК – от 3% отчетено участие през първата седмица, през втората намалява до 1%.

Мониторингът констатира, че в някои предавания на ХОРИЗОНТ коментарите по темата за публикувания на 30 септември 2020 г. Доклад на Европейската комисия (ЕК) за общото състояние на върховенството на закона се припокриват или направо сливат с тези за резолюция на Европейския парламент относно принципите на правовата държава и основните права в България.

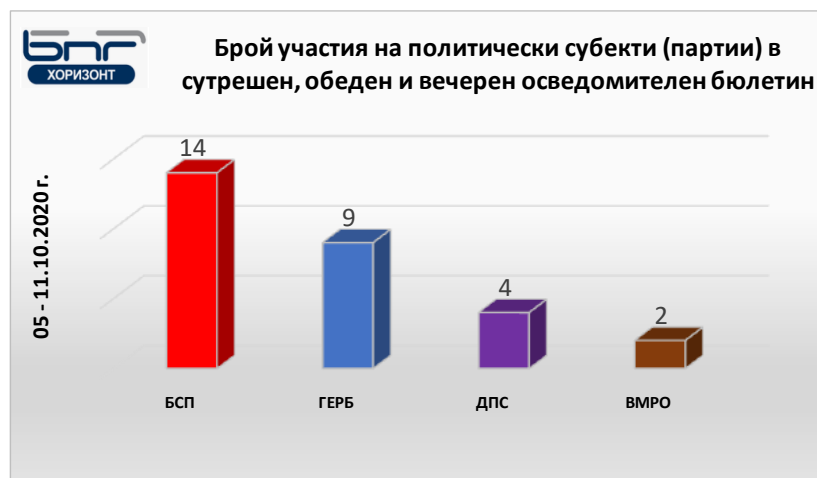
Наблюдението отчита за двете седмици прослушано аудиосъдържание превес на активното включване на представителите на гражданското общество или третия сектор в програма ХОРИЗОНТ пред институционалните представители на съответните държавни

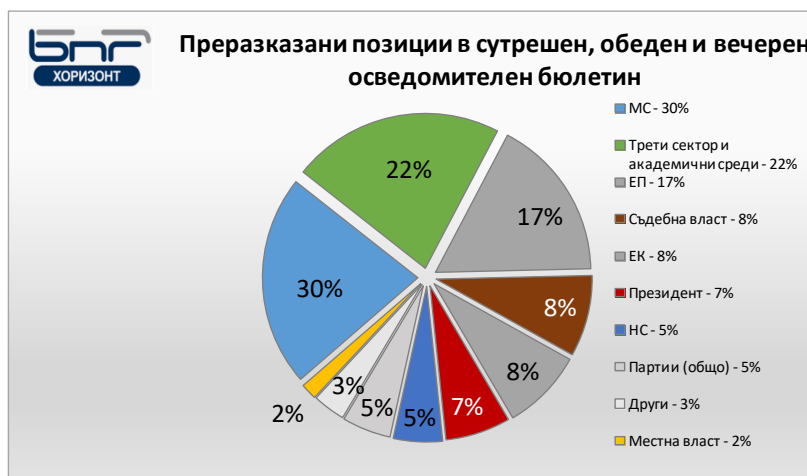
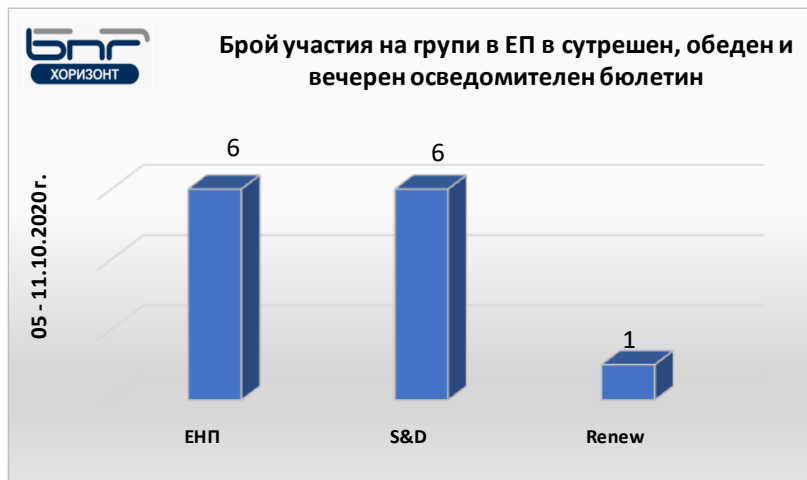
власти, което като регистриран факт отразява изпълнението на обществената мисия на БНР.

Новини – осведомителен бюлетин в 07:00, 12:00 и 18:00 часа (14 издания)

Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В прослушаното аудиосъдържание **новини** (Сутрешен осведомителен бюлетин в 07:00 ч., Обеден осведомителен бюлетин в 12:00 ч.; Вечерен осведомителен бюлетин в 18:00 ч.) за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР участват общо 245 души. От тях представители на институции - 96, представители на третия сектор - 34, представители на бизнеса - 5, представители на партии - 29, на граждани - 22. В новините на БНР са преразказани позиции - 59 броя. От тях на институции - 41 броя, на трети сектор - 13 броя, партии - 3 броя, други - 2 броя.





В радионовините на ХОРИЗОНТ за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.

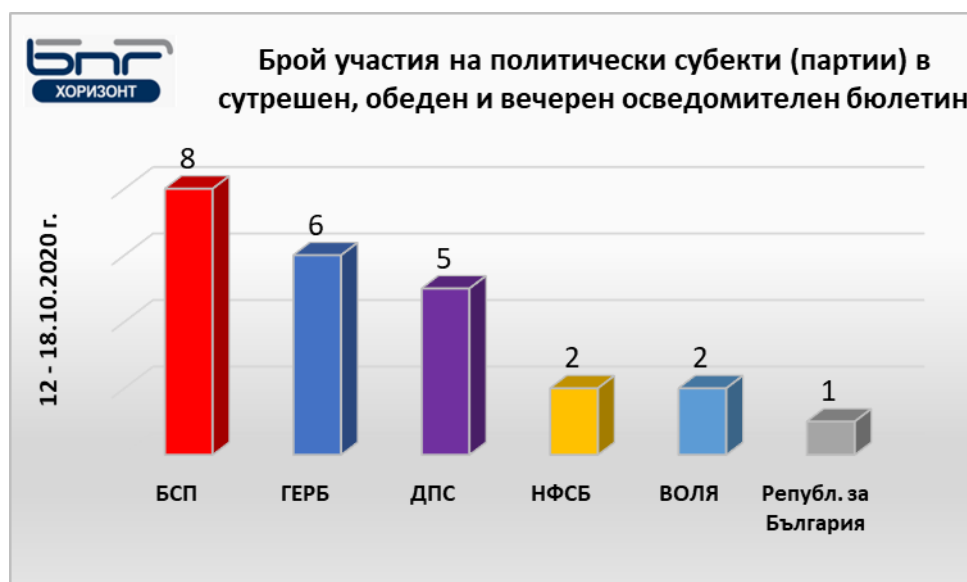


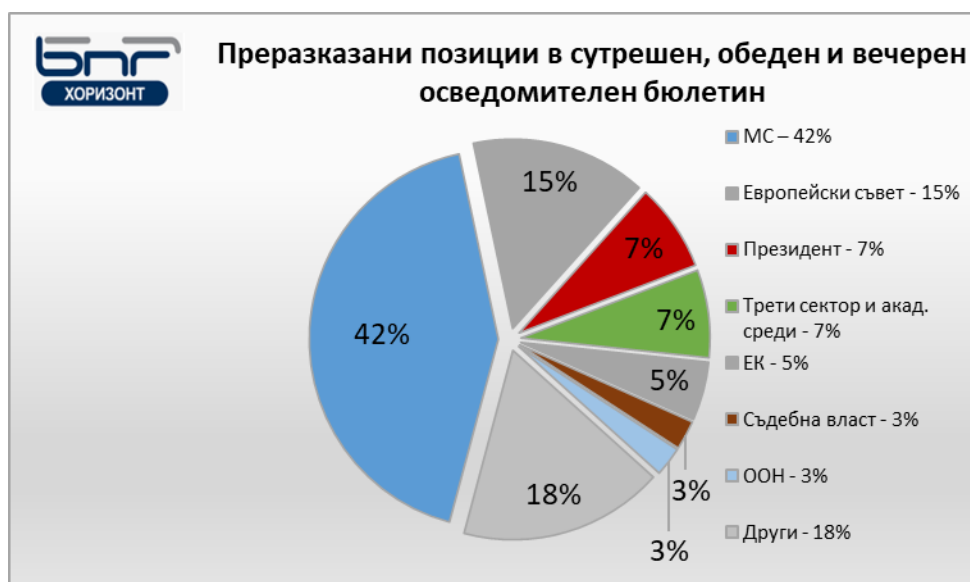
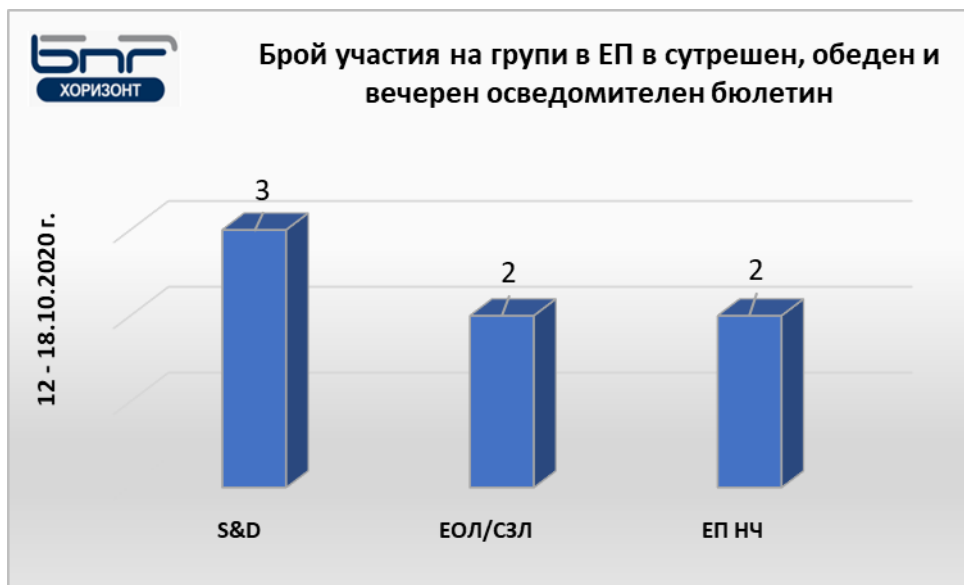
Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В прослушаното аудиосъдържание **новини** (Сутрешен осведомителен бюлетин в 07:00 ч., Обеден осведомителен бюлетин в 12:00 ч.; Вечерен осведомителен бюлетин в 18:00 ч.) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР участват общо 265 души.

От тях представители на институции - 102, представители на третия сектор - 58, представители на партии - 24, на граждани - 35, представители на академични среди -3.

В новините на БНР са преразказани позиции - 43 броя. От тях на институции - 30 броя, на трети сектор - 3 броя, партии - 3 броя, други - 7.





В прослушаното аудиосъдържание новини за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

В емисиите новини (Сутрешен осведомителен бюлетин в 07:00 ч., Обеден осведомителен бюлетин в 12:00 ч., Вечерен осведомителен бюлетин в 18:00 ч.), излъчени в програма ХОРИЗОНТ на БНР в двуседмичния период 05-18.10.2020 г., е спазено изискването за присъствие на множественост на гледните точки и всестранност на информацията.

Мониторингът отчита, че по две теми обемът съдържание е най-голям – международните събития и пандемията от Covid-19 у нас и по света. С нарастването на разпространението на коронавируса, със засилването на мерките по преодоляване на заразата, темата за Covid-19 продължава да заема трайно присъствие в информационния поток. Съдържанието по темата през втория период на наблюдение 12-18.10.2020 г. бележи тенденция на увеличение.

В периода 05-11.10.2020 г. се отчита присъствие на темата за приетата резолюция от ЕП относно принципите на правовата държава и основните права в България, като през втората седмица в радионовините отпада.

В периода 12-18.10.2020 г. се наблюдава увеличение на обема съдържание по времетраене в секунди по темите - граждански протести и политическа ситуация; икономика, енергетика, инфраструктура и технологии; социални теми; Балкани; медии и свобода на словото; правосъдие; сигурност и отбрана; култура и изкуство.

Темите – финанси; вътрешнопартийни теми; избори в САЩ; образование; криминални новини; природни бедствия и инциденти; общински теми/местно самоуправление; туризм - присъстват с по-голям обем на съдържание в периода 05-11.10.2020 г.

Отчита се присъствие на други теми (нобелови награди, награда Джон Атанасов, престижна награда на ЮНЕСКО в областта на медицината, Европейски ден на донорството и трансплантацията на органи, екология, полярна експедиция и т.н.).

В новините се отчита присъствие на представители на различни институции. Броят на активните участия на представителите на изпълнителната и на законодателната власт в новините бележи увеличение през периода 12-18.10.2020 г. Не се наблюдава глас на представител на президентската институция в периода 05-11.10.2020 г. в сравнение с периода 12-18.10.2020 г., в който се отчита активно участие на представители на президентската институция.

Активното участие на представители на местната власт бележи увеличение в периода 12-18.10.2020 г. Активното участие на представители на съдебната власт е по-голямо в периода 05-11.10.2020 г. Броят на активните участия на представители на ЕК и ЕП е по-голям в периода 05-11.10.2020 г. В емисиите новини участват представители на третия сектор. Най-много са участията на експерти и граждани.

В периода 05-11.10.2020 г. се наблюдават участия на представители на бизнеса. Не се наблюдава участие на представители на академични среди.

В периода 12-18.10.2020 г. не се наблюдават участия на представители на бизнеса. Наблюдава се участие на представители на академични среди.

В новините в периода 05-11.10.2020 г. се наблюдават участия на парламентарно представени партии - БСП, ГЕРБ, ДПС, Обединени патриоти/ ВМРО. В периода 12-18.10.2020 г. се наблюдават участия на парламентарно представени партии - БСП, ГЕРБ, ДПС, НФСБ, ВОЛЯ и на извънпарламентарна партия Републиканци за България.

В периода 05-11.10.2020 г. се наблюдава участие на представители на групи в ЕП-Група на Европейската народна партия (Християндемократи) ЕНП, Група на Прогресивния алианс на социалистите и демократите в Европейския парламент S&D, Renew Europe Group Renew.

В периода 12-18.10.2020 г. се наблюдава участие на представители на групи в ЕП Група на Прогресивния алианс на социалистите и демократите в Европейския парламент S&D, Конфедеративна група на Европейската обединена левица - Северна зелена левица ЕОЛ/СЗЛ, Независими членове на ЕП.

Наблюдението отчита представяне на позиции на институции не с гласове, а с преразказ на водещия на емисията или на репортер. Този начин на представяне на позиция чрез преразказ допълва картината на гледните точки.

В емисиите новини в програма ХОРИЗОНТ на БНР в периода 05-18.10.2020 г. се спазва изискването за плурализъм на гледните точки, тъй като се наблюдава присъствие на различни теми от обществено-политически, икономически, културен, образователен характер, участие на представители на различни институции, на различни партии, на представители на синдикални и професионални организации, експерти, граждани.

Актуално-публицистичното предаване „Преди всички“ (10 издания)

Период (първа седмица 05-11.10.2020 г.

В прослушаното радиосъдържание (предаването „Преди всички“) в програма ХОРИЗОНТ на БНР за едномесечния период 05 – 09.10.2020 г. участват общо 42 души. От тях представители на институции – 4 души, представители на третия сектор – общо 28 души, от които гражданите са – 6 души, представители на бизнеса – 2 души и на академичните среди – 7 души. По две издания от предаването водят Лора Търколева и Силвия Великова, а едно – Веселина Миланова.



В прослушаното радиосъдържание (предаването „Преди всички“) за едноседмичния период 05–11.10.2020 г. са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



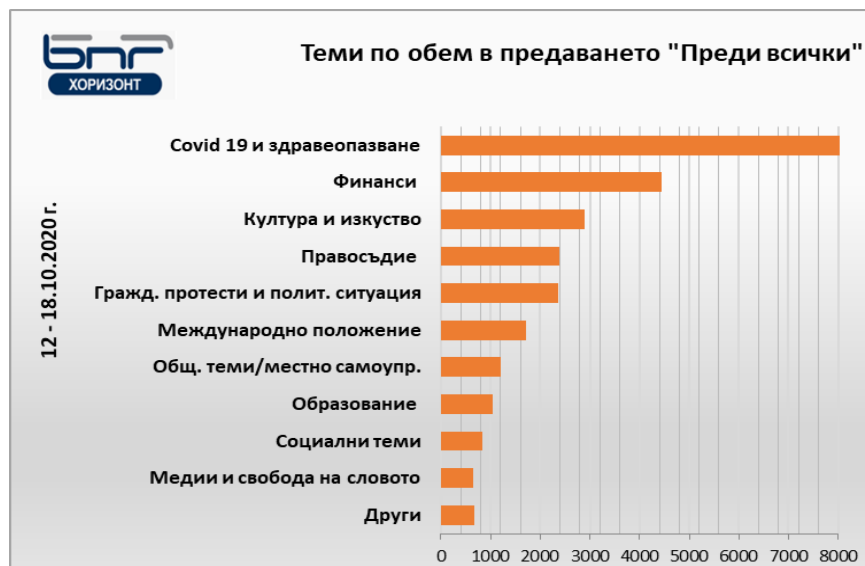
Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В прослушаното радиосъдържание (предаването „Преди всички“) в програма ХОРИЗОНТ на БНР за периода 12–18.10.2020 г. участват общо 43 души. От тях представители на институции – 4, представители на третия сектор – 33, от които гражданите са – 4, представители на бизнеса – 0 и на академичните среди – 5. Отделните

издания от предаването водят – Веселина Миланова, Лора Търколева, Диана Дончева /2 броя/ и Силвия Великова.



В прослушаното радиосъдържание (предаването „Преди всички“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

Радиопредаването „Преди всички“ в програма ХОРИЗОНТ на БНР се излъчва от 6:00 до 10:00 ч. от понеделник до петък и представлява информационно предаване с интервюта и репортажи по актуални теми от дневния ред на обществото. Съдържа както информации за множество събития, така също и коментари на участниците.

В първата седмица от 05-11.10.2020 г. най-много време като обем в предаването „Преди всички“ е отделено на гражданските протести и политическата ситуация, докато във втората седмица от 12-18.10.2020 г. на челно място излиза темата Ковид-19 и здравеопазване.

Мониторингът констатира излъчено съдържание, което отразява проблеми на хора в неравностойно положение - отношението на обществото ни към хората с психични заболявания, как помагаме на бежанците и емигрантите в условия на пандемия, за инициатива, която интегрира нечуващи хора „Споделено готвене“.

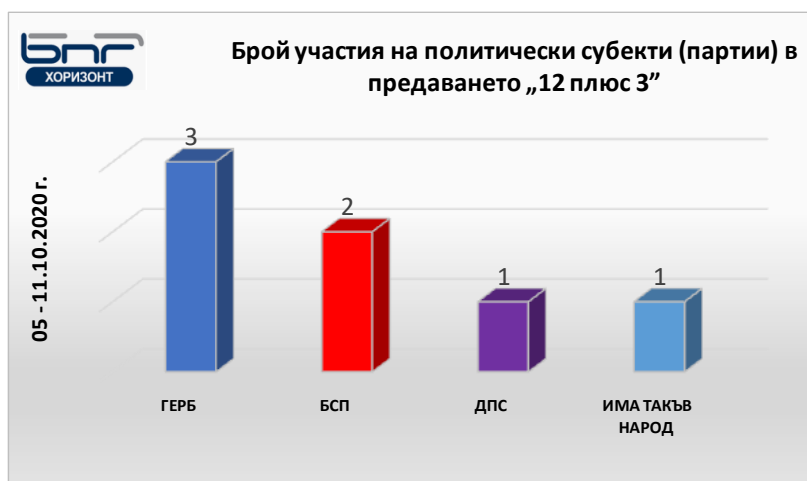
Темата за Резолюция на ЕП за върховенството на правото в България е отразена в първата наблюдавана седмица от 05-11.10.2020 г., докато във втората отпада от разискваните въпроси. В излъченото радиосъдържание се констатира припокриване в информацията и коментарите относно актуалните два европейски документа - Докладът на ЕК относно върховенството на правото в България и резолюцията на Европейския парламент относно принципите на правовата държава и основните права в България. Специално интервю за предаването дава Вера Йоурова, зам.- председател на ЕК. По темата участват двама евродепутати от ЕНП, които обаче застъпват различни позиции – Андрей Ковачев (ГЕРБ) и Радан Кънев (ДСБ), както и експертите Даниел Стефанов (политолог), Емил Георгиев (от инициативата „Правосъдие за всеки“), Иван Начев (политолог).

В предаването критично са разисквани и теми като правосъдие, свобода на словото, финанси, образование, здравеопазване, проблемите на бизнеса и неправителствените организации, на фермерите и тютюнопроизводителите, на общините. В предаването се отчита наличие на изпреварваща информация за редица културни събития и прояви, както и разискване на социални теми като детските надбавки и пенсионното осигуряване.

Актуално-публицистичното предаване „12 плюс 3“ (8 издания)

Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В прослушаното аудиосъдържание (предаването „12 плюс 3“) за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР участват общо 40 души. От тях представители на институции 18, представители на третия сектор 10, представители на бизнеса 2, на академичните среди 4 и на граждани 6. Водещи на предаването са Снежана Иванова, Петър Волгин и Даниела Големинова (2 пъти).



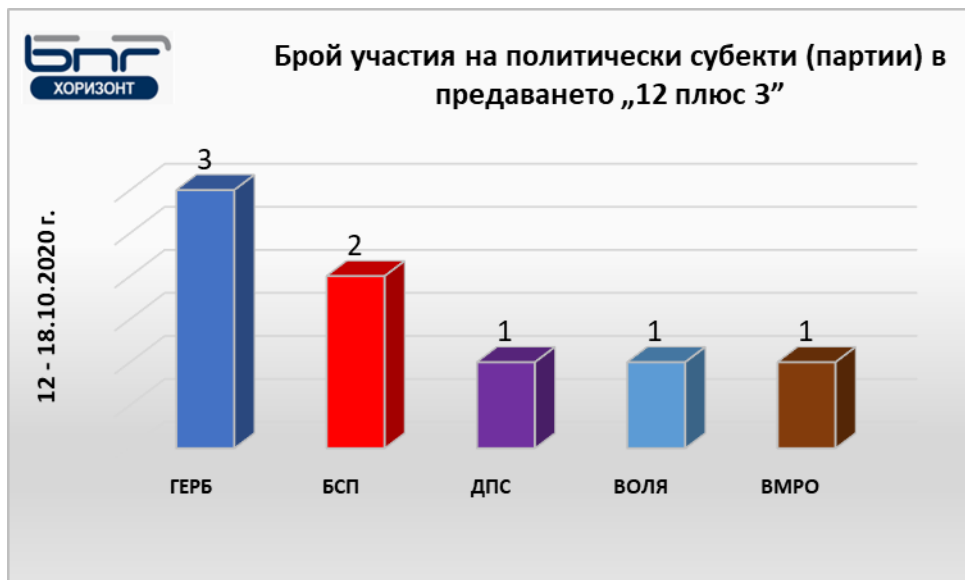
В наблюдаваното аудиосъдържание (предаването „12 плюс 3“) за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В прослушаното аудиосъдържание (предаването „12 плюс 3“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР участват общо 60 души. От тях представители на институции 25, представители на третия сектор 17, представители на бизнеса 1, на академичните среди 7 и на граждани 10. Водещи на предаването са Петър Волгин, Даниела Големинова и Снежана Иванова - 2 пъти.





В прослушаното аудиосъдържание (предаването „12 плюс 3“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

През първата седмица на наблюдението, актуалната тема, развита в най-голям обем и с участието на най-много събеседници, е темата за икономиката, енергетиката, инфраструктурата и технологиите, като тя запазва една от челните позиции и през втората седмица на наблюдение (трето място по времетраене). В предаването са разгледани

икономическите мерки, предложени от правителството - проектът за изграждането на 7 блок на АЕЦ Козлодуй и икономическите мерки срещу пандемията. По темата коментари правят представителите на третия сектор и министърът на енергетиката. По темата икономика, енергетика, инфраструктура и технологии са изразени позиции на изпълнителната власт, синдикати, експерти и бизнес.

Темата граждански протести и политическата ситуация в страната от трето място се изкачва на първо за втората седмица. За отхвърленото вето на президента върху част от промените в Изборния кодекс са представени мненията на изпълнителната власт, експерти и политолози. В репортаж присъстват мненията на парламентарно представените партии - против ветото на президента и в подкрепа на ветото. Във втория период са включени нови участници, разгледана е политическа ситуация и внесена в Народното събрание подписка на 96 народни представители, с която искат оставката на председателката на НС. По темата са представени, както позициите на парламентарно представените партии, така и позициите на политолози.

Темата Covid-19 и здравеопазване е една от най-важните, която присъства и през двете седмици на наблюдение, като от пето място по обем времетраене се изкачва до втора позиция и осезаемо се е увеличил броят на участниците с коментари по нея. Във връзка с нарастващия брой заболели и диагностицирани с коронавирус, са излъчени гледните точки на изпълнителната власт и на представители на третия сектор.

През втората седмица се отчита отпадане на сюжета за резолюцията на ЕП относно принципите на правовата държава и основните права в България.

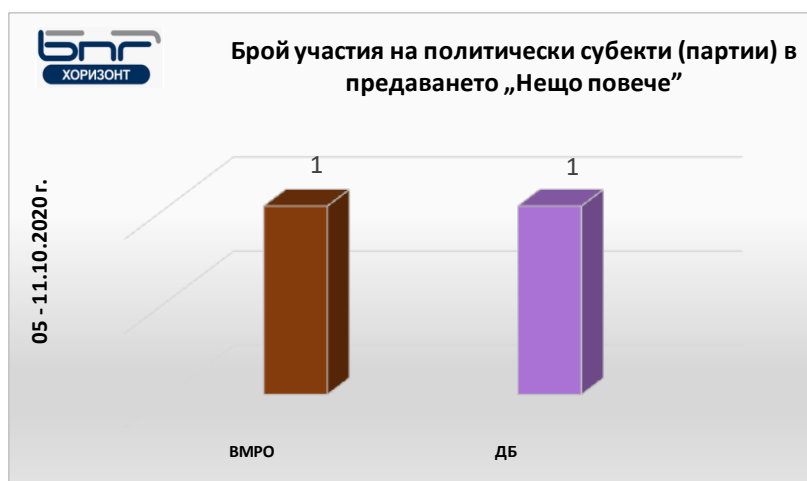
Темата сигурност и отбрана от десето място отива напред - на пето по обем времетраене през втората седмица. През първата седмица е разпространено едно експертно мнение относно информация, че турското посолство в България е участвало в шпионски скандал. През втората седмица се обсъжда закупуването на нови изстребители Ф-16 от правителството, като са изразени гледните точки - на началника на ВВС и на командира на авиобаза Граф Игнатиево. Темата търпи развитие и с подписана декларация на Атлантическия съвет, от която става ясно, че искат оставката на ген. Димитър Петров.

В резултат на наблюдението може да се обобщи, че в обедния блок „12 плюс 3“ в периода 05-18.10.2020 г. са представени разнообразни гледни точки по политически и икономически теми. В предаването често тема е обобщавана в репортаж, след което е коментирана и от гост в студиото или по телефона.

Актуално-публицистичното предаване „Нещо повече“ (8 издания)

Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В прослушаното аудиосъдържание (предаването „Нещо повече“) в програма ХОРИЗОНТ на БНР за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. участват общо 26 души. От тях представители на институции 7, представители на третия сектор 11, представители на бизнеса 0, на академичните среди 1 и на граждани 7. Водещи предаването през седмицата са Людмила Железова и Диана Янкулова (по два издания).



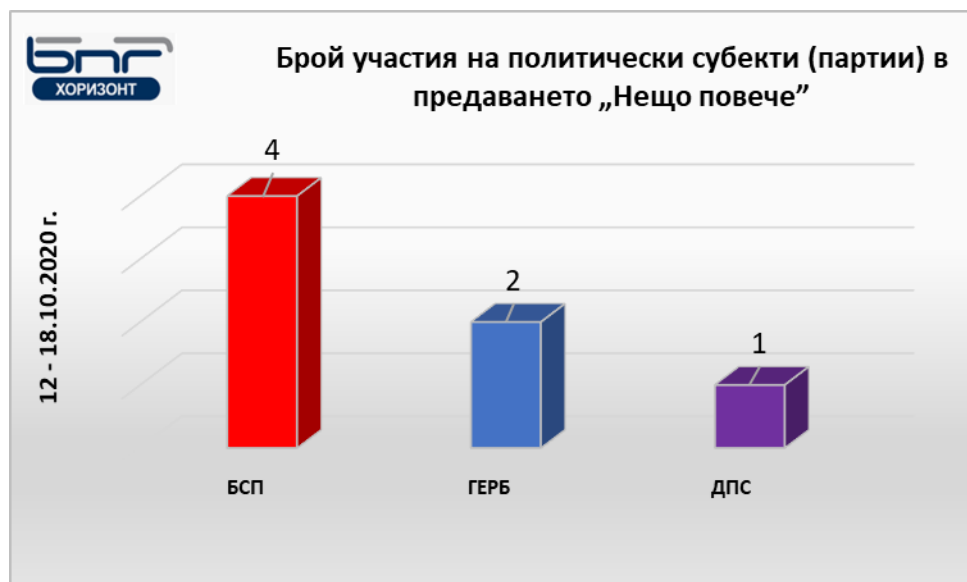
В наблюдаваното аудиосъдържание (предаването „Нещо повече“) за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В прослушаното аудиосъдържание (предаването „Нещо повече“) в програма ХОРИЗОНТ на БНР за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. участват общо 37 души. От тях представители на институции 13, представители на третия сектор 15, представители на бизнеса 1, на академичните среди 2 и на граждани 6. Водещите през седмицата са Георги Марков, Дияна Янкулова и Людмила Железова - два пъти.





В наблюдаваното аудиосъдържание (предаването „Нещо повече“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

Темата за Доклада на ЕК за върховенството на закона в България е една от водещите през първа седмица на наблюдение, както и темата за резолюцията на ЕП относно принципите на правовата държава и основните права в България, която е четвърта по обем излъчено съдържание. За разлика от други предавания в радиопрограмата, в „Нещо повече“ се прави разлика между двата документа. Като цяло, в радиосъдържанието

относно двата документа, доминира критичният тон към вътрешнополитическата ситуация. Във втората седмица на наблюдение и двете теми не се обсъждат.

Темата медии и свобода на словото е на седмо място по обем през втория период на наблюдение, като в предаването „Нещо повече“ е отразена проведена конференция за свободата на медиите в България, чийто домакин е евродепутатът Елена Йончева.

В предаването „Нещо повече“ през периода 05-18.10.2020 г. са представени разнообразни гледни точки, с превес на представителите от третия сектор - експерти, граждански организации, академични среди, граждани и други, пред представителите на институциите и държавните власти.

Актуално-публицистичното предаване „Неделя 150“ (2 издания)

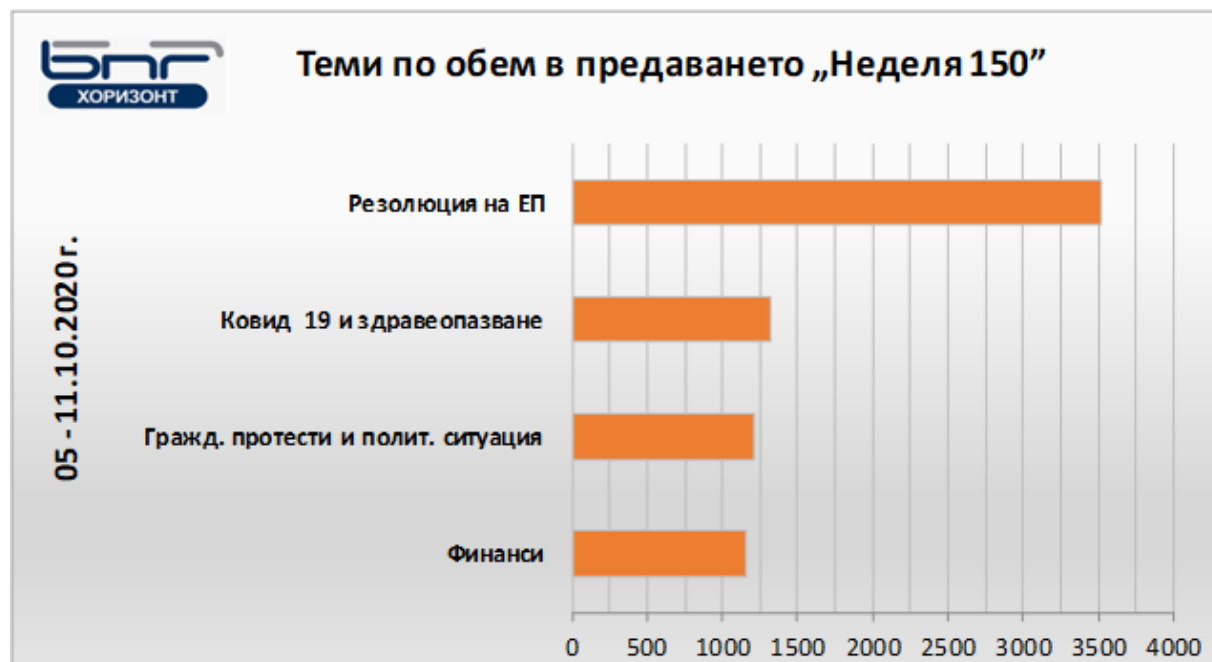
Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В прослушаното радиосъдържание (обзорно политическото предаване „Неделя 150“ (09:30 – 12:00 за 11.10.2020 г.) в програма ХОРИЗОНТ на БНР събеседниците са общо 6 души. От тях представители на институции – 2 души, представители на третия сектор – общо 3 души, от които гражданите са – 1, представители на бизнеса – 0, на академичните среди – 1. Водещ на изданието е Явор Стаматов, който прави своя коментар - обобщение на събитията от седмицата и въвеждащ в темите на предаването.





В наблюдаваното аудиосъдържание (предаването „Неделя 150“ за 11.10.2020 г.) са отразен следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В наблюдаваното радиосъдържание (**обзорното предаване „Неделя 150“** (09:30 – 12:00 за 18.10.2020 г.) в програмата ХОРИЗОНТ на БНР събеседниците са общо 7 души. От тях представители на институции – 3, представители на третия сектор – 4, от които гражданите са – 1. Водеща на изданието от 18.10.2020 г. е Дияна Янкулова, която прави

своя коментар с обобщение на събитията от седмицата и въведение към темите на предаването.



В прослушаното аудиосъдържание (предаването „Неделя 150“ за 18.10.2020 г.) са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

Наблюдението на обзорното седмично предаване „Неделя 150“ (09:30 – 12:00) от 11 и 18 октомври 2020 г. в програмата ХОРИЗОНТ на БНР показва, че различни гледни точки

към актуалните събития от общественно-политическия живот присъстват и те са изразени в самостоятелни интервюта.

В предаването „Неделя 150” темата за резолюция на ЕП относно принципите на правовата държава и основните права в България е развита с интервюта по отделно, с Андрей Ковачев (евродепутат от ГЕРБ в групата на ЕНП), Елена Йончева (евродепутат от групата на социалистите) и Ивайло Калфин (бивш вицепремиер, бивш външен и социален министър, извънпарламентарна АБВ). Двама народни представители – от управляващата ГЕРБ и от опозиционната БСП, говорят в самостоятелни интервюта за *„политическите схватки от седмицата в страната ни, доклада на главния прокурор пред правната комисия в НС и дебатите, завършили с неуспех, по опита за отстраняване на г-жа Цвета Караянчева от председателския пост на НС“*.

Двуседмичното наблюдение отчита, че предаването „Неделя 150” дава трибуна преимуществено на онези представители на гражданското общество, които искат промени в управлението на държавата, без да реализира дискусия в ефир с други мнения. В изданието от 11.10.2020 г. е проведен разговор по темата граждански протести и политическа ситуация с Милица Гладнишка (актриса и певица) за инициативата на интелектуалци с Отворено писмо да изразят своя протест и искания за оставката на няколко управляващи в държавата. Във второто издание от 18.10.2020 г. темата е разширена с участието на Александър Димитров (политолог и преподавател в УНСС) и проф. Георги Каприев (философ и преподавател в СУ), които също заемат критични позиции и коментират желанието на протестиращите за промяна на „системния елемент” в обществото, желанието да се заменят корупционните практики и некомпетентността с „честност и професионализъм”.

В изданието от 11.10.2020 г. разговор на тема финанси е проведен с Любомир Дацов (финансист и бивш зам. министър на финансите), който коментира раздаване на финансови средства от страна на правителството по време на кризата с Covid-19. Във второто издание на „Неделя 150” от 18.10.2020 г. темата е доразвита от Александър Димитров (политолог и преподавател в УНС) и проф. Георги Каприев (философ и преподавател в СУ), както и от Десислава Атанасова – народен представител от ПГ на ГЕРБ и Кристиян Вигенин от ПГ на БСП за България. Изразени са две позиции – срещу „хаотичното” раздаване на финансови средства от правителството като „временна и невидима” мярка, поради липсата на ясен план в перспектива и в защита на фискалните действия; и в подкрепа на заложените средства в различните сфери в Бюджет 2021 като се определят за „необходимост и адекватност”. Отделно в предаването от 18.10.2020 г. е обсъден въпросът за необходимостта от закупуване на още 8 изстребители F-16 с Атанас Запрянов (зам. -министър на отбраната). Мониторингът заключава на базата на двете издания на предаването, че по финансовите въпроси говорят представители, както на законодателната власт, така и експерти от гражданското общество и академичните среди.

В изданието от 11.10.2020 г. по темата Covid-19 и здравеопазване е проведен разговор с доц. д-р Андрей Чорбанов (ръководител на департамент „Имунология“ в БАН), който коментира реакцията на хората и тяхното съпротивление срещу рестриктивните мерки. Той смята, че мерките не са особено ефикасни, предвид начина на заразяване. Във второто издание от 18.10.2020 г. темата е развита с участието на доц. Добрин Василев (началник на клиниката по кардиология в Александровска болница) и адв. Петър Николов, потърпевш от заразата. Експертният коментар от медицински специалисти по темата за пандемията от коронавирус информира слушателите за възгледите на професионалистите в областта.

Актуално-публицистичното предаване „Политически НЕкоректно” (4 издания)

Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В прослушаното аудиосъдържание за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. участват общо 31 души. От тях - политически субект - 1; представители на третия сектор - 30 (експерти журналисти - 5, граждани- 25). В периода са излъчени две издания на предаването "Политически НЕкоректно" - на 10.10.2020 г. и на 11.10.2020 г.

Представители	Брой активни участия
МС – изпълнителна власт	
НС – законодателна власт	1
Президент	
Съдебна власт	
Местна власт	
ЕК	
ЕП	
Трети сектор и академични среди (експерти, граждани)	30
Бизнес и стопански субекти	

Политически субекти (партии)	Брой активни участия (в низходящ ред)
БСП	1

В наблюдаваното предаването "Политически НЕкоректно" за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



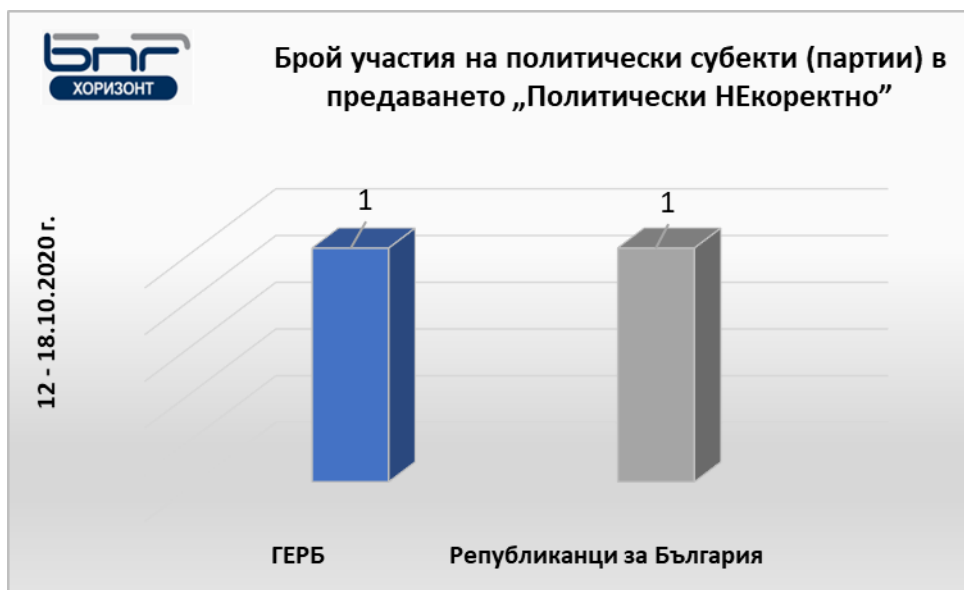
Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В прослушаното аудиосъдържание (предаването „Политически НЕкоректно“) в програма ХОРИЗОНТ на БНР, за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. участват общо 39 души. От тях - политически субекти - 2; представители на третия сектор - 35 (журналисти и експерт - 5, граждани и други - 30), представители на бизнеса-2.

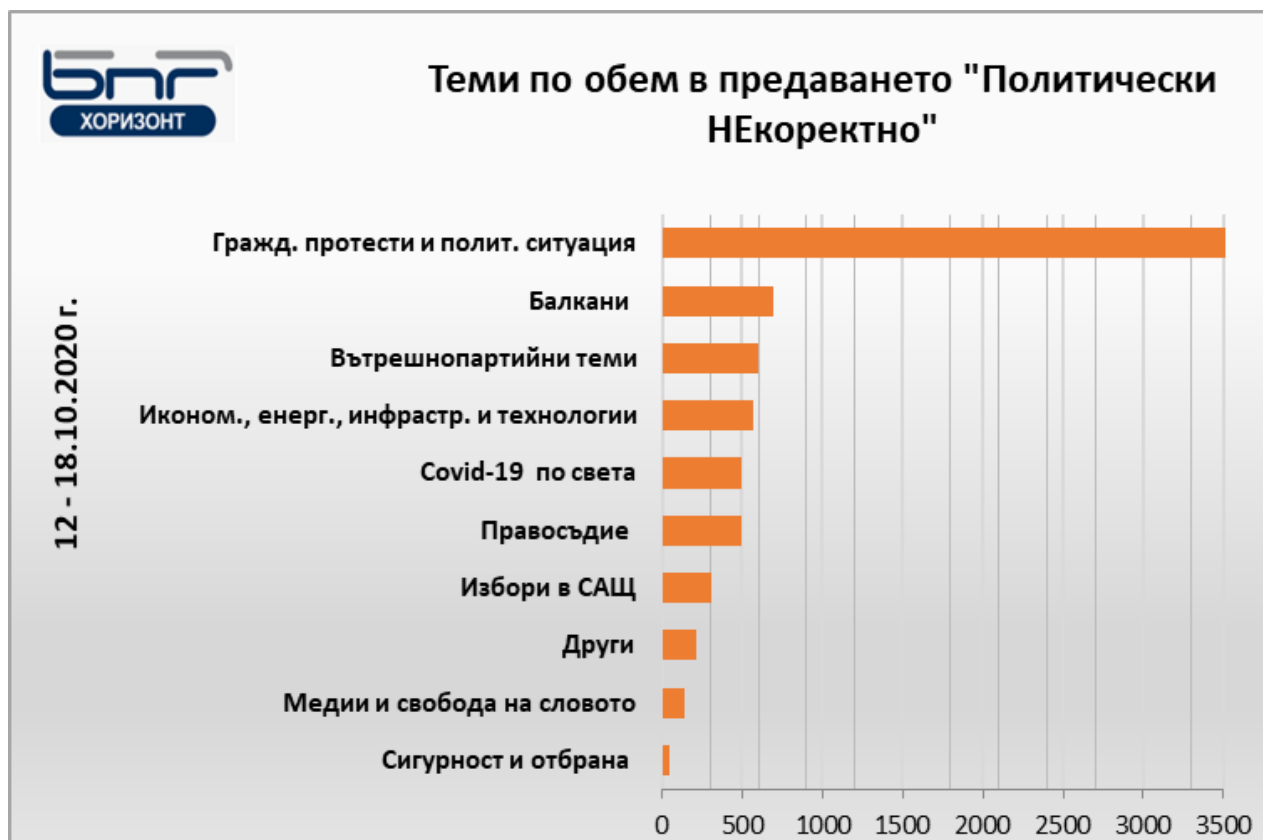
В периода са излъчени две издания на предаването "Политически НЕкоректно" - на 17.10.2020 г. и на 18.10.2020 г. На 17.10.2020 г. водещ на предаването "Политически НЕкоректно" е Петър Волгин, на 18.10.2020 г. водеща е Силвия Великова.

Представители	Брой активни участия
МС – изпълнителна власт	
НС – законодателна власт	
Президент	
Съдебна власт	
Местна власт	
ЕК	
ЕП	
Трети сектор и академични среди	35
Бизнес и стопански субекти	2
Партии (общо)	2





В наблюдаваното предаване "Политически НЕкоректно" за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма ХОРИЗОНТ на БНР са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

"Политически НЕкоректно" е ново предаване в програма ХОРИЗОНТ на БНР, което се излъчва в събота и неделя от 12:15 до 14:00 часа. Наблюдавани са общо четири издания на предаването, излъчени в последователни две съботи и две недели (10 и 11 октомври 2020 г. и 17 и 18 октомври 2020).

Заглавието на предаването "Политически НЕкоректно" издава заложената концепция – политически характер на съдържанието и стремеж към критичен и непопулярен прочит на събитията. В предаването "Политически НЕкоректно" има един участник, който коментира различни теми, отговаряйки на въпроси, задавани от водещия и от слушатели, които имат възможност да изразяват мненията си по темите чрез обаждане в ефир.

Водещ на предаването в събота е Петър Волгин, в неделя е Силвия Великова. Наблюдението отчита присъствие на различни теми в предаването, с различно времетраене на съдържанието по секунди, което показва динамиката в редакционния избор.

От времетраенето на съдържанието по секунди е видно, че през седмицата 05-11.10.2020 г. най-обсъжданата тема е медии и свобода на словото, следвана от темата граждански протести и политическа ситуация.

През седмицата 12-18.10.2020 г. от времетраенето на съдържанието по секунди става ясно, че най-обсъжданата тема са граждански протести и политическа ситуация, следвана от теми от Балканите.

Актуалните сюжети - за приета резолюция от ЕП относно принципите на правовата държава и основните права в България и за Доклада на ЕК, присъстват в двете издания на предаването "Политически НЕкоректно" на 10 и 11 октомври 2020 г., но не присъстват в изданията на 17 и 18.10.2020 г.

Темата за пандемията от Covid-19 по света присъства в двата периода на наблюдение. Темите международно положение и международни събития, социални теми и финанси присъстват само в периода 05-11.10.2020 г. През седмицата 12-18.10.2020 г. са обсъждани темите правосъдие и сигурност и отбрана. Вътрешнопартийни теми и икономика, енергетика, инфраструктура и технологии са с различно времетраене по секунди в изданията на предаването през двете седмици - 05-11.10.2020 г. и 12-18.10.2020 г. Изборите в САЩ присъстват като тема и в двете седмици.

Наблюдението отчита присъствие и на други теми (поискана оставка от ГЕРБ и младежкото СДС на проф. Иво Христов, депутат от БСП за България; за толерантността; апартаментгейт).

В две от изданията на предаването участват политици: на 10.10.2020 г. - проф. Иво Христов - депутат от БСП за България (НС), на 18.10.2020 г. Цветан Цветанов, от извънпарламентарната партия Републиканци за България, включено е изказване (на запис) на Бойко Борисов, лидер на ГЕРБ.

В периода 12-18.10.2020 г. участници в изданията на предаването са журналисти: на 11.10.2020 г. - Бойко Василев, на 17.10.2020 г. - Велизар Енчев. В наблюдаваните издания в двата периода участват журналисти с коментари в рубриците на предаването по теми от вътрешен и международен характер.

Мониторингът на предаването "Политически НЕкоректно" отчита отразяване на различни актуални теми за българското общество с активното участие на политици, журналисти, граждани, представители на бизнеса, експерти. В наблюдаваните издания на предаването "Политически НЕкоректно" в програма ХОРИЗОНТ на БНР за периода 05.10.-18.10.2020 г. е констатирано наличие на плурализъм на гледни точки, но едно по-

дългосрочно наблюдение на това ново актуално-публицистичното предаване в ХОРИЗОНТ ще даде по-точна картина за предаването от гледна точка на спазването на принципа на многообразие на теми и събеседници.

Заклучение

Мониторингът на програма ХОРИЗОНТ на БНР за периода от две седмици от 05 до 18 октомври 2020 г. констатира спазване на разпоредбата на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ за отразяването на различни идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки във всяко от новинарските и актуално-публицистични предавания с политическа и икономическа тематика. Наблюдението отчита излъчване на аудиосъдържание, предоставящо информация и коментари на важни теми от дневния ред на българското общество, с активното участие на различни субекти, които изразяват позиции на институции, партии, власти, организации, граждани и т.н. по обсъжданите проблеми. Където гледните точки не са включени в съдържанието с глас, там журналистическите екипи са отразили някои позиции чрез преразказ, което допълнително обогатява информацията и гарантира плурализъм на гледните точки.

Графика - Обобщени данни по теми в новини и актуални предавания в ХОРИЗОНТ за периода 05-11.10.2020 г.:



Графика - Обобщени данни по теми в новини и актуални предавания в ХОРИЗОНТ за периода 12-18.10.2020 г.:



Графика - Обобщени данни по участници в новини и актуални предавания в ХОРИЗОНТ за периода 05-11.10.2020 г.:



Графика – Обобщени данни по участници в новини и актуални предавания в ХОРИЗОНТ за периода 12-18.10.2020 г.:



Графика - Обобщени данни за целия наблюдаван период от две седмици 05-18.10.2020 г. по обем отразени теми:



Графика – Обобщени данни за целия наблюдаван период от две седмици 05-18.10.2020 г. по участници:



2.3.2. НАБЛЮДЕНИЯ ПО СПАЗВАНЕ НА ПРОГРАМНИТЕ ПАРАМЕТРИ

Наблюденията показват, че общественият доставчик спазва заложените параметри по отношение на обем новини и предавания в съдържанието на програма ХОРИЗОНТ, съобразно нейния универсален информационно - музикален формат.

- Двуседмичен мониторинг 18-31 май 2020 г.

Резултати от наблюдението:

Новини в програма ХОРИЗОНТ - мониторингът констатира общо излъчени информационни емисии 33 на брой за денонощие в делничните дни. Новините включват четири основни осведомителни бюлетина, които са нощен в 00:00 ч., сутрешен в 07:00 ч., обеден в 12:00 ч. и вечерен в 19:00 часа. Новинарските емисии в програма ХОРИЗОНТ се излъчват на кръгъл час в делнични дни. Има кратки новини от 06:00 до 18:00 ч. на половин час с продължителност 1 - 1,30 мин. В събота и неделя новинарските емисии се излъчват само на кръгъл час. Има едно изключение - в 6:30 ч., емисията включва преглед на печата. В уикенда / събота, неделя/ общият брой емисии новини е 24. В неделя в 10 и 11 часа няма новини, защото се излъчва предаването „Неделя 150” без прекъсване. „Новинарският час” се излъчва всеки ден след новините в 18 часа. Регионалните новини присъстват във всяка една от информационните емисии, като по-рядко те са водеща новина. За целия период на наблюдение, регионалните новини обхващат предимно информацията за

разпространението на Covid-19 в различните селища на страната. Доставчикът изпълнява заложеното в лицензията изискване за не по-малко от 11 на сто от дневното програмно време.

Актуални предавания - актуалните предавания трябва да бъдат не по-малко от 35% от сто от седмичното програмно време или минимум 3528 минути, а актуалните предавания с регионална тематика да са не по-малко от 4 на сто от седмичното програмно време или 403.2 минути.

Мониторингът отчита, че БНР изпълнява програмния параметър с излъчени 4070 мин. актуални предавания и 660 мин. актуални предавания с регионална тематика. Наблюдението констатира в програма ХОРИЗОНТ на БНР следните актуално-публицистични предавания: „*Преди всички*”, „*Хоризонт до обед*”, „*12+3*”, „*Нещо повече*”, „*Хоризонт за вас*”, „*Седмицата на бързи обороти*”, „*Събота 150*”, „*Неделя 150*”, „*По първи петли*”. Предаването „*По първи петли*” се излъчва в ефира на ХОРИЗОНТ всеки ден от понеделник до събота от 04:00 до 06:00 ч. и е общо съдържание с регионалните центрове на БНР в Пловдив, Варна, Стара Загора, Шумен и Благоевград.

Други актуални предавания: Образователната тематика в ХОРИЗОНТ присъства навсякъде в актуалните предавания, като темата заема доминиращо място в „*Графити по въздуха*”. В наблюдавания период образователната тема заема 7,4 на сто от обема наблюдавани предавания за седмицата. Темите, свързани с култура, наука, религия и др. се отчитат в следните информационно музикални предавания: „*На финала*”, „*Ритъмът на земята*”, „*Любими до болка*”, „*Музикална шарения*”, „*Алегро виваче*”, „*Джаз студио*”, „*Време за живот*”, „*Рок лавина*”, „*Бъди какъвто си*”, „*Музикална суматоха*”, „*Евробокс*”, „*Имат ли песните спиране*”, „*Картини от една изложба*”, „*Каста дива*”, „*Моята песен*”, „*Класика.com*”, „*Оазис*”, „*Музикална суматоха*”, „*Музикална шарения*”, „*Пулсиращи ноти*”, „*Спорт и музика*”, „*Зона за рок и джаз*”, „*Закуска на тревата*”, „*Нощен хоризонт*”, „*Хора, пътища, автомобили*”. Културната, научна и религиозната тематика заема 5,6 на сто от обема на всички наблюдавани предавания за седмицата.

Темите, свързани с детска и младежка аудитория в актуалните радиопредавания на ХОРИЗОНТ са: „*БГ топ 20*”, „*Сценична треска*”, като в предаването „*Рано в неделя*” се представят музикалните традиции от различни краища на страната, където талантиливи български деца и младежи свирят и пеят народни песни. Тези теми заемат 4,4 на сто от обема на всички наблюдавани актуални предавания за седмицата.

Темите, свързани с хората в неравностойно положение и рисковите групи присъстват, както в новините на ХОРИЗОНТ, така и в рамките на актуалните предавания „*Преди всички*”, „*Нещо повече*”, „*Хоризонт за вас*”, „*По първи петли*”, съобразно структурата и формата на програмата. Тези теми заемат 2,2 на сто от обема на наблюдаваните актуални предавания през посочения период.

Осъщественият мониторинг на програма ХОРИЗОНТ на Българското национално радио за период от 18 – 31 май 2020 г. установява, че общественият доставчик изпълнява изискването в лицензията по отношение на следните програмни характеристики: новини, регионални новини, актуални предавания, както и обема тематика в областта на образование, култура, наука, религия, детски и младежки предавания, хора в неравностойно положение и рискови групи.

- **Двуседмичен мониторинг 05-18 октомври 2020 г.**

Резултати от наблюдението

Новини - констатирани общо 32 излъчени информационни емисии за денонощие в делничните дни. Новините включват четири основни осведомителни бюлетина, които са нощен в 00:00 ч., сутрешен в 07:00 ч., обеден в 12:00 ч. и вечерен в 18:00 часа. Наблюдението констатира, че часът на вечерния осведомителен бюлетин е променен и започва един час по-рано вместо от 19:00 ч. в 18:00 ч., като предаването „Новинарският час“ е отпаднало от програмната схема (новините са развити в разширени репортажи и реално запазват концепцията на „Новинарският час“). Новинарските емисии в делнични дни по програма ХОРИЗОНТ се излъчват на всеки кръгъл час. Кратките новини в програмата се излъчват на половин час и са общо 8 информационни емисии на ден (06:30, 08:30, 10:30, 11:30, 13:30, 14:30, 16:30 и 17:30 ч.) с продължителност до две минути. В събота и неделя новинарските емисии се излъчват единствено на кръгъл час. Изключение прави само кратката емисия в 6:30 ч., която включва и преглед на печата. В уикенда (събота и неделя) общият брой емисии новини е 25. В неделя в 10:00 ч. и 11:00 ч. не се излъчват новини, защото се разпространява предаването „Неделя 150“, което е без прекъсване.

Според издадената индивидуална лицензия, програмният параметър новини трябва да бъде не по-малко от 11 на сто от дневното програмно време или 158 минути. Наблюдението констатира, в програма ХОРИЗОНТ на БНР, че обемът новини на ден се изпълнява от общественото радио. Новините с регионална тематика трябва да бъдат не по-малко от 8 на сто от дневното програмно време или 115 минути на ден. Регионалните новини присъстват във всяка една от информационните емисии, но не са водеща новина. За целия период на наблюдение, регионалните новини обхващат предимно информацията за разпространението на Covid-19 в различните селища на страната и за протестите в провинцията, празници и концерти по региони, исторически възстановки. Мониторингът констатира в програма ХОРИЗОНТ, че БНР изпълнява изискването за процент новини с регионална тематика.

Актуални предавания – в периода са излъчени следните актуални предавания: „*Преди всички*“, „*Хоризонт до обед*“, „*12+3*“, „*Нещо повече*“, „*Хоризонт за Вас*“, „*Седмицата на бързи обороти*“, „*Събота 150*“, „*Неделя 150*“, „*По първи петли*“. Програмата включва и ново предаване - „*Политически некоректно*“, което започва на 03 октомври 2020 г., след обедния осведомителен бюлетин. Мониторингът отчита, че Българското национално радио изпълнява програмния параметър с излъчени 4280 минути или 42,4 на сто актуални предавания (съгласно лицензията задължението е за не по-малко от 35 на сто от седмичното програмно време или минимум 3528 минути).

Доставчикът изпълнява и изискването за актуални предавания с регионална тематика (4 на сто от седмичното програмно време или минимум 403 минути). Предаването „*По първи петли*“ се излъчва в ефира на ХОРИЗОНТ и на регионалните центрове всеки ден от понеделник до събота включително и излъчва общо съдържание от регионалните радиостанции на БНР във Варна, Благоевград, Пловдив, Стара Загора и Шумен. Мониторингът отчита, че БНР изпълнява програмния параметър с излъчени през първата седмица 660 минути или 6,5% актуални предавания с регионална тематика.

Други актуални предавания: образователната тематика в програма ХОРИЗОНТ заема основно място в предаването „*Графити по въздуха*“ /110 минути/ и присъства в

актуалните предавания „*Преди всички*“, „*12+3*“ и „*Нещо повече*“. В наблюдавания период образователната тематика заема 156 минути или 1.5 на сто от обема наблюдавани предавания за седмицата. Според издадената индивидуална лицензия културни, научни, религиозни и др. предавания трябва да бъдат не по-малко от 1 % от седмичното програмно време. Културната, научна и религиозната тематика се развива в рамките на актуалните предавания и най-много по обем времетраене в предаването „*Преди всички*“ /61 минути/, в „*12+3*“ /39 минути/ и в предаването „*Нещо повече*“ /41 минути/ и общо в актуалните предавания 141 минути. Темите, свързани с култура, наука, религия и др. се отчитат в следните информационно музикалните предавания: „*Алегро виваче*“, „*Двуглас*“, „*Закуска на тревата*“, „*Зона за рок и джаз*“, „*Каста дива*“, „*На финала*“, „*Ритъмът на земята*“, „*Любими до болка*“, „*Музикална шарения*“, „*Джаз студио*“, „*Време за живот*“, „*Рок лавина*“, „*Бъди какъвто си*“, „*Музикална суматоха*“, „*Евробокс*“, „*Имат ли песните спирание*“, „*Картини от една изложба*“, „*Моята песен*“, „*Класика.com*“, „*Оазис*“, „*Пулсиращи ноти*“, „*Спорт и музика*“, „*Нощен хоризонт*“ и „*Хора, пътища, автомобили*“ /2140 минути/. Общо темата заема 2281 минути или 22 % от обема на всички наблюдавани предавания за седмицата. Това дава основание да се твърди, че политематичната програма ХОРИЗОНТ запазва десетилетните традиции на БНР да бъде не само осведомително средство, но и важен културен институт в страната ни.

Съдържанието за детска и младежка аудитория в актуалните радиопредавания на ХОРИЗОНТ заема основно предаванията „*БГ топ 20*“, „*Сценична треска*“ и „*Рано в неделя*“, където се представят музикални традиции от различни краища на страната за талантиливи български деца и младежи, общо 450 минути. Темата за най-младата аудитория присъства и в актуалните предавания „*Преди всички*“ /22 минути/ и в „*12+3*“ /14 минути/. Общият обем времетраене е 4,8 на сто, при заложено изискване в лицензията не по-малко от 1 на сто от седмичното програмно време.

Темите, свързани с хората в неравностойно положение и рисковите групи присъстват в рамките на актуалните предавания „*Преди всички*“ /56 минути/, „*12+3*“ /16 минути/ и „*По първи петли*“ /31 минути/, съобразно структурата и формата на програмата. Те заемат 103 минути или 1,3 на сто от обема на наблюдаваните актуални предавания през посочения период от две седмици.

Мониторингът на програма ХОРИЗОНТ на Българското национално радио за периода от 05–18.10.2020 г. установява, че общественият доставчик изпълнява изискванията в индивидуалната лицензия по отношение на всички програмни характеристики: новини, регионални новини, актуални предавания, както и обеми тематика в областта на образование; култура, наука, религия; детски и младежки предавания; хора в неравностойно положение и рискови групи.

2.3.3. ИЗБОР НА ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР НА БНР

На 30.10.2019 г. Съветът за електронни медии обяви процедура за избор на генерален директор на Българското национално радио.

До изтичане на определения краен срок – 05.12.2019 г., заявления за участие подават седем кандидати.

След извършена проверка за съответствие с изискванията на Закона за радиото и телевизията и тези на Съвета, до втори етап на Процедурата – „разглеждане на документите по същество”, са допуснати шест от кандидатите.

На 20 и 21 януари 2020 г. са проведени публични изслушвания на всички допуснати кандидати.

На 22 януари 2020 г. Съветът за електронни медии избра за генерален директор на Българското национално радио Андон Балтаков.

2.4. ОБЩЕСТВЕНИЯТ ДОСТАВЧИК НА АУДИО-ВИЗУАЛНИ МЕДИЙНИ УСЛУГИ БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ (БНТ) ПРЕЗ 2020 Г.

Възложените със Закона за радиото и телевизията и с издадените от Съвета за електронни медии индивидуални лицензии обществени ангажименти на БНТ налагат предоставяното от обществения доставчик съдържание да се следи с особено внимание. През 2020 година са осъществени наблюдения, както за спазване изискванията за плурализъм на гледните точки в новинарските и актуално-публицистични предавания с политическа и икономическа насоченост, така и за изпълнение на програмните характеристики.

2.4.1. НАБЛЮДЕНИЯ ЗА СПАЗВАНЕ НА ПЛУРАЛИЗМА В ПРОГРАМА БНТ1

- Едномесечно наблюдение 1 – 31 януари 2020 г.

Наблюдението е свързано с гарантиране на плурализма на гледните точки в новинарските и актуално-публицистичните предавания с политическата и икономическа насоченост в програма БНТ1 на Българската национална телевизия. Параметрите в наблюдението класифицират участниците спрямо техните позиции – дали са част от държавната власт (Министерски съвет, Народно събрание, Съдебна власт, Местна власт), експерти или са говорители на граждански формации. Целта на мониторинга е да установи дали в предаванията „Панорама”, „Референдум”, „Още от деня”, „Денят започва с Георги Любенов”, „Малки истории”, „Бизнес. БГ” и емисиите „По света и у нас” (обедни и централни) в програма БНТ1 присъстват различни идеи и убеждения в обществото, различни гледни точки във всяко от новинарските и актуално-публицистичните предавания с политическа и икономическа тематика.

Резултатите от наблюдението показват следното:

Информационна емисия „По света и у нас” в 12.00 ч. и в 20.00 ч. в програма БНТ1 на БНТ.

Наблюдавани са 61 броя информационни емисии „По света и у нас”. В посочените предавания са регистрирани 1057 комуникационни единици. Мониторингът отчита 729 комуникативни единици *новини от страната* и 328 комуникативни единици *международни новини*.



Регистрирано е участието на 582 представители на институциите, от които: 186 представители на *Министерския съвет (МС)*, 88 представители на *Народното събрание (НС)*, 31 представители на *Президента*, 103 представители на *Съдебната власт*, 91 представители на *Местна власт*, 34 представители на Европейски институции и 49 представители на други институции. Мониторингът регистрира 129 участия на представители на *други* (институции, граждански сектор и др.). От общо регистрираните 729 комуникативни единици *новини от страната* в 98 от тях е отчетено участието на представители на парламентарно представени партии и коалиции. БСП – 30 участия; ГЕРБ – 28 участия; ОБЕДИНЕНИ ПАТРИОТИ - 24 участия; ДПС - 10 участия; ВОЛЯ - 6 участия. Наблюдението отчита едно участие на извънпарламентарно представена политическа партия - ПП ВЪЗРАЖДАНЕ. В наблюдавания период са регистрирани 7 комуникативни единици с участието на синдикати и професионални организации.



Предаването „Панорама“ се излъчва всеки петък от 21.00 до 22.00 часа.

Наблюдавани са 4 издания с водещ Бойко Василев. В предаването е регистрирано участието на 7 представители на институции, от които: 1 представител на *МС*, 5 представители на *НС*, 1 представител на *Президента*. В периода на наблюдението са регистрирани 16 представители на *неправителствения сектор (НПО)*, *граждански сдружения* и *експерти*. *НПО* и *гражданските сдружения* имат 4 представители, а участията на *експертите* са 12. Регистрирано е участието на 2 представители на *други* (културата, изкуството, медиите, други държавни институции). В наблюдавания период са регистрирани 25 участника в 4 издания на предаването „Панорама“, което показва участието средно на 6 човека в предаване с продължителност от 60 минути. От общо 25 регистрирани участника в предаването, 6 са представители на следните парламентарно представени политически партии: БСП – 3 участия; ГЕРБ – 2 участия; ДПС- 1 участие. Наблюдението не отчита участие на извънпарламентарни политически партии и на представители на синдикати и професионални организации.



Предаването „Референдум“ в програма БНТ1 се излъчва всеки вторник от 21.00 до 22.00 часа. В периода от 1 до 31 януари 2020 г. са наблюдавани 4 издания с водещ Добрин Чешмеджиева. В предаването е регистрирано участието на 5 представители на институции, от които: 1 представител на *МС*, 4 представители на *НС*. В периода на наблюдението са регистрирани 18 представители на *неправителствения сектор (НПО)*, *граждански сдружения и експерти*. *НПО* и *гражданските сдружения* имат 4 представители, а участията на експертите са 14.



В наблюдавания период са регистрирани участия на 2 представители на синдикати и професионални организации. Не е регистрирано участие на представители на културата, изкуството и медиите. Всички участници в предаването „Референдум“ са с по едно участие за наблюдавания период. Мониторингът на предаването „Референдум“ регистрира 25 участника в 4 издания, което показва участието средно на 6 човека в предаване с продължителност от 60 минути. От общо 25 регистрирани участника в предаването, 5 са

представители на следните парламентарно представени политически партии: ГЕРБ - 1 участие; БСП - 1 участие; ОБЕДИНЕНИ ПАТРИОТИ - 1 участие; ДПС - 1 участие; ВОЛЯ - 1 участие. Не е регистрирано участие на извънпарламентарни политически партии. Мониторингът установи следните дискутирани теми в предаването: политика, водна криза, отпадъци, вот на недоверие, енергетика, сигурност.

Предаването „Денят започва с Георги Любенов“ се излъчва всяка събота и неделя в часовия пояс от 08.00 до 11.00 часа. Наблюдавани са 8 издания с водещ Георги Любенов. Първите две издания (на 4 и 5 януари) са сборни от вече излъчвани предавания с участието на видни българи, предимно от сферата на културата: Райна Кабаиванска, Васил Михайлов, Теодор Ушев, Анета Сотирова, Явор Милушев, и журналисти като Тома Томов, Даниела Кънева и др.

Наблюдението регистрира участието на 8 представители на институциите - 3 представители на НС, 3 представители на местна власт, 1 представител на МС, 1 представител на европейски институции. 32-на са представителите на *неправителствения сектор (НПО), граждански сдружения и експерти*. НПО и гражданските сдружения са с 12 участия, а експертите са 20 (политолози, социолози, финансисти, журналисти, чуждестранни експерти). Отчетено е участието на 34 представители в *други* (представители на културата, изкуството, медиите, гражданския сектор и други държавни институции). Наблюдението регистрира участието на 2 представители на *синдикати и професионални организации*.



Представителите на отделните групи са с по едно участие в наблюдавания период. Мониторингът регистрира 80 участника в 8 издания на предаването „Денят с Георги Любенов“, което показва участието средно на 10 участника в предаване с продължителност от 180 минути. От общо регистрираните участници, 8 са представители на следните парламентарно представени политически партии: ГЕРБ – 3 участия; БСП – 2 участия; ОБЕДИНЕНИ ПАТРИОТИ – 2 участия; ДПС – 1 участие. Мониторингът отчита участие на един представител на извънпарламентарна ПП АБВ.



Предаването „Още от деня“ се излъчва всеки делничен ден в часовия пояс от 18.15 до 19.00 часа. В периода от 1 до 31 януари 2020 г. са наблюдавани 20 издания с водещи Поли Златарева, Евгения Атанасова и Надя Обретенова. В предаването е регистрирано участието на 30 представители на институции: 18 представители на НС, 9 представители на МС, 3 представители на европейски институции. В периода на наблюдението не е регистрирано участие на представители на *неправителствения сектор (НПО), граждански сдружения*. Регистрирано е участието на 29 експерти и на 7 представители на *културата, изкуството, медиите*. В наблюдавания период са регистрирани участия на 4 представители на синдикати и професионални организации.



Всички гости в предаването „Още от деня“ са с по едно участие, с изкл. на две участия на представител от НФСБ. В наблюдавания период са регистрирани 70 участника, което показва средно по 3-4 човека в издание с продължителност от четиридесет и пет

минути. От общо регистрираните участници, 29 са представители на парламентарно представени политически партии: ГЕРБ -10 участия; БСП - 8 участия; ОБЕДИНЕНИ ПАТРИОТИ - 9 участия; ДПС - 2 участия. Не е регистрирано участие на извънпарламентарни политически партии.



„Малки истории“ се излъчва от понеделник до четвъртък в часовия пояс от 14.00 до 14.10 часа и в петък от 14.00 до 15.00 часа. В периода от 1 до 31 януари 2020 г. са наблюдавани 21 издания. „Малки истории“ е социален слот в рамките на десетминутна документална форма (от понеделник до четвъртък), в който се разказва за живота на обикновени хора, техните проблеми и борба за съществуване. Героите са от различни социални слоеве, от ромка и нейния кубински съпруг; мъж, който отговаря за ферма за гледане на стари магарета, до сина на художника Златьо Бояджиев и теолога Ваклуш Толев. В петък, социолози, психолози и експерти в едночасовото предаване търсят решение на проблемите с водещата Ирен Леви. В предаването не е регистрирано участие на представители на държавни институции. В периода на наблюдението са отчетени 39 представители на неправителствения сектор (НПО), граждански сдружения и експерти. НПО и гражданските сдружения имат 14 представители, а експертите - 25. Регистрирани са 23 представители на културата, изкуството, медиите.



Всички участници в предаването „Малки истории“ са с по едно участие. Наблюдението не отчита присъствие на представители на политически партии и на синдикати и професионални организации. Мониторингът установява следните дискутирани теми в предаването: социална политика, хора в неравностойно положение, култура, екология, здравеопазване, образование, спорт, потомци на известни българи и традиции, етническо разбирателство и други.

„Бизнес. БГ“ в програма БНТ1 на БНТ се излъчва всяка сряда в часовия пояс от 21.00 до 21.45 часа.

В наблюдавания период са регистрирани 4 издания с водещ Марио Гаврилов. Установено е участието на 9-ма представители на бизнес институции, като Българска банка за развитие, ИАНПСП, корпорации за високи технологии, бизнесмени от ранга на Джеф Безос, AMAZON и един от най-богатите европейци, собственик на марките „Кристиан Диор“, „Перно“ и др. Регистрирано е участие на 12 експерти. Всички участници в предаването са с по едно участие в наблюдавания период. Няма присъствие на НПО и гражданските сдружения, както и на представители на политически партии и на синдикати и професионални организации.

Мониторингът установява като най-дискутирани теми в предаването: икономика -13, бизнес и финанси – 13, дигитални технологии – 3, международни теми – 2.



Констатации от мониторинга за плурализма в предаванията „Панорама“, „Референдум“, „Още от деня“, „Денят започва с Георги Любенов“, „Малки истории“, „Бизнес.БГ“ и емисиите „По света и у нас“ (обедни и централни) в 1 – 31 януари 2020 г.:

Резултатите от мониторинга показват, че в емисиите „По света и у нас“ и в актуално-публицистичните предавания с политическа (и имплицитно засягана икономическа) тематика за наблюдавания период е налице плурализъм на гледните точки, както чрез обсъждане на актуални теми от дневния ред на обществото, така и чрез

включване на събеседници, които изразяват различни мнения – политически сили, граждански организации и експерти.

• **Двуседмично наблюдение на програма БНТ1 в периода 5-18 октомври 2020 г.**

Фокусираното наблюдение на програма БНТ1 по изпълнението на чл. 6, ал. 3, т. 3 от ЗРТ за отразяването на различни идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки във всяко от новинарските и актуално-публицистични предавания с политическа и икономическа тематика за период от две седмици (от 5 до 18 октомври 2020 г.) обхваща следното аудио-визуално съдържание:

- Новинарското предаване „По света и у нас” в 12:00 и 20:00 часа (14 издания);
- Актуално-публицистичното предаване „Денят започва” (10 издания);
- Актуално-публицистичното предаване „Още от деня” (10 издания);
- Актуалното съботно-неделно предаване „Денят започва с Георги Любенов” (4 издания);
- Актуално-публицистичното предаване „Референдум” (2 издания);
- Актуално-публицистичното предаване „Панорама” (2 издания).

Мониторингът отчита активни участия на представители на различни групи в обществото, които изразяват позиции и възгледи на държавни институции, формации от неправителствения сектор, говорители на бизнес и академичните среди, независими експерти, граждани и др. Под „*активно участие*” се разбира участие на съответния представител с глас и/или образ в аудио-визуалното съдържание, т.н. телевизионни синхрони. Под „*пасивно участие*” се разбира представянето на нечия позиция от репортери или водещи на медията чрез преразказ или цитат, включително визуализиран графично на екран или без подобно онагледяване. Под понятието „*трети сектор*” се разбират всички неправителствени формации, граждански сдружения, професионални и синдикални организации, граждани, културни дейци и журналисти – широк спектър на лица, които са извън държавните структури и които изразяват в цялост гражданското общество. В категорията „*институции*” влизат най-вече държавните власти – законодателна, изпълнителна, съдебна, президентска, местна, европейски структури – ЕК и ЕП, агенции и др.

Структурата при представянето на резултатите от наблюдението е следната - първо в доклада са предоставени обработени емпирични данни, събрани на база излъчено аудио-визуално съдържание последователно през първата и втората седмица на наблюдение, след това се предоставя анализ с динамика на отразяваните теми и участници в съответните предавания. Представя се дискутираната тематика по обем излъчено съдържание в секунди, която журналистическите екипи са открили като важна за развитието на българското общество. Наблюдавано е и партийното участие като аспект от политическия плурализъм на мнения.

Коментарите за публикувания на 30 септември 2020 г. Доклад на Европейската комисия (ЕК) за общото състояние на върховенството на закона в ЕС, придружен от 27-те отделни доклада за всяка от страните в Общността, оформят една от важните политически теми в наблюдаваното аудио-визуално съдържание през първата седмица на мониторинга. Последвалото на 8 октомври 2020 г. приемане на резолюция на Европейския парламент относно принципите на правовата държава и основните права в България е продължение на темата, като европейският документ поражда остри политически противопоставяния в българското общество и съответно тази дискусия намира отражение и в БНТ1.

Пандемията от Covid-19 и проблемите на системата на здравеопазване е другият основен сюжет в наблюдаваното съдържание, успоредно с въпросите от сферата на икономиката и стопанския живот, които поставя коронакризата. Продължаващите антиправителствени протести и политическата ситуация в страната в нейната сложна цялост също маркират двуседмичния период като тема от актуалния дневен ред на българското общество.

Мониторингът отчита отразяване в БНТ1 на събития като - изборът на председател на ЦИК и отхвърлянето на ветото на президента върху част от промените в Изборния кодекс (през първата седмица), темата правосъдие и докладът на главния прокурор Иван Гешев пред парламента, заедно с темата за исканата от страна на опозицията оставка на председателя на НС Цвета Караянчева (през втората седмица).

Ако в телевизионните новини на БНТ1 през първата седмица (05-11.10.2020 г.) темите Covid-19 и здравеопазване; криминални събития и инциденти; граждански протести и международно положение заемат първите пет места по обем излъчено съдържание, то в предаването „Денят започва” на челно, първо място попада икономическата тематика, последвана от теми като Covid-19; резолюцията на ЕП; гражданските протести и социални теми. В коментарната рубрика „Още от деня” най-голям обем съдържание е отделено за резолюцията на ЕП, в изданието „Референдум” от 06.10.2020 г. се говори изцяло за финанси, а в „Панорама” от 10.10.2020 г. – първа по обем е темата за гражданските протести и политическата ситуация у нас. В уикенд предаването „Денят започва с Георги Любенов” сюжетите от сферата на културата и изкуството заемат почти три пъти повече време отколкото политическите коментари за резолюцията на ЕП и Covid-19.

В новините на БНТ1 през втората седмица (12-18.10.2020 г.) темата за Covid-19 и здравеопазване запазва челно място, следвана от съобщенията за криминални събития, природни бедствия и инциденти; международните новини; граждански протести и политическа ситуация; правосъдие – това са първите пет по обем излъчено съдържание теми в „По света и у нас”. В предаванията „Денят започва” и „Референдум” на първо място също заема темата за Covid-19 и здравеопазването. В „Още от деня” и в „Панорама” темата за гражданските протести и политическата ситуация е най-коментираната от гостите. В съботно-неделното издание на „Денят започва с Георги Любенов” (поради заболяване на водещия е заместен от Марияна Векилска) отново културата и изкуството е с най-голям обем излъчено съдържание, следват социалните теми и Covid-19.

Мониторингът отчита за двете седмици наблюдавано аудио-визуално съдържание превес на активното включване на представителите на гражданското общество или третия сектор в програма БНТ1 пред институционалните представители на съответните държавни власти, което като регистриран факт отразява изпълнението на обществената мисия на БНТ.

Новинарското предаване „По света и у нас” в 12:00 и 20:00 часа (14 издания)

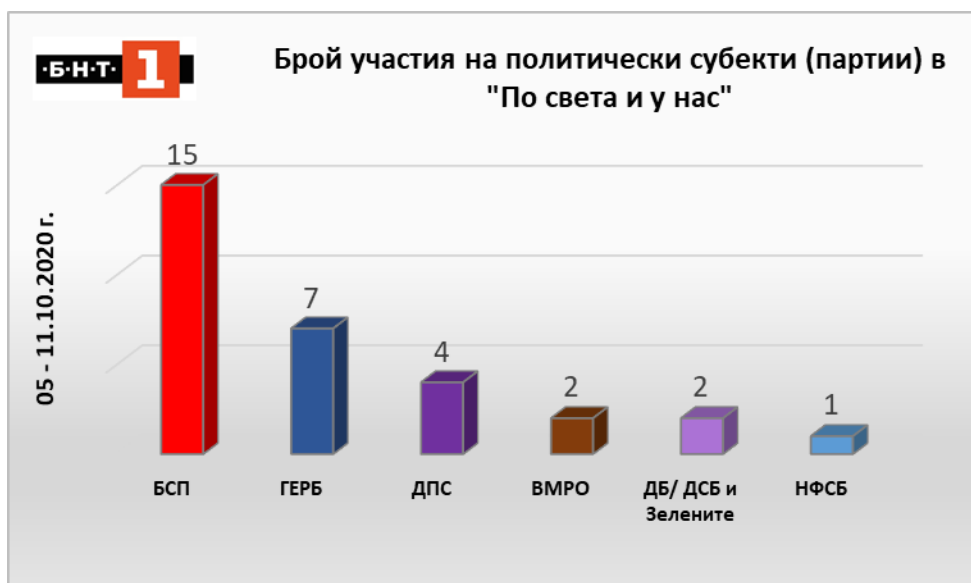
Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

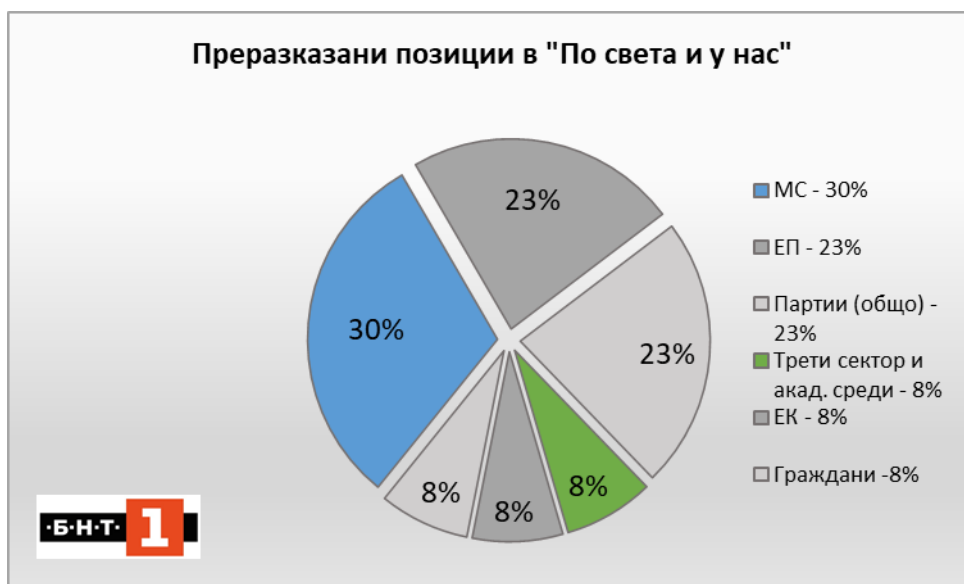
В наблюдаваното аудио-визуално съдържание за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. има общо 288 участници. От тях представители на институции 138, представители на Третия сектор и граждани 113, представители на бизнеса 15, на академичните среди 5. Общ брой активно присъствие на партии - 4. „Пасивно” присъствие (преразказана позиция на институции и партии) - 13.

Участие на представители на институции и гражданско общество в "По света и у нас"



Брой участия на политически субекти (партии) в "По света и у нас"





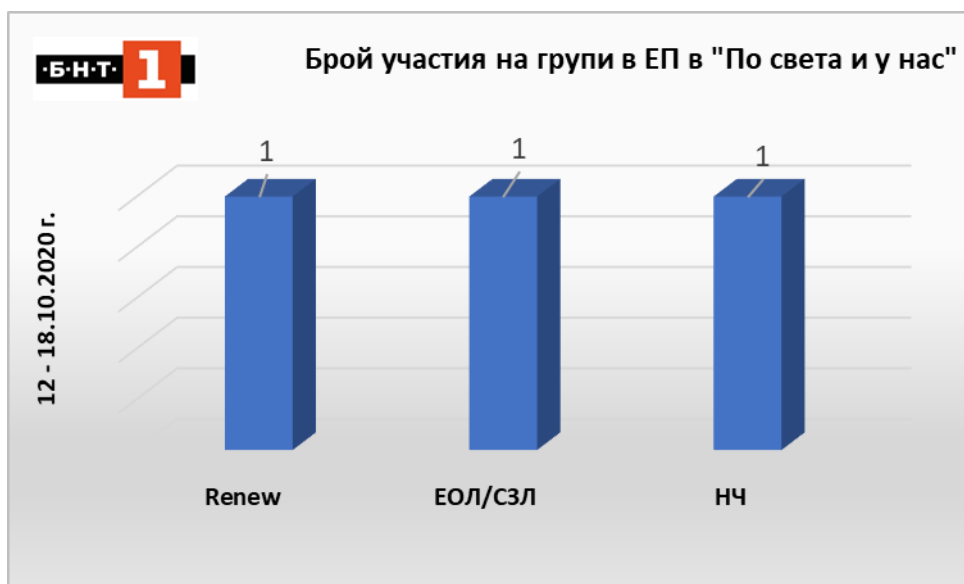
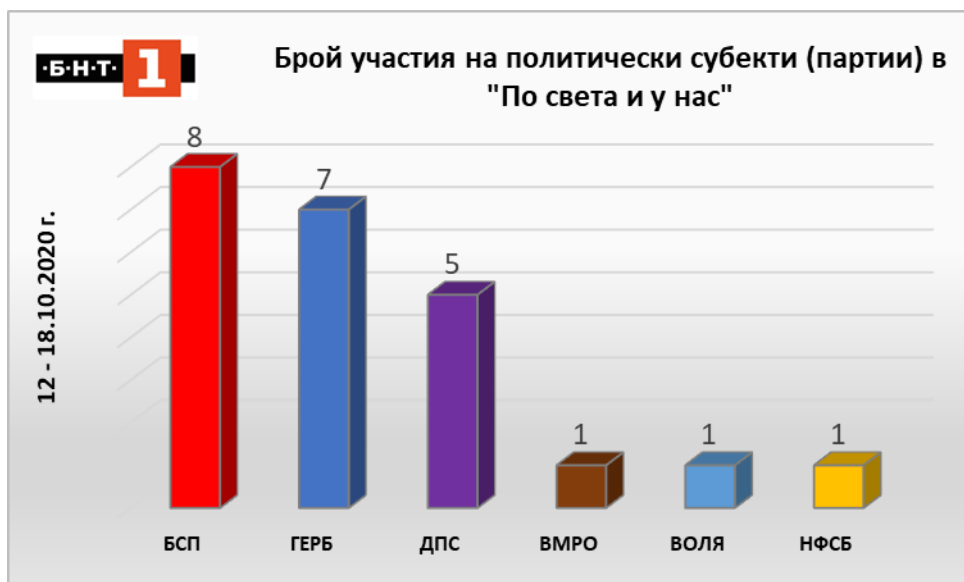
В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаване „По света и у нас“) за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. в програма БНТ1 на БНТ са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (емисиите „По света и у нас” в 12 ч. и 20 ч. за втория едноседмичен период 12-18.10.2020 г. в програма БНТ1 има общо 308 участници. От тях представители на институции 174, представители на Третия сектор и граждани 103, представители на бизнеса 12, на академичните среди 7. „Пасивно” присъствие (презрачказана позиция на институции и партии) 12.







В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаване „По света и у нас“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма БНТ1 на БНТ са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

Мониторингът отчита, че темата Covid-19 и здравеопазване е водеща и основна тема в телевизионните новини на БНТ1 в наблюдавания двуседмичен период. Тенденцията

е към увеличаване на обема съдържание – ако в първата седмица регистрираме 3862 сек., през втората седмица с изостряне на епидемичната обстановка у нас и засилване на натиска върху здравната система увеличението на репортажи по темата е почти двойно - 6845 секунди. Увеличаване на обема на материалите, посветени на разпространението на коронавируса в Европа и света не се наблюдава, то остава в рамките на около 1700 секунди.

Криминални новини, природни бедствия и инциденти оформят втора по значимост тема в емисиите новини на БНТ1 за периода. Наличието ѝ не се дължи на „ожълтяване” и стремеж към сензационност, а по-скоро времевият период съвпада с поредица от тежки пътни катастрофи със загинали, както и със серия успешни операции на полицията и прокуратурата срещу организираната престъпност. И през двете седмици обемът на тези новини е сравнително постоянен в рамките на 2200 – 2700 секунди.

Докато в първия период на наблюдение темата за гражданските протести и политическата ситуация в страната се нарежда на трето място във фокуса на новините, през втория период тя е изместена от международно положение и международни събития. Причина е поредицата от важни събития като срещата на външните министри от ЕС в Люксембург, развитието на конфликта в Нагорни Карабах, терористичните атаки във Франция. За увеличението обем допринасят и серия репортажи с любопитни сюжети. Като отделна външнополитическа тема с немалък обем времетраене и през двете седмици в „По света и у нас” присъстват и изборите в САЩ. Периодът съвпада с последния, най-изострен етап от предизборната битка между кандидатите за поста Тръмп и Байдън.

Икономика, енергетика, инфраструктура и технологии – под тази тема в новините са включени редица репортажи, с по-голям обем времетраене в първата седмица (1439 сек.) срещу 1112 сек. във втората. Мониторингът отчита излъчването на не малко количество любопитни репортажи като за плаване на баща и син с кауза, за предстоящото преброяване на населението у нас, за мото-шествие срещу рак на гърдата, за историческа възстановка във Велико Търново, за „космическа поща”, за спасено кученце с помощта на актьора Жан Клод ван Дам и др.

Докато в първата седмица в новините присъстват и репортажи за доклада на ЕК и последвалата резолюция на ЕП, макар и със сравнително малки обеми – съответно 1233 и 527 секунди, във втората седмица тези теми липсват и се наблюдава увеличение на обемите по теми като финанси; Балкани; туризъм.

Наблюдението отчита сравнително плавна динамика на темите при запазване на основните информационни приоритети като Covid-19 и здравеопазване; протести и политическа ситуация; криминални новини и инциденти; международната ситуация.

Наблюдението регистрира участие на представители на всички институции, както и на третия сектор и гражданите.

По брой активни участия през двете седмици, представителите на изпълнителната власт са 46-ма за първата, и почти двойно повече за втората седмица – 78. На второ място по участие в новините като тенденция се очертава третият/граждански сектор – сравнително постоянно участие от 113 срещу 103 през втория период (тук освен експертите, голямо присъствие имат и гражданите). Прави впечатление обаче, че през втората седмица в графата „други институции” участниците са почти три пъти повече (в репортажите участват представители на държавни болници, БНБ, БДЖ, БНТ, Председател на Европейския съвет, управляващ директор на МВФ, германският канцлер и френският президент). Това се дължи най-вече на увеличените материали за Covid-19 и международните срещи.

Местната власт, съдебната власт и президентът имат постоянно участие, като най-много участници регистрира местната власт. Гласът на бизнеса също се чува равнопоставено и през двете седмици (участието са най-вече при проблемни репортажи, свързани с Ковид кризата и/или кризата в туризма).

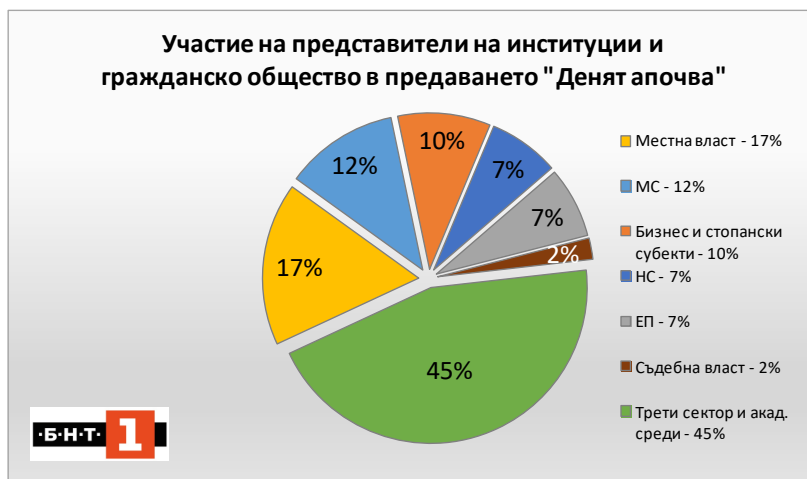
При политическите субекти участие в новините имат всички парламентарно представени партии, като в първата седмица липсва ВОЛЯ, но за сметка на това е отразена извънпарламентарната ДБ/ДСБ и Зелените. Най-голямо участие и през двете седмици има БСП, следвана от ГЕРБ и ДПС. От групите в ЕП през първата седмица в периода на наблюдение, във връзка с дебатите в ЕП участие имат ЕНП, S&D, Renew и ЕКР, а във втората седмица – поради участието в т.н. Великото народно въстание, са отразени евродепутати от Renew, ЕОЛ/СЗЛ и независим член.

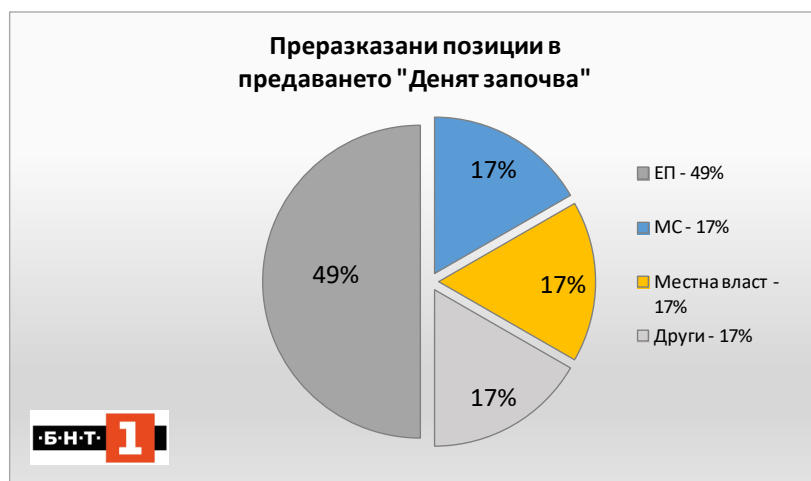
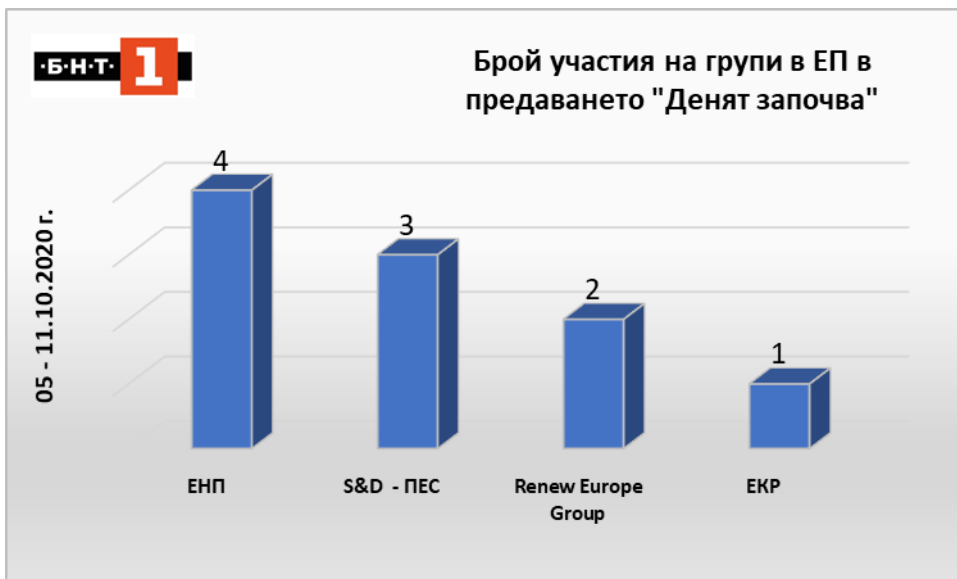
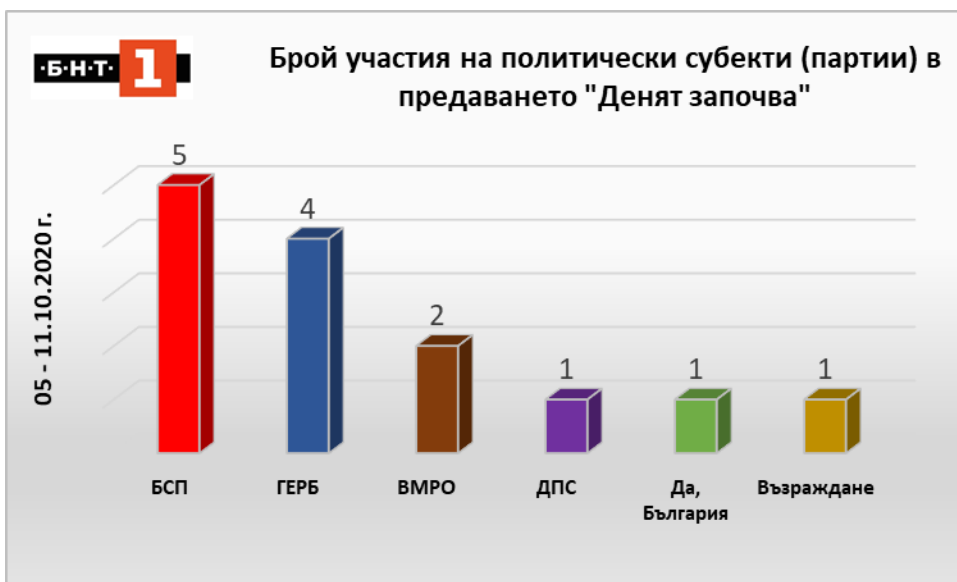
Пасивните участия са рядкост в „По света и у нас“, като повече се наблюдават през втората седмица – повечето преразказани позиции са на изпълнителната власт/МС (обикновено на премиера Борисов), преразказани са становища и на президента Румен Радев, на съдебната власт и представители на местната власт.

Актуално-публицистичното предаване „Денят започва“ (10 издания)

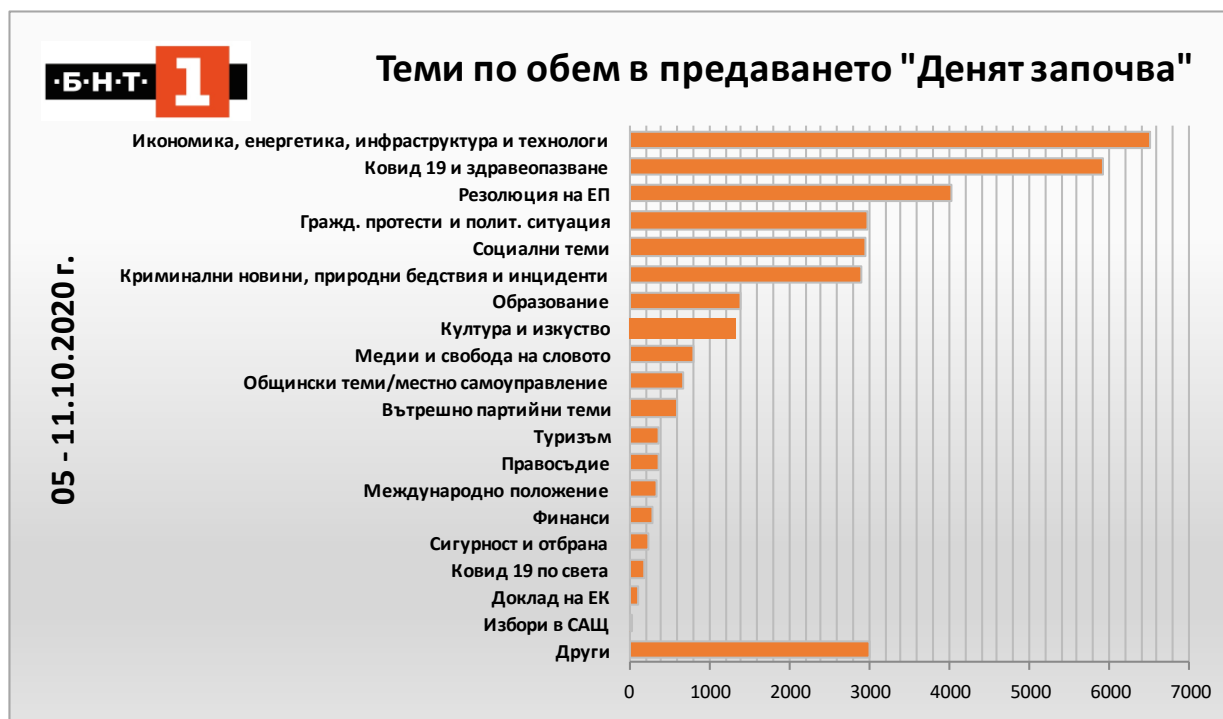
Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. участват общо 224 души. От тях представители на институции 62, представители на Третия сектор 51, представители на бизнеса 13, на академичните среди 10, на граждани и други 88.





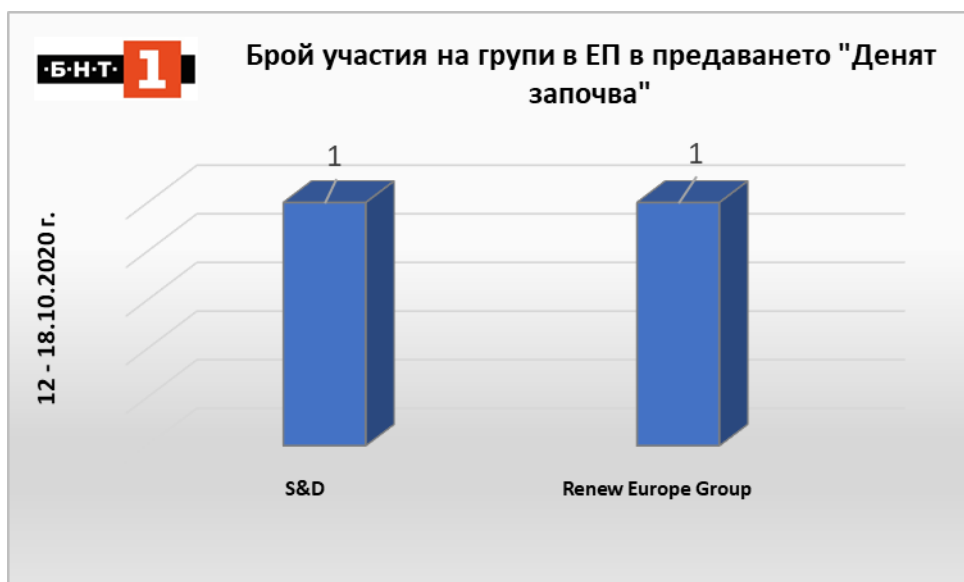
В предаването „Денят започва” за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. в програма БНТ 1 на БНТ от 6:00 до 9:00 часа са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

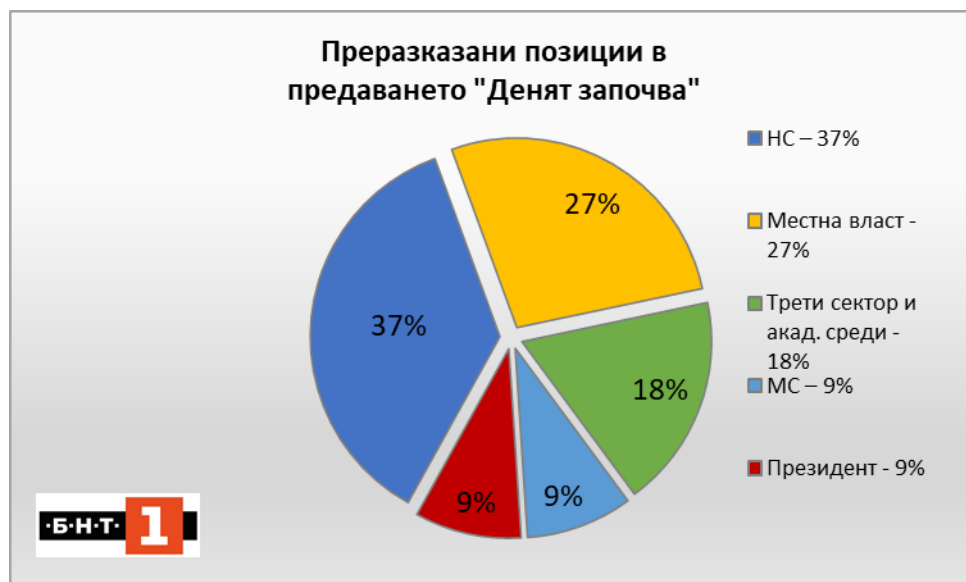
В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаването „Денят започва”, делни дни от 12 до 16.10.2020 г.) участват общо 218 души. От тях представители на институции 80, представители на третия сектор 69 (без граждани), представители на бизнеса 7, на академичните среди 5, на граждани – 57.



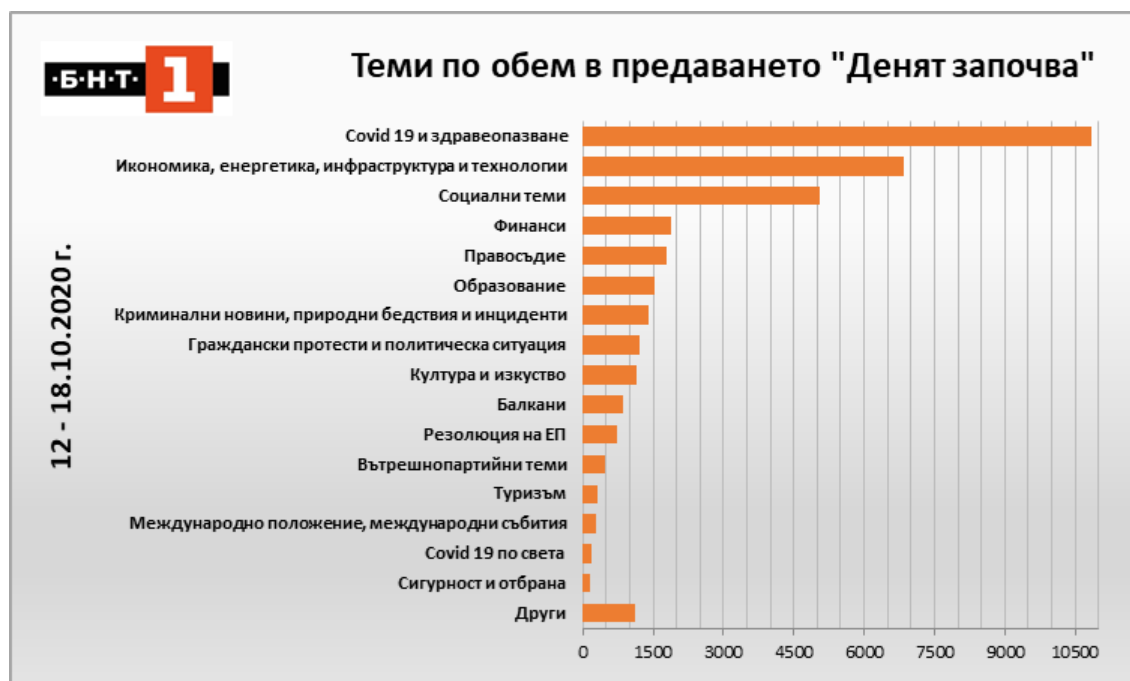


Преразказани позиции почти липсват, тъй като в предаването са описани репортажи и интервюта, в които участниците говорят директно, изразявайки различните си гледни точки. Все пак, на няколко места това се забелязва: за конфликта в Нагорни Карабах част от позициите на двете воюващи страни са преразказани, друга част са отразени чрез синхрони, като се спазва реципрочността – чути са представители на двете гледни точки чрез преразказ на аргументите на двете страни. В репортажа за проверката на заведенията в Благоевград, част от противоположните позиции на гражданите са преразказани от кмета. В репортажа за обстановката в Сливен са преразказани (от репортера) становищата на РЗИ и кмета. В репортажа, засягащ парламентарните дебати за оставката на

председателката на НС Цвета Караянчева, част от позициите на партиите са преразказани и част са отразени чрез синхрони. Същото важи и за обсъждането на доклада на главния прокурор Иван Гешев в парламентарната правна комисия - част от аргументите на двете страни са преразказани, част – директно отразени чрез синхрони. В репортажа за лошото състояние на Аспаруховия мост - част от позициите на АПИ и общината са преразказани, за да присъстват в материала и двете гледни точки – на жителите и на институциите. Повечето позиции в предаването „Денят започва” са директно изразени чрез синхрони, преразказ се използва само в незначителна част от репортажите.



В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаването „Денят започва”) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма БНТ1 на обществения доставчик на медийни услуги БНТ са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди:



През тази седмица не се говори за Доклада на ЕК за върховенството на закона в България, за медиите и свободата на словото, за изборите в САЩ и на общински теми.

Анализ на динамиката на теми и участници

Двете седмици се отличават само донякъде по относителния дял на обсъжданите теми и пълнотата на участниците. Например:

Темата за резолюцията на ЕП относно принципите на правовата държава и основните права в България е една от водещите през първа седмица и по-назад по обем ефир във втората. За сметка на това, докладът на ЕК за върховенството на закона в България почти не се обсъжда. Покрай резолюцията и последното т.н. Велико народно въстание, темата за гражданските протести и политическата ситуация у нас е на пето място по относителен дял времетраене в предаването. През втората седмица, темата отива на осмо място, но все пак е сред първите десет, защото е свързана с политическата ситуация в страната и с исканията за оставки.

Темата за Covid-19 и темата за икономиката са сред най-важните, като през първата седмица преобладават икономическите коментари, а през втората, в синхрон с покачващите се случаи на заразени, темата за коронавируса излиза на челни позиции – 10840 сек., отделено е почти двойно повече време, отколкото през първата седмица – 5910 сек.

През втората наблюдавана седмица, темата правосъдие в предаването „Денят започва” отива от 12-то на 5-то място, заради обсъждането в НС на доклада на главния прокурор Иван Гешев. Интересно е, че макар резолюцията на ЕП да засяга въпроси около върховенството на закона у нас, през първия отчетен период разговорите по тема правосъдие в студиото са малко.

Медиите и свободата на словото липсват изцяло сред темите от втория период, докато през първата седмица от наблюдението са сред първите 10 (макар и по-назад).

Социалните теми и финансите, като тясно свързани с икономиката, запазват присъствие сред важните проблеми през двете седмици. Тук въпросите са специализирани (особено що се отнася до финансите) и наративът е най-често експертно-неутрален.

Стабилно (седмо и в двата периода) е мястото на криминалните новини, природните бедствия и инцидентите.

Традиционно в „Денят започва“ се отделя място за култура, изкуство и образование, макар по относителен дял (времетраене) те да остават по-назад и през двете седмици.

Мониторингът констатира, че участниците в „Денят започва” през наблюдавания период са представители на множество социални, властови, професионални позиции и граждански групи в българското общество:

Изпълнителна власт (през първия период по темите за Covid-19, икономиката, резолюцията и правосъдието, представителите ѝ се изказват в подкрепа на здравните и икономически мерки на правителството и критикуват резолюцията на ЕП; през втория период те критикуват искането за оставка на Цв. Караянчева и подкрепят доклада на Ив. Гешев). Законодателна власт (в НС различните парламентарни групи реагират по специфичния за тях начин на основните теми от дневния ред на обществото. Не е изненадващо, че представителите на БСП и ДПС от една страна, и на ГЕРБ и ОП от друга, се изказват диаметрално противоположно за здравните и икономически мерки на правителството, за доклада на ЕК и резолюцията на ЕП, за корупцията и върховенството на закона (първа седмица); за оставките, протестите и доклада на Гешев (втора седмица). Забелязват се някои нюанси (например, ДПС е критична към правителството, но не е за предсрочни избори; от ВОЛЯ, които се появяват с участие във втората седмица, са

критични към искането за оставка на председателката на НС Цв. Караянчева, но са готови на избори във всеки момент). Дискусиите, интервютата, репортажите отразяват силно политизираните позиции по всички посочени теми в развитие (някои сблъсъци са задочни – позициите на едните и другите се чуват равнопоставено в ефир, но не винаги събеседниците говорят заедно, или са на едно и също място).

Сред политическите субекти, най-вече във връзка с резолюцията на ЕП, но и по други поводи, се появяват и представители на извънпарламентарните партии „Да, България“ и „Възраждане“. Във втората седмица от наблюдавания период няма присъствие на извънпарламентарни партии в предаването „Денят започва“, но затова пък броят на партийните участия е по-голям (19 са активните участия на партиите, присъствали на екран през седмицата от 12.10. до 16.10.2020 г.; 10 са активните участия на партиите (включително извънпарламентарните) в ефира на „Денят започва“ в периода 5-9.10.2020 г.

Съдебната власт присъства на екрана на „Денят започва“ най-вече заради разглеждането на доклада на главния прокурор Иван Гешев.

Местната власт е отразена по темата за прилагането на мерките срещу пандемията на регионално равнище и състоянието на общинските болници по градовете; говоренето е експертно или неутрално, информационно-институционално, но не липсват и критични нотки по отношение на отделни казуси. Кметове, които са представители на опозиционни партии са критично настроени към правителствената политика.

Представителите на европейски институции се появяват предимно в първия период, когато се обсъждат резолюцията на Европейския парламент. В предаването има представителство на ЕП, но не и на ЕК (през цялото време на наблюдението). Няма надграждане по темите, свързани с Доклада на ЕК и резолюцията на ЕП в рамките на двете седмици; говоренето за тях е предимно неутрално, включително на някои от представителите на българските партии в ЕП.

Голямо е присъствието на представители на т.н. трети сектор, като броят на неговите представители през първия период достига до 131 (през втория период цифрата е по-скромна – 61). Тук говоренето е предимно експертно, неутрално, професионално, а не институционално или партийно (което често е пристрастно). Обсъждат се конкретни казуси, или се анализират политическите процеси от професионалисти в дадено направление. Въпросите в областта на културата и изкуството, образованието, криминалните новини, в повечето случаи са неутрално развити.

Темите в предаването са доста разнородни и обикновено не се повтарят, макар във втората половина на двуседмичния период, по темата за криминалните случаи, на преден план е изведена агресията във връзка с хомофобски постъпки в Пловдив, непредизвикана жестокост на Софийския маратон и побой на бездомник във Видин. Агресията липсва като по-отчетлива тема в предходната седмицата 5-11.10., тогава криминалните сюжети са други. В случая журналистите използват информационния повод, за да прибавят още един сюжет към проблематиката, свързана с насилието.

Що се отнася до безопасността на движението, това е тема, на която БНТ систематично обръща внимание в редица свои предавания, като също се използват конкретни събития – приключване на следствието срещу убиеца на Милен Цветков, нова наредба за дейността на автоинструктурите и т.н. Конкретните сюжети рядко се надграждат; по-скоро едни теми отиват на заден план, за сметка на други, а привържениците на различни гледни точки остават твърдо на своите позиции, продиктувани от жизнените им интереси и добре известните им позиции

Тъй като всяка седмица в предаването участват много събеседници от всички сфери на обществения живот (академични среди, експерти в тесния смисъл на думата, бизнес и стопански обекти, представители на профсъюзни и професионални организации, на неправителствени сдружения, обикновени), най-злободневната тематика се коментира непрекъснато от най-различни гледни точки или се дава достатъчно обективна информация по обществено значими въпроси.

През двете седмици няма присъствие в „Денят започва“ на представители на президентството в ефира на БНТ. Изключение прави преразказаната позиция на президента Румен Радев, който обяснява във Фейсбук защо е сезирал Конституционния съд за комисията за промяна в Конституцията (водещата изчита статуса му върху кадър със снимка от мрежата)

Във втората седмица от наблюдавания период има репортаж, информиращ за „Конкурс за най-добър бизнес план за социални предприятия“, на която инициатива БНТ е медиен партньор. Конкурсът насърчава социални предприятия, работещи в помощ на хора с увреждания (има и синхрони с тях).

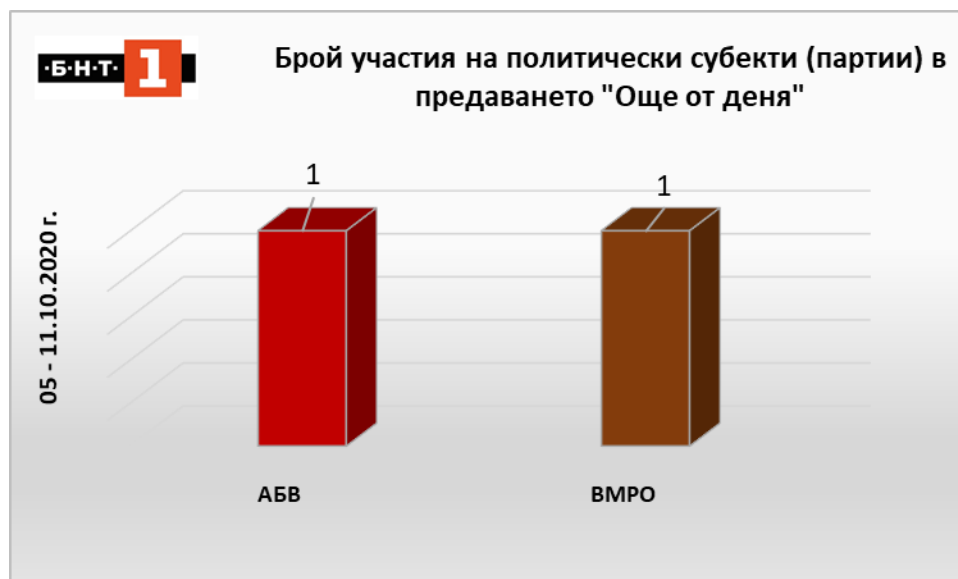
По темата за малцинствата (вкл. ЛГБТ) дискусиата е разгорещена, но равнопоставена отново във втората част от наблюдавания период – чуват се гласовете на председателя на фондация „Глас“ и на депутат от ВМРО, които изразяват коренно противоположно мнение по отношение на гей парадите, гей браковете, Истанбулската конвенция и т. н. Относно съотношението мъже/жени в телевизионните изяви в „Денят започва“, взната е все още наклонена в полза на мъжкото присъствие и участие.

Актуално-публицистичното предаване „Още от деня“ (10 издания)

Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание за едноседмичния период участват общо 10 души. От тях представители на институции 3, представители на Третия сектор 6, представители на бизнеса 0, на академичните среди 0, на граждани 1.





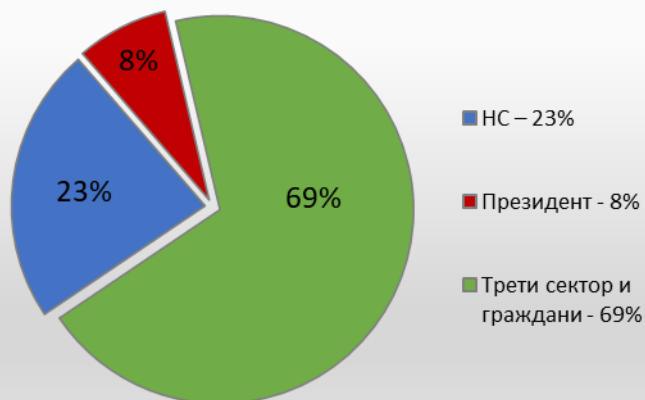
В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаване „Още от деня“) за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. в програма БНТ1 на БНТ са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



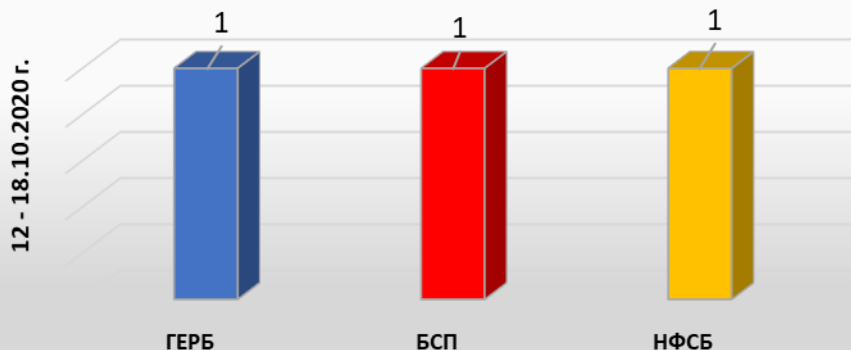
Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаване „Още от деня“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма БНТ1 на БНТ участват общо 13 души. От тях представители на институции 4, представители на Третия сектор 9, на партии 3, на бизнеса 0, на академичните среди 0.

Участие на представители на институции и гражданско общество в предаването "Още от деня"



Брой участия на политически субекти (партии) в предаването "Още от деня"



12 - 18.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаване „Още от деня“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма БНТ1 на БНТ са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди (често в интервютата и дискусиите в студиото се засяга повече от една тема).



Анализ на динамиката на теми и участници

В първата седмица от наблюдението най-голям обем времетраене е отделен на Резолюцията на ЕП (2303 сек.). Към онзи момент това е най-горещата тема в страната – политическите дебати са фокусиран именно към този документ, като искрите на противопоставянето изскачат при проследяването на целия процес: инициатор – вносител на поправки – краен текст – оценка за България. Темата е предложена от друга, не по-малко гореща – Доклад на ЕК (отделени 566 сек.). В предаването участват широка палитра от участници в политическия процес – евродепутат от ЕНП/ДСБ, от ПГ ВМРО, от извънпарламентарната партия АБВ. Включват с коментари и експерти. Във втората седмица фокусът на „Още от деня“ е преместен върху друг акцент от актуалната политическа ситуация у нас. Резолюцията на ЕП не е отшумяла съвсем, но е на последно място сред обсъжданите теми в предаването.

Макар и втора по обем в първата седмица (2101 сек.), темата за граждански протести и политическа ситуация става първа през втората седмица (4547 сек.). Представителите на управляващите са критични спрямо уличното недоволство с искания за оставки, а извънпарламентарната лява опозиция в лицето на АБВ изразява подкрепа към демонстрантите. Представено е социологическо проучване за отношението на хората към протестите и анализ на възможните политически сценарии за България. Обсъждат се плюсовете и минусите на машинното гласуване, към което има големи очаквания от страна на някои политически сили да гарантира независимост и честност при провеждането на избори.

Втората седмица темата за политическата обстановка у нас търпи развитие в посока новите политически реалности – протестите са вече на заден план, те служат по-скоро като фон на искането на президента Румен Радев до Конституционни съд за обявяване за противоконституционна Временната комисия за новата конституция в НС и искането за оставка на председателя на НС Цвета Караянчева. Представени са всички гледни точки – и

на управляващите, и на опозицията, представители на гражданския сектор също дават становище.

Темата за Covid-19 и здравеопазване е една от основните за предаването „Още от деня” в БНТ1 в наблюдавания двуседмичен период. Независимо, че тя доминира в повечето политематични програми на различните доставчици, екипът на предаването подбира говорещите по нея по начин, който дава възможност на зрителите да научат нещо ново, при това от специалисти. През първата седмица гостуват професори – директора на „Пирогов” и от Клиниката по трансплантации във ВМА. Следващата седмица темата е надградена с погледа на експертите доц. Симидчиев, д-р Брънзалов и Аркадий Шарков.

Мониторингът констатира, че темата по социалните въпроси и темата за финансите в периода на наблюдение се дискутират паралелно и често се преплитат една с друга. През първата седмица 05-11.10.2020 г. фокусът е върху преизчисляването на пенсиите, мярката 60/40 и др. Участват бивш и настоящ министър на труда и социалната политика, които са на различни позиции. По отношение темата за финансите в условия на пандемия, гост в предаването е представителят на третия сектор - от Института за пазарна икономика. Тезата му е, че икономиката не върви добре, а правителството предвижда недостатъчна финансова помощ за бизнеса. През втория период 12 – 18.10.2020 г. по темите в студиото дискутират само финансови експерти, които обсъждат кризата и дали може тя да се реши чрез държавния бюджет. Представени са две от най-популярните в обществото гледни точки – на „умерения оптимист” и на „умерения песимист”.

Някои от темите, засегнати в предаването „Още от деня” през първата седмица, не са продължени във втората – Докладът на ЕК; икономика, енергетика, инфраструктура и технологии; медии и свобода на словото. През втората седмица информационни поводи за интервюта дават теми като вътрешнопартийната за БСП – ново ръководство и предстоящи политики.

В наблюдавания двуседмичен период 05-18.10.2020 г. журналистите в предаването „Още от деня” се стремят да реализират избраните теми съобразно изискването на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ, като представят всички гледни точки, като продълженията на темите от предходната в следващата седмица са поставени в нов контекст.

Актуално-публицистичното предаване „Референдум” (2 издание)

Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание участват общо 5 души. От тях няма представители на институции, представители на Третия сектор са четирима (двама от неправителствени организации и двама експерти), представители на бизнеса няма, представителят на академичните среди е един. Няма преразказани позиции.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание („Референдум” от 6.10.2020 г.) за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. в програма БНТ1 на БНТ са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаването „Референдум“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. участват представители на институции 1, представители на третия сектор 3, представители на бизнеса 0, на академичните среди 1, на граждани 0. Няма преразказани позиции.



В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаването „Референдум“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма БНТ1 са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

Предаването „Референдум“ има постоянна структура – в него участват от 4 до 6 събеседници, най-често се поставя основен (актуален и съществен за обществото) въпрос; гостите обикновено го разглеждат в дълбочина, предимно (но не изключително) на експертно ниво. Включват се зрителски въпроси по основната тема и се прави блиц социологическо проучване, чиито резултати се съобщават в края на ефирното излъчване. Има и предавания, които са белязани изцяло от партийно присъствие и при тях съществува рязко противопоставяне на гледни точки, но в двете наблюдавани издания по време на специализирания мониторинг (изданията от 6.10. и 13.10.2020 г.) случаят не е такъв.

Наблюдението констатира, че темите в „Референдум“ за периода са строго специализирани: „Основни ефекти от отпускане на еврофондове за България: инфраструктура, облагодетелстване на кръгове, корупция, ползване на средствата за политически цели, или за развитие на селското стопанство, сближаване на хората и по-висок жизнен стандарт“ (6.10.2020 г.) и „Как да намерим баланс между медицинска страна на Ковид и мерките за ограничаването му? Какво можем да си позволим като мерки?“ (13.10.2020 г.).

Няма надграждане на темите (показване на нечути до момента гледни точки), коментират се свършено различни и значими сфери от обществения живот. Единствената връзка би могла да се направи по линия на това, че действието се развива по време на пандемията, така че всяка конкретна област е белязана от нея. В този случай би могло да се говори за надграждане на темата „живот в обстановка на пандемия“, като в първия епизод се разглеждат финансовите измерения и европейските опити за справяне с кризата, а във втория – управлението на здравната криза и отражението ѝ върху икономиката у нас. Участниците в първото предаване са изцяло от третия сектор, където се търси представителство на хора от сферата на академичните среди и експертите, докато във второто предаване присъстват не само събеседници от третия сектор (експерти, академични среди), но също бизнесдама и член на НОЩ (изпълнителна власт).

Тематичните гнезда се проблематизират на експертно ниво – изтъкват се аргументирано, (с цифри и статистики, с дълбоко познаване на материята) както някои

плюсове, така и някои минуси в усвояването на фондовете или в управлението на здравната криза. Събеседниците говорят в зависимост от своите професионални, корпоративни или граждански позиции и интереси.

Общият извод, който се налага е, че дискутираният кръг от въпроси и в двете издания е поднесен експертно, говоренето не е политическо, а частично институционално-неутрално или задълбочено професионално – дистанциран и хладен дискурс, критикуващ и/или подкрепящ частично, без силни пристрастия. Посоката на анализите и коментарите е формулирана от водещата по следния начин: Фокус не е политиката, фокус са парите и тяхното изразходване (фондове, заеми, бюджет) – в първия епизод; фокус са здравните и свързаните с тях икономически проблеми (регионален или държавен обхват на мерките, производство, стокообмен, туризъм, образование) – във втория епизод.

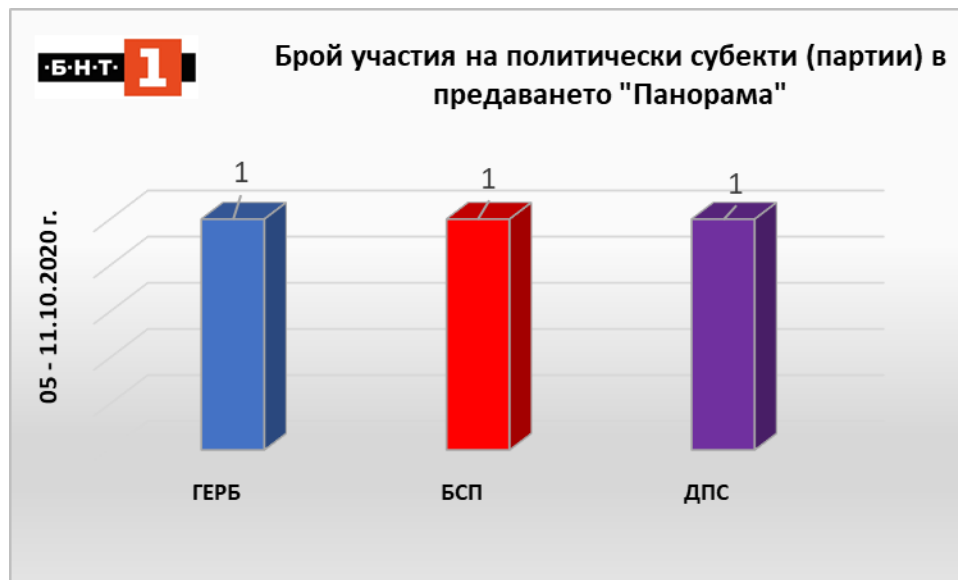
В двете издания на предаването „Референдум“ има предимно експертно говорене като стилистика на представените позиции. Чути са и разнопосочни зрителски въпроси и мнения. Чрез социологическите проучвания и зрителските въпроси гледните точки и фактологията се обогатяват още повече.

Актуално-публицистичното предаване „Панорама” (2 издания)

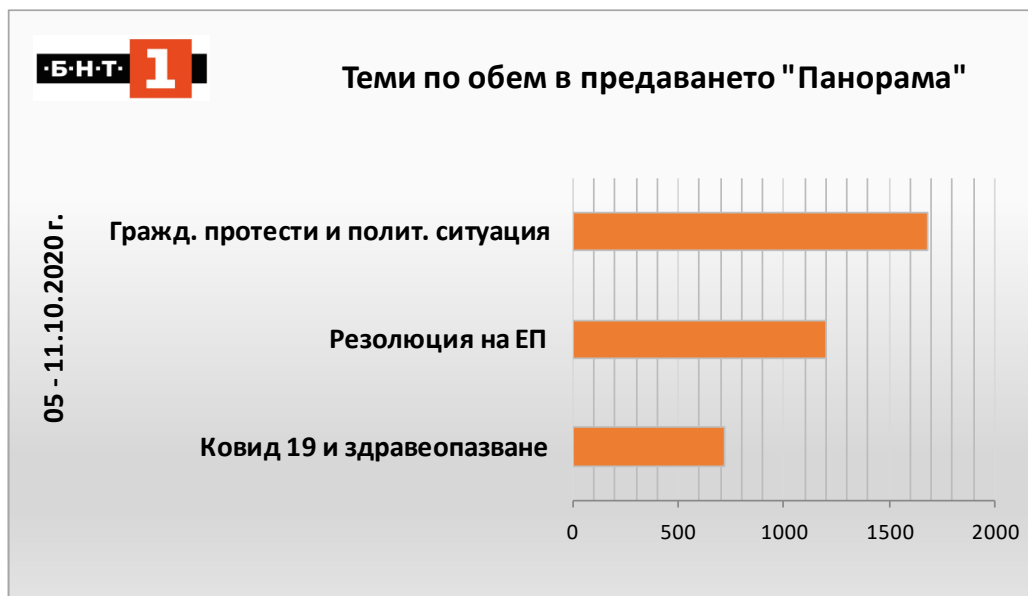
Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание участват общо 8 души. От тях представители на институции 3, представители на Третия сектор 4 (експерти - лекари), представители на бизнеса 0, на академичните среди 0, на граждани и други 1 (режисьор и писател). Няма преразказани позиции.





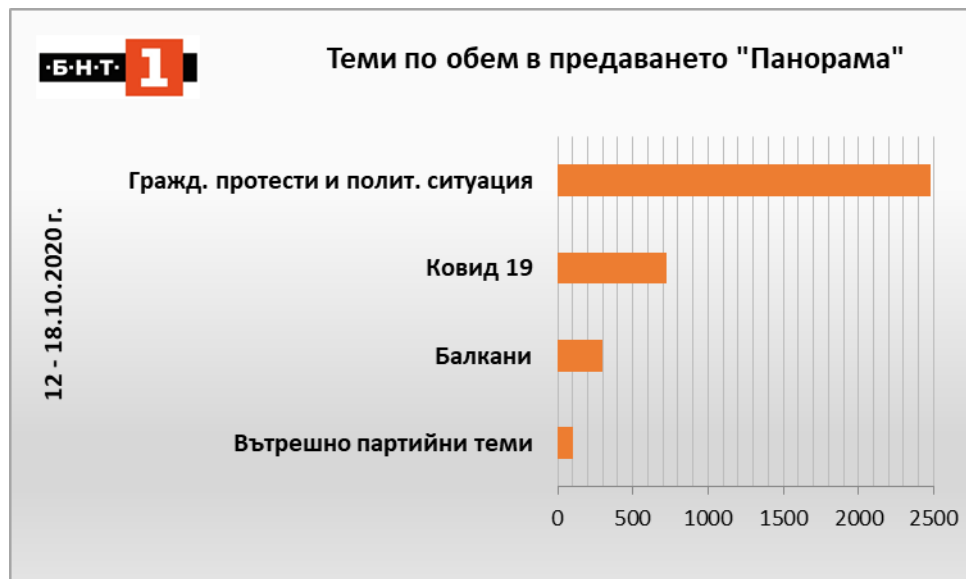
В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаването „Панорама“, издание от 09.10.2020 от 21:00 до 22:00 ч.) за едноседмичния период 05-11.10.2020 г. в програма на БНТ1 на БНТ са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаването „Панорама“) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма БНТ1 на обществения доставчик БНТ участват общо 10 души. От тях представители на институции 0, представители на третия сектор 6, представители на бизнеса 0, на академичните среди 1, на граждани и други - 3. Няма преразказани позиции.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (предаването „Панорама“ от 16.10.2020, излъчено от 21:00 до 22:00 часа) за едноседмичния период 12-18.10.2020 г. в програма БНТ1 са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

Двете издания на „Панорама“, които попадат в полето на изследване на специализирания мониторинг, предлагат образец за добра журналистическа практика на спазване принципа на плурализма от БНТ. Тъй като това е най-авторитетното дискусивно и коментарно-аналитично предаване в БНТ1, дневният ред на обществото съвпада до голяма степен с основните теми, избрани за обсъждане в различните издания на актуално-публицистичния формат. Неговата структура също така е устойчива - присъстват няколко събеседници, като стремежът е те да бъдат представители на значими групи от различни сфери на обществото. Във всяко издание присъстват и репортажи, фокусиращи вниманието върху важно събитие или интересна личност.

Отчетливо е надграждането на съдържанието в „Панорама“ за две седмици със събеседници и гледни точки по изключително злободневната тема за гражданските протести и политическата ситуация у нас. Докато в Панорама от 09.10.2020 г. говорят представители на различните парламентарни партии – ГЕРБ, БСП, ДПС, като повечето от поканените в студиото са и народни представители, то през втората седмица в предаването към гледните точки се присъединява силно критичният към правителствените политики глас на един от организаторите на уличното недоволство; присъства и скептичният възглед на друг интелектуалец. Във второто издание на „Панорама“ липсват представители на парламентарни партии и институции, за сметка на което са потърсени позициите на гражданския сектор, оригинални мнения и нови ракурси към важните теми от дневния ред на обществото.

В изданието на „Панорама“ от 16.10.2020 са представени подробно също и гледните точки на двама неутрални коментатори - социолог и политолог, които обсъждат с езика на специалисти по обществените процеси, както същността на протестите, така и политическата ситуация, евентуалните коалиции на бъдещи избори и възможните изходи

от имиджовата криза на институциите. Към този сегмент спада и директното включване от площад „Независимост“, където репортер неутрално информира за актуалната обстановка и се чува атмосфера от събитията – гласът на улицата в буквален смисъл.

Мониторингът на предаванията от 9 и 16 октомври 2020 г. установи наличие на плурализъм на идеи и възгледи по актуални и социално значими теми, които носят и общоевропейско значение - състоянието на демокрацията през призмата на гражданските протести и политическа ситуация, резолюция на ЕП относно правовия ред у нас, предизвикателствата пред човека и обществата от Covid-19.

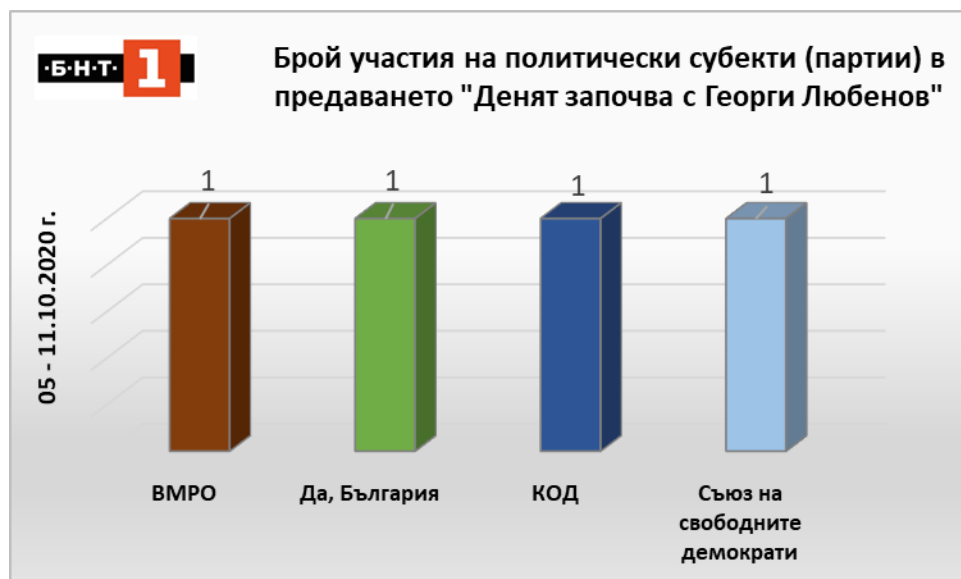
Журналистът Бойко Василев и репортерите имат професионално поведение, което се придържа към обективност и неутралност. Присъствието на мъже и жени е в полза на мъжете. Не са развити теми, свързани със социално слабите, малцинствата и хората с увреждания, какви е имало в други издания на предаването, но извън наблюдавания период.

Актуалното съботно-неделно предаване „Денят започва с Георги Любенов“ (4 издания)

Период (първа) седмица 05-11.10.2020 г.

В наблюдаваното аудио-визуално съдържание (на 10 и 11.10.2020 г.) участват общо 25 души. От тях представители на институции 4, представители на Третия сектор 7, представители на бизнеса 0, на академичните среди 0, на граждани 11. Няма преразказани позиции в предаването.





В наблюдаваното аудио-визуално съдържание са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.

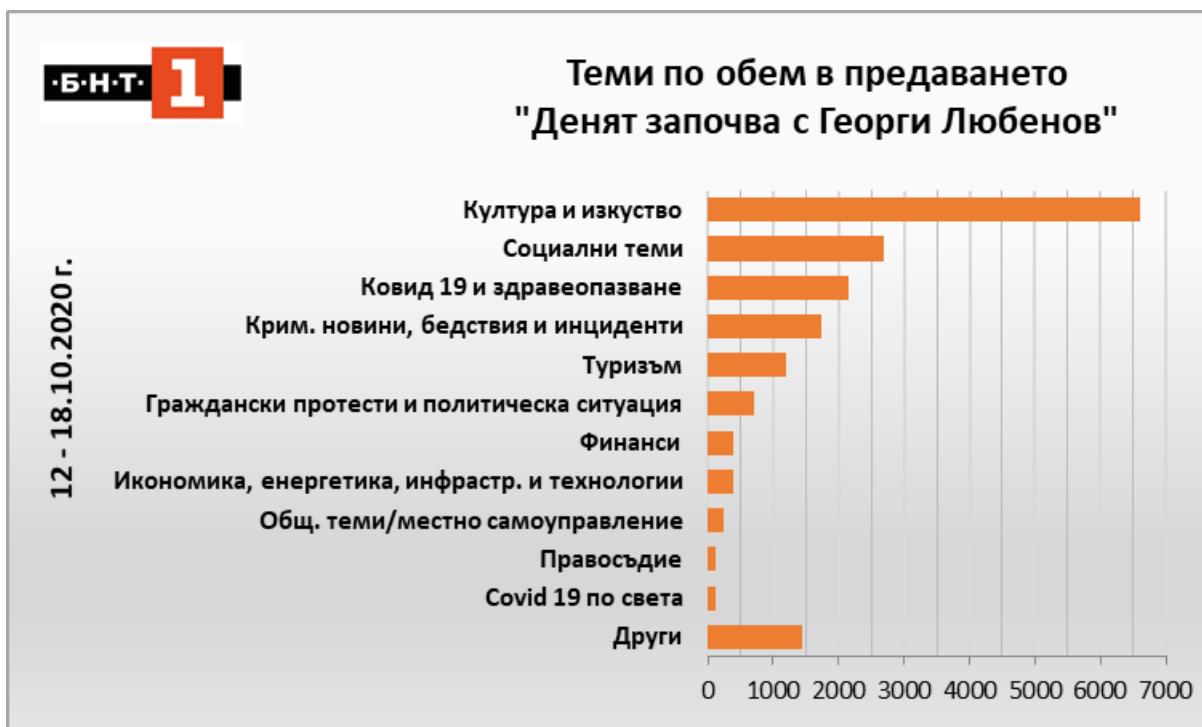


Период (втора) седмица 12-18.10.2020 г.

В наблюдаваното съдържание (предаването „Денят започва с Георги Любенов” на 17 и 18 октомври 2020 г.) общо 41 души. От тях представители на институции 4, представители на третия сектор 16, представители на бизнеса 0, на академичните среди 1, на граждани 20. Няма преразказани позиции в предаването.



В двете издания на предаването са отразени следните теми, изброени в низходящ ред по обем секунди.



Анализ на динамиката на теми и участници

Смяната на водещия Георги Любенов с Мариана Векилска, поради заболяване на титуляра, променя някои от основните характеристики на магазинното предаване, като интересите на журналиста и неговия професионален профил неминуемо се отразяват върху

акцентите в предаването. Това е най-видимата и забележима промяна между изданията, наблюдавани през двете седмици. В изданието, анимирано от Векилска, преобладават социални и лайфстайл (други) теми (като осиновяване, агресия, рационално хранене, общински теми и вдъхновяващи примери). От времетраенето на съдържанието по секунди (17.10.-18.10.2020 г.) е видно, че единствено пандемията остава сред първите обсъждани проблеми, докато икономическите въпроси (вкл. туризъм и финанси), както и гражданските протести, са с по-малък обем ефир.

През седмицата 05-11.10.2020 г., когато водещ е Георги Любенов, относителният дял на темите, свързани с актуалната политическа ситуация, протестите, резолюцията на ЕП, както и въпросът за медиите и свободата на словото, са сред най-обсъжданите. Политическото говорене, проблематизирането и коментарите в актуално-публицистичната част при М. Векилска почти липсват - не присъства нито един представител на партия, а ясно поляризираните позиции „в подкрепа“ или „критично“ към определена теза са балансираны, но оскъдни на брой и не толкова отчетливо формулирани. В предходната седмица, когато водещ е Георги Любенов, има повече политически коментари (4 представители на партии, повечето от тях дори извънпарламентарни – КОД, Да, България, ССД; има и двама представители на институции); докато при Векилска най-значим е делът на експертното говорене и информационния наратив (28 единици).

Темите, свързани с културата и изкуството, които преобладават и в двете предавания, не са свързани с „надграждане“ или представяне на различни гледни точки и неподозирани ракурси, доколкото всеки от събеседниците представя своята област на дейност и сюжетите са напълно различни. Не се обсъждат институционални теми, свързани с Министерство на културата. В областта на културата при Векилска повечето обекти са посветени на музикални събития, теми и личности.

Тезите относно мерките срещу коронавируса са ярко противоположни в изданията с водещ Любенов (11 и 12.10.) - макар и експертни, в конкретния случай те са силно политизирани – доц. Мангъргов е против правителствените здравни политики, докато д-р Петър Москов подкрепя повишеното внимание към контрола на заболяемостта и дори влиза в индиректен спор с Мангъргов. Позицията на представителя на СЗО също е в полза на спазване на мерките, а иначе е неутрална - експертна. Векилска (17-18.10.), от своя страна, предпочита да разглежда тази тема с експерти, които говорят неутрално.

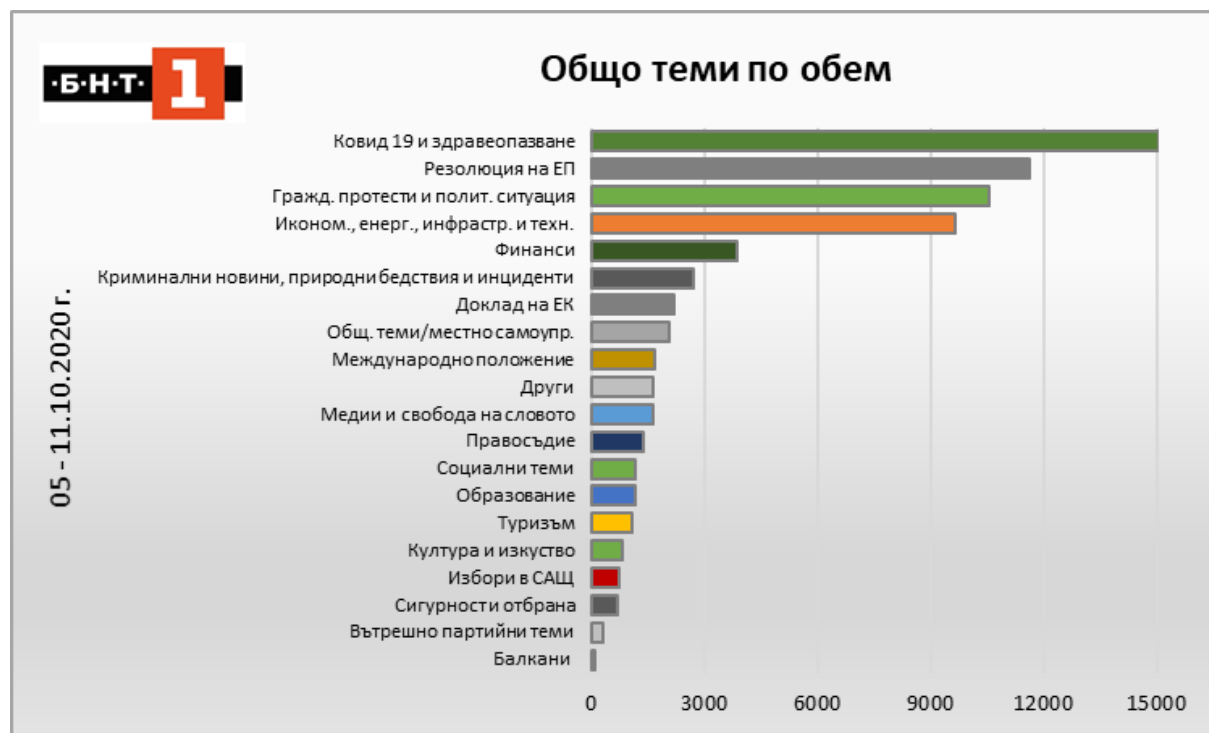
По темата за икономиката, енергетиката, инфраструктурата и технологиите (в частност туризма), подкрепата на вицепремиера Николова по отношение на правителствените мерки е противопоставена задочно на критичната позиция на Софийски по отношение на същите въпроси в едно от предаванията на Г. Любенов. Векилска отново предпочита експертния подход на изп. директор на Национален борд по туризма, която не полемизира, а представя резултатите от последния туристически сезон и перспективите за зимния туризъм у нас.

В предаванията, наблюдавани през периода 5.10.-18.10.2020, няма репортажи и интервюта, посветени на малцинствени групи, или на хора в неравностойно положение; реалният дял на съотношението мъже/жени при участията е в полза на мъжете, като при Векилска участието на жени е малко по-голямо, вероятно и заради спецификата на темите (социални, лайфстайл). Един от репортажите разказва за проект, при който се предоставят фургоци за жилища на социално слаби, които преди са населявали виетнамските общежития.

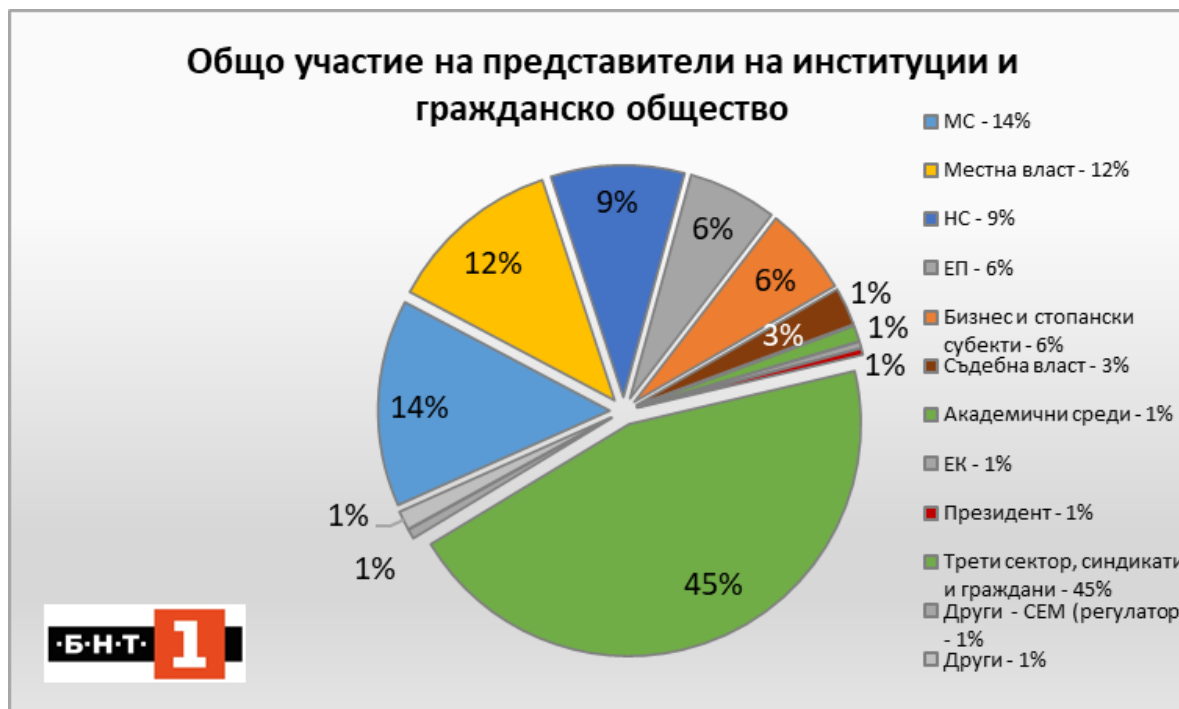
Заклучение

Мониторингът на програма БНТ1 за периода от две седмици от 05 до 18 октомври 2020 г. констатира спазване на разпоредбата на чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ за отразяването на различни идеи и убеждения в обществото чрез плурализъм на гледните точки във всяко от новинарските и актуално-публицистични предавания с политическа и икономическа тематика. Наблюдението отчита излъчване на аудио-визуално съдържание, предоставящо информация и коментари на социално значими теми от дневния ред на българското общество с активното участие на различни субекти, които изразяват позиции на институции, партии, власти, организации, граждани и т.н. по обсъжданите проблеми. Където гледните точки не са включени в съдържанието със синхрони, там журналистическите екипи са отразили някои позиции чрез преразказ или визуално индиректно представяне, което допълнително обогатява информацията и гарантира плурализъм на гледните точки.

Графика - Обобщени данни по участници в новини и актуално-публицистични предавания в БНТ1 за периода 05-11.10.2020 г.:



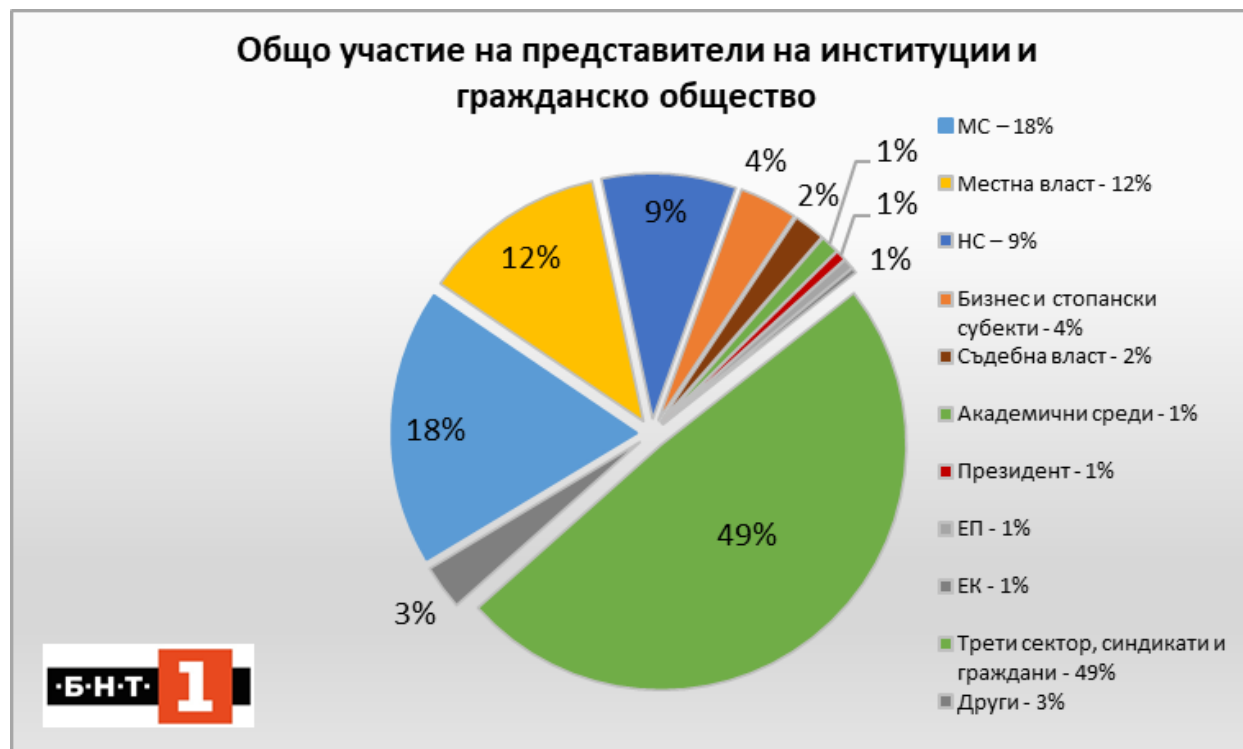
Графика - Обобщени данни по участници в новини и актуално-публицистични предавания в БНТ1 за периода 05-11.10.2020 г.:



Графика - Обобщени данни по участници в новини и актуално-публицистични предавания в БНТ1 за периода 12-18.10.2020 г.:



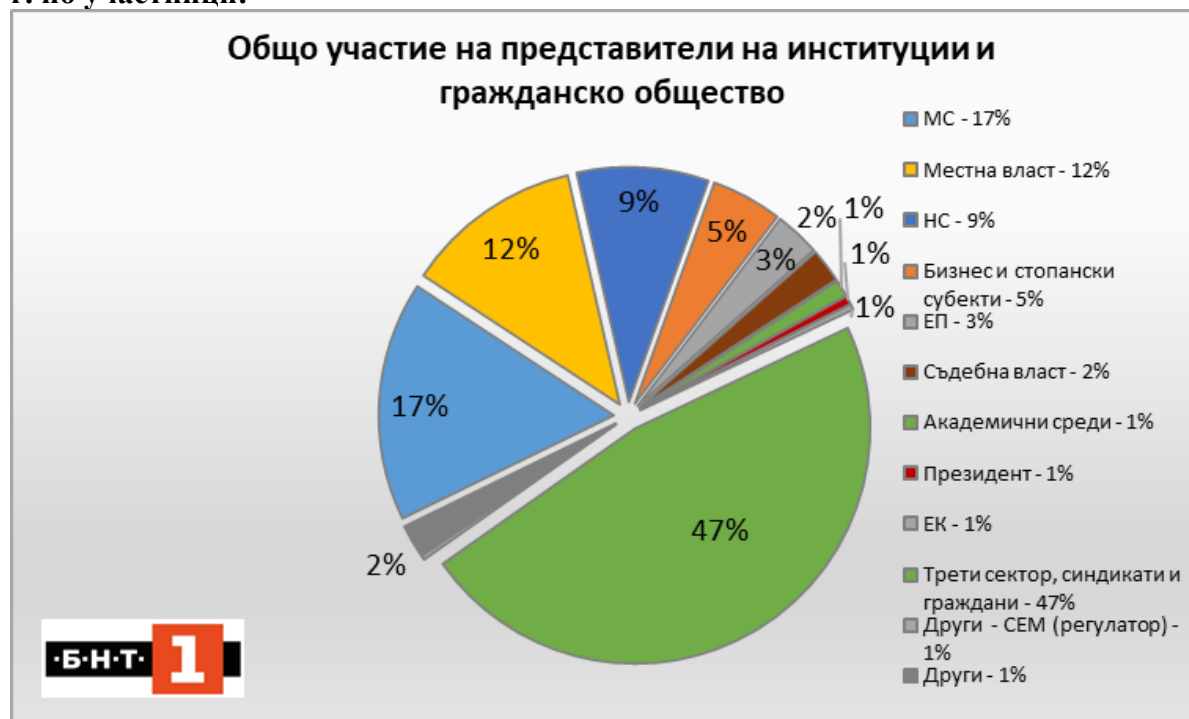
Графика – Обобщени данни по участници в новини и актуално-публицистични предавания в БНТ1 за периода 12-18.10.2020 г.:



Графика - Обобщени данни за целия наблюдаван период от две седмици 05-18.10.2020 г. по обем отразени теми:



Графика – Обобщени данни за целия наблюдаван период от две седмици 05-18.10.2020 г. по участници:



2.4.2. НАБЛЮДЕНИЯ ПО СПАЗВАНЕ НА ПРОГРАМНИТЕ ПАРАМЕТРИ

- Двуседмично наблюдение за периода от 18 до 31 май 2020 година

Наблюдението по изпълнение на лицензионните условия в програма БНТ1 /Индивидуалната лицензия за доставяне на аудио-визуална медийна услуга ЛРР-01-3-005-01/ отчита изпълнението на следните програмни характеристики:

- новини като обем от дневното програмно време;
- актуални предавания; образователни предавания; културни, научни и религиозни предавания; детски предавания като обем от седмичното програмно време;
- развлекателни предавания и предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи като обем от месечното програмно време.

Наблюдението е за 24 часова излъчена програма, заедно с повторенията на предавания в рамките на тъмните часове. Параметрите са изчислявани бруто – заедно с неутралните програмни елементи и други незначителни прекъсвания.

Новини

Лицензионните условия са: Новини - не по-малко от 5.1 % от дневното програмно време; не по-малко от 15.6 % от общото програмно време на новините да бъде за новини с регионална тематика; не по-малко от 0.7 % от новините да бъдат придружени с жестомимичен превод.

Анализът на резултатите от наблюдението на новините в БНТ 1 показва, че БНТ изпълнява лицензионните условия за новини във всички четиринадесет дни от наблюдавания двуседмичен период, с едно изключение - 31.05.2020 неделя, когато обемът регионални новини е под изискуемия минимум. В наблюдавания период се констатира излъчването на брифинги на Националния оперативен щаб по темата за коронавируса, които се разпространяват директно всеки ден в обем между 5 - 35 минути като част от новинарското съдържание, както и извънредни брифинги от МС.

Наблюдението констатира като положителна промяна в новините на БНТ1, че докато през юни 2019 жестомимичен превод е бил предоставян само в новините от 16 ч., през 2020 г. вече има жестомимичен превод на чувствително по-голям обем новини – в „По света и у нас” от 16 и 20 ч. в делнични дни, „По света и у нас” в 20 ч. в събота и неделя. По този начин е надхвърлено лицензионното условие за минимално 0.7% новини с жестомимичен превод, включително и в събота и неделя, предвид констатирани дефицити в предходни години. Новините в БНТ1 постигат по-добра интеграция на групи в неравностойно положение и на рискови групи. Директните брифинги от МС също са изцяло с жестомимичен превод. Общественият доставчик БНТ обръща и по-голямо внимание на регионалните новини, които са обособени в емисиите „По света и у нас” от 16 ч. всеки делничен ден и които се създават от регионалните ТВ центрове в Русе, Пловдив, Благоевград и Варна.

Актуални предавания

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно обема актуални предавания е за не по-малко от 16.6 % от седмичното програмно време. Лицензията не разделя актуалните и актуално-публицистичните предавания. Публицистичните предавания са по-малка група предавания, в които се изразяват различни позиции и се дискутират проблеми от обществено-политическия и стопански живот. Актуалните предавания имат информационна стойност към момента на излъчването.

Актуални предавания: *Сутрешен блок; Денят започва с Георги Любенов; Бразди; Питай БНТ; Празнична програма за 24 май; Наградите Питагор (за научни постижения); Още от деня; Референдум; Панорама; Бизнес БГ.*

Актуално-публицистични предавания: *Още от деня; Референдум; Панорама; Бизнес БГ* – публицистиката в БНТ1 варира между 3% и 12% от седмичното програмно време, като преобладават процентите под 10.

БНТ1 преизпълнява лицензионното условие за актуални предавания седмично (между 20 и 22 на сто), публицистичните предавания са по-малко като количество в сравнение с цялата актуална продукция на медията.

Образователни предавания

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно образователните предавания е за не по-малко от 3.7 % от седмичното програмно време. Програма БНТ1 няма тясно специализирани образователни предавания (такива има по БНТ2), но редица други носят подобен елемент. Повечето от тях за чужди продукции – документални филми и поредици, съвместни проекти между Дойче веле и БНТ и т.н.

Предавания с образователен елемент: *Шифт; Големите европейски открития; Кирилицата; Тракийско злато; Изкуството на траките; Неизвестната София; Националните съкровища на Чехия; Документален филм за Св. Ив. Рилски; японска научно-популярна поредица – Антарктида; Документален филм за Паусий; документален*

филм за архитектурата; документален филм *Богове и герои*; *Частните музеи в Чехия*; документален филм *„Аз съм домашен ученик“*; документален филм за биографията на Чаплин; документален филм за създателите на българската азбука; документален филм за химна Св. Св. Кирил и Методий; документален филм за културното наследство на България; документален филм *„Линия на спомени“*; *„Живи съкровища“* – документален филм за българските читалища; научно-популярен филм за Венеция.

За наблюдаваните седмици БНТ1 изпълнява обема за образователен елемент в програмата като процент от седмичното програмно време (4 – 4.5 на сто). Отчита се по-голям процент образователни и научно-популярни филми в почивните дни - събота и неделя.

Културни, научни, религиозни и др. предавания

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно културни, научни, религиозни и др. предавания е за не по-малко от 4.7 % от седмичното програмно време.

Културни, научни, религиозни и др. предавания: *Култура БГ*; *Библиотеката*; *Вечната музика (класическа музика)*; *Иде нашенската музика*; *Вяра и общество*; *Неделно Евангелие*; *обръщение за Рамазан Байрам*; *Джинс*; *Извън играта*; *Препрочитаме Вазов*; *ТВ театър (собствени продукции на БНТ)*; *История БГ*; *В кадър*; *Празници на изкуствата*; *Среща на културите*; *В близък план*; *Българското присъствие във вечния град 1 и 2*; *Домът на вярата*; *Усецане за родина – филм за националния исторически музей*; *РТЦ Пловдив, опера, поезия*; *Концерт "Изпята поезия"*; *Документален филм за диригент*; *документален филм за италиански преводач*;

БНТ1 изпълнява лицензионното условие за обем културни, научни, религиозни и други предавания (14.4 на сто). Като положителна инициатива се отчита появата на рубриката *„Препрочитаме Вазов“*, с която общественият доставчик на медийни услуги отбелязва 170 години от рождението на патриарха на българската литература и в която участват известни артисти, журналисти, политици, учени, но също така студенти и ученици.

Детски и младежки предавания

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно детски и младежки предавания е за не по-малко от 7.6 % от седмичното програмно време.

Детски и младежки предавания: *филми – анимационни, документални и игрални: Точица, Сребристият жребец, Гимназия „Черна дупка“, Ян Бибиян, „Румбата, аз и Роналдо“, Фантастика, Вълшебните приказки на щурчето, Новата. Анимационните филми са външни продукции, обработени за излъчване от БНТ.*

Констатира се недостиг на детски и младежки предавания за двете седмици. Не се отчитат нови детски рубрики с образователен, културен, развлекателен или научно-популярен профил при положение, че *„Лека нощ, деца“* е отпадна от програмната схема. В празничния ден след 24 май (25.05.2020) детски предавания по БНТ1 изцяло липсват. Българският сериен филм *„Румбата, аз и Роналдо“*, който е оригинална съвместна продукция на БНТ и Дрийм тийм (външен български продуцент) се излъчва през уикенда, но разпространението му не покрива седмичния дефицит.

Развлекателни предавания

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно развлекателните предавания е за не по-малко от 4 % от месечното програмно време.

Развлекателни предавания: *Бързо, лесно, вкусно; Пътеки; Отблизо с Мира; Иде нашенската музика; Спорт тото; Вечната музика (класика); рокмузика през нощта, клипове; концерти – класическа, джазова и т.н. музика; 60 години БНТ; 100% будни; Лига Европа; Моят плейлист; Туристически маршрути; Туризм БГ; екстремни спортове; Арена спорт; Лига Европа, обзорно*

Предвид процентите развлекателни предавания за двете наблюдавани седмици, без да са включени в тях кинематографичните произведения, спортните изяви (каквито липсват поради пандемията), обосновано може да се заключи, че програма БНТ1 изпълнява лицензионното условие за развлекателни предавания на месечна база. Преобладават музикалните формати и забавните ток шоута като новото музикално предаване – „Моят плейлист”.

Предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи е за не по-малко от 1.8 % от месечното програмно време.

Предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи: *Малки истории; По света и у нас от 16.00 часа и 20:00 часа в седмични дни и в 20:00 часа в съботно-неделни дни - с жестомимичен превод; Предаване за хора с увреден слух. Брифинги на МС и НОЩ.*

Предвид процентите интеграционни предавания за двете наблюдавани седмици (3.68 на сто и 6.44 на сто), без да са включени в тях процентите програма с течачи надписи, субтитри, както и съдържание от блоковете предавания, може да се заключи, че програма БНТ1 изпълнява лицензионното условие за интеграционни предавания като процент от месечното програмно време.

БНТ е направила сериозни усилия през 2020 г. в посока осигуряване на жестомимичен превод на живо, като голям обем от новините и директните предавания на брифинги на Националния оперативен щаб в БНТ1 се излъчват с жестомимичен превод. Като положителен факт се отчита наличието на жестомимичен превод и на централната емисия новини „По света и у нас” в 20 ч.

Обобщение: Предвид обществената мисия на БНТ и високите очаквания на българските граждани от медийно съдържание на основната политематична програма БНТ1, на базата на двуседмичното наблюдение може да се заключи, че едновременно изпълнявайки лицензионните условия по редица параметри – като новини, актуални предавания, културни, научни и религиозни предавания, развлекателни предавания, продължава да съществува недостиг в други програмни характеристики: публицистиката е по-малката част от актуалните предавания, което отслабва критичната функция на медията; все още няма тясно специализирани образователни предавания в БНТ1, за разлика от БНТ2. Детските и младежки предавания са в дефицит.

Двуседмично наблюдение за периода 05-18 октомври 2020 г.

Второто за 2020 г. наблюдение за изпълнение на лицензионните условия в програма БНТ1, реализирано за период от две седмици, отчита изпълнението на следните програмни характеристики:

- новини като процент от дневното програмно време;

- актуални предавания; образователни предавания; културни, научни и религиозни предавания; детски предавания като проценти от седмичното програмно време;
- развлекателни предавания и предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи като проценти от месечното програмно време.

Наблюдението е за разпространената 24 часова програма, като обхваща и повторенията на предавания в рамките на тъмните часове. Параметрите са изчислявани бруто – заедно с неутралните програмни елементи.

Новини

Лицензионните условия са: новини - не по-малко от 5.1 % от дневното програмно време; не по-малко от 15.6 % от общото програмно време на новините да бъде за новини с регионална тематика; не по-малко от 0.7 % от новините да бъдат придружени с жестомимичен превод.

Анализ на резултатите от наблюдението на новините по БНТ 1 за периода 05-18.10.2020 г.:

Програма БНТ1 изпълнява лицензионните условия за обем новините в тринадесет дни от наблюдавания двуседмичен период и в един ден - на 11.10.2020 процентът новини в дневната програма е по-малък, поради отпадането на късните новини при излъчването на спортна среща

БНТ1 изпълнява лицензионния обем регионални новини, като само на 07.10.2020 процентът на регионалните новини е малко под изискуемия минимум. Регионалните новини в периода са посветени най-вече на теми като здравеопазване и пътни катастрофи.

Сравнението между резултатите от това наблюдение и последното, проведено през май (18-31.05.2020 г.) показва следното: Продължава да се обръща внимание на интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи, но има малка отстъпление от периода 18-31.05.2020 година. През май 2020 има жестомимичен превод в новините от 16:00 и 20:00 часа делнични дни, както и в новините от 20:00 часа (централна емисия „По света и у нас“) в събота и неделя. В периода 05-18.10.2020 жестомимичен превод има вече само в новините от 18:00 часа. Този факт намалява общия процент на жестомимичния превод през почивните дни, защото няма новини в 18:00 часа. Делът на жестомимичния превод през наблюдавания период е по-малък от предишния и поради факта, че в новините вече не се излъчват брифингите на Националния оперативен щаб за борба с коронавируса, които изцяло бяха съпроводени от жестов превод.

Извод: Лицензионното условие за обем новини се изпълняват от БНТ 1 в тринадесет дни от наблюдавания двуседмичен период, в един от почивните дни делът на новините е под изискуемия минимум. Лицензионното условие за обем регионални новини се изпълнява от БНТ в тринадесет дни от наблюдавания двуседмичен период, само в един от дните делът им е под изискуемия минимум от 15,6%. Наблюдението констатира неизпълнение на условието за 0.7% жестомимичен превод в новините за четири дни – две съботи и две недели и се отчита отстъпление постигнатото в периода на предходния мониторинг по лицензия 18-31.05.2020.

Актуални предавания

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно актуалните предавания е за не по-малко от 16.6 % от седмичното програмно време. Трябва да се отбележи, че в програмната схема на БНТ1 от есента на 2020 г. са включени някои нови актуални и актуално-

публицистични предавания: „България в 60 минути” с актуална информация от регионите; „Светът и ние” е актуално-публицистично предаване, което съдържа анализи за актуални събития от международната политика. Обявен е и нов актуален сегмент „Български вдъхновители“, който замества някои от изданията на съществуващата рубрика „След новините“ през уикенда. В мониторирания период е излъчен само един епизод от него.

Актуални предавания: „Денят започва”; „Денят започва с Георги Любенов”; „Бразди”; „Питай БНТ”, „България в 60 минути”; „В кадър”; „След новините”; „Български вдъхновители”; Приз „Достойни българи“, церемония по награждаването – еднократно, събитийно;

Актуално-публицистични предавания: „Още от деня”; „Референдум”; „Панорама”; „Бизнес БГ”, „Светът и ние”, „България от край до край” – публицистиката в БНТ1 варира между 3% и 11% от седмичното програмно време, като преобладават процентите под 10. В предишния наблюдаван период процентите са почти същите.

Изводи: Независимо, че програма БНТ1 изпълнява лицензионното условие за актуални предавания на седмица, публицистичните предавания са по-малко като количество в сравнение с цялата актуална продукция на медията. От мониторингът се очертава изводът, че е необходимо да се установи по-добър баланс между публицистиката и инфотеймънт/лайфстайл съдържание („100% будни”, „Пътеки” и т.н.) в националната обществена медия, от която зрителите очакват обективност, многоплановост, плурализъм на гледните точки, задълбочени журналистически разследвания и надпартийност.

Образователни предавания

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно образователните предавания е за не по-малко от 3.7 % от седмичното програмно време. Повечето от тях за чужди продукции – документални филми и поредици, съвместни проекти между Дойче веле и БНТ и т.н. Положително развитие е констатирано с новото предаване „Последният пчели“ (19:00-20:00 ч.), което се излъчва от септември 2020 г., като шоуто има образователен и забавен елемент.

Предавания с образователен елемент: „Последният пчели”; „Документални филми” (*Бозайници, Очи в очи с животните, Вълкът, Планински животни, Влечуги, Антилопи, Фауна и т.н.*); „Големите европейски открития”; „България - родни забележителности”, представени от екскурзоводи; чешки образователни филми за музеи; „5 минути София”.

Изводи: За наблюдаваните две седмици БНТ1 изпълнява условието за образователен елемент в програмата като обем от седмичното програмно време, както е било и през 2019 година. Седмичният процент дори се е увеличил (от средно над 4% на 6%), заради появата на едночасовото състезание „Последният пчели“ в делнични дни. Препоръчителни са целенасочени усилия за създаването в БНТ1 на специализирани образователни предавания за различни групи от обществото. Особено важно е да се привлече младежката аудитория.

Културни, научни, религиозни и др. предавания

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно културни, научни, религиозни и др. предавания е за не по-малко от 4.7 % от седмичното програмно време. В програма БНТ1 има ново предаване („Религията днес“), посветено на историята и взаимодействието на най-разпространените религии в България. През наблюдавания период 05-18.10.2020 се

излъчва само едно повторение на „Вяра и общество“, след което на екран е заменено с „Религията днес“.

Културни, научни, религиозни и др. предавания: „Култура БГ“ (сменя часа на излъчване с този на 100% будни); „Библиотека“ (сменен ден и час на излъчване - понеделник 23:30); „Вяра и общество“ (п); „Неделно Евангелие“; „Джинс“ (начален час - събота 11:30); „История БГ“; „Домът на вярата“; „БНТ представя“ (документален филм „Резервно крило“, за художника Атанас Хранов), ирландски документален филм за ценен исторически видеоархив; „Религията днес“.

Изводи: БНТ1 изпълнява условието за обем културни, научни, религиозни и други предавания от седмичното програмно време по лицензия. Наблюдаваните тенденции не се различават от тези през първата половина на 2020 година.

Детски и младежки предавания

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно детски и младежки предавания е за не по-малко от 7.6 % от седмичното програмно време.

Детски и младежки предавания: *сериали, филми – анимационни („Книга на книгите“, „Влакът на динозаврите“ и т.н.), документални и игрални.*

Констатира се отново недостиг на детски и младежки предавания за двете седмици. Мониторингът не констатира излъчването на нови рубрики в този сегмент от програма БНТ1, няма и детски сериали, произведени със съдействието на БНТ (с изключение на сутрешните неделни повторения, когато по принцип се излъчват собствени продукции – „Островът на сините птици“ или „Румбата, аз и Роналдо“). Положителна тенденция е появата на проекти на Евровизия, от които са излъчени две филмчета - по веднъж във всяка от двете наблюдавани седмици. Анимационните филми съдържат образователни и познавателни елементи („Влакът на динозаврите“). Дефицитът на оригинални български детски и младежки предавания остава трайна тенденция в БНТ1, както показват и предходни наблюдения (включително за 2019, където данните са близки; нещо повече - процентите през 2020 са в низходяща тенденция – около 5% през май и около 3,5% през октомври). Няма оригинални български детски предавания с образователен, културен, развлекателен или научно-популярен профил в БНТ1. В някои дни (петък) детските предавания дори липсват напълно – на 9.10. и 16.10.2020 г. Тогава предаването „Малки истории“ е с удължено времетраене и в програмната схема се появява „Светът на жестовите“.

Развлекателни предавания Лицензионно условие за програма БНТ1 относно развлекателните предавания е за не по-малко от 4 % от месечното програмно време. В програмната схема на БНТ1 от септември има ново забавно предаване – „Събота вечер с Митко Павлов“.

Развлекателни предавания: „Бързо, лесно, вкусно“ (с друг час на излъчване – 16:00); „Пътеки“; „Отблизо“; „Извън играта“; „Иде нашенската музика“; „Спорт тото“; „Вечната музика“; Музика през нощта, клипове; Джаз фестивал - Банско; Празник на изкуствата Аполония 2017; „БНТ на 60“; „100% будни“ (сменя часа на излъчване с този на Култура БГ); „Лига Европа“, мачове; „Моят плейлист“; „Туризм БГ“; „Арена спорт“; обзорно спортно предаване; „Събота вечер с Митко Павлов“; „Музика, музика“ и „БГ Версия“.

Изводи: Предвид процентите развлекателни предавания за двете наблюдавани седмици, без да са включени в тях кинематографичните произведения, както и всички

елементи на лайф-стайл съдържание в сутрешния блок, обосновано може да се заключи, че програма БНТ1 продължава да преизпълнява лицензионното условие за развлекателни предавания на месечна база, както и през предишния мониториран период. Преобладават музикалните формати и забавните ток шоуа. В схемата на БНТ1 нови са „Събота вечер с Митко Павлов“, „Музика, музика“ и „БГ Версия“, като първото е оригинална продукция, а другите две са част от програмната схема на БНТ2.

Предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи

Лицензионно условие за програма БНТ1 относно предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи е за не по-малко от 1.8 % от месечното програмно време.

Предавания, подпомагащи интеграцията на групи в неравностойно положение и на рискови групи: „Малки истории“; „По света и у нас от 18:00 часа в седмични дни - с жестомимичен превод“; „Светът на жестовите“.

Предвид процентите интеграционни предавания за двете наблюдавани седмици, без да са включени в тях процентите програма с течащи надписи, субтитри, както и съдържание от блоковете предавания, може да се заключи, че програма БНТ1 изпълнява лицензионното условие за интеграционни предавания на месечна база (средно 2,22% за двете наблюдавани седмици). По отношение на новините на турски език, в БНТ1 от есента на 2020 г. те се излъчват всеки делничен ден след обедната емисия новини „По света и у нас“ в 12:00 часа.

Двуседмичното наблюдение на БНТ1 показва изпълнение на лицензионните условия по редица параметри – като актуални предавания; културни, научни и религиозни предавания; развлекателни предавания. В информационно отношение по-малък е обемът новини в неделя. Въпреки направените усилия, публицистиката е по-малката част от актуалните предавания. Положителна е появата на оригиналното предаване „Последният пчели“ – шоу с образователен елемент. Детските и младежки предавания са в дефицит, при това с негативна тенденция. Пандемична 2020 година се оказва още по-трудна, що се отнася до влагането на ресурс в реализацията на нови оригинални проекти. Положителна, но все още твърде слаба е тенденцията за включване в програмната схема на анимационни поредици с образователен елемент и на документални филмчета за деца на Евровизия. По отношение на жестомимичния превод, въпреки, че лицензионното условие се изпълнява е направена крачка назад. Превод е осигурен само за новините в 18:00 часа, които са по-кратки от централната емисия и се излъчват само в делнични дни. Съдържанието на новините се изписва, откъсите от брифинги в новинарските емисии се излъчват с жестомимичен превод, често се субтитрират филми. Жестомимичен превод има предимно в специализираните предавания за хора с увреден слух („Светът на жестовите“) и в новини, брифинги.

През ноември 2020 г. по време на пика на заболяемост и смъртност в страната ни, националната телевизия, с оглед увеличените случаи на заразени и в телевизионните екипи, предприе промени в програмните схеми на БНТ1 и БНТ2. Независимо от трудната пандемична ситуация, Съветът изпрати писмо до доставчика с препоръка да преосмисли решението си за намаляване обема новини в програма БНТ1 в събота и неделя. СЕМ подчерта изключителната роля на медията за информиране на българското общество по

въпроси и теми от значим обществен интерес, която се реализира именно чрез новинарските предавания.

В отговор общественият доставчик уведоми регулатора, че е преценил решението си за редуциране на новините в събота и неделя и възстановява излъчването на кратки емисии „По света и у нас“ до 5 минути в рамките на „Денят започва с Георги Любенов“ и късна емисия новини по 7 минути. От БНТ подчертават своята готовност за излъчване и на извънредни новинарски емисии при необходимост.

2.5. ФОКУСИРАНИ НАБЛЮДЕНИЯ НА РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННИ ПРОГРАМИ, СВЪРЗАНИ С ОТРАЗЯВАНЕ НА ИНЦИДЕНТИ С ДЕЦА

Съветът за електронни медии и през 2020 г. продължава да осъществява наблюдение на радио- и телевизионно съдържание относно спазването на правата на децата. Няколко криминални инцидента с деца – жертви на насилие стават обект на медиен мониторинг за спазване на ЗРТ, както и проверка на съдържанието на две телевизионни програми за деца.

- **Наблюдение за отразяване на случая с убийството в село Галиче**

В начало на 2020 г. е направен фокусиран мониторинг на новини и актуално-публицистични предавания в телевизионните програми БТВ и НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ за отразяване на случая с убийството в село Галиче от 11 януари 2020 г. Наблюдението е осъществено в периода 11- 13 януари и обхваща двете търговски телевизии с най-голяма аудитория. Целта е да се проследи има ли нарушаване на ЗРТ и Етичния кодекс при отразяване на случая с жестокото убийство на момиче в село Галиче.

В БТВ новината се появява за първи път на 11 януари в новините в 12:00 часа на обед, само като информация, без да е първа новина. Съобщава се, че момичето живее само в ромската махала, че убийството е извършено с особена жестокост и че все още няма подробности по случая. В централна емисия на същата програма вечерта новината отново не е първа по ред. Репортажът е информативен, с включване на репортерка от мястото на събитието – пред къщата на убитата в с. Галиче. Има изказвания на роднина, съселяни и кмет. Повечето не вярват, че извършителят е от селото.

В новините по НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ от 12:00 ч. на 11 януари също се съобщава за убийството за първи път. Излъчен е обстоен репортаж от мястото на престъплението, с коментари за случилото се на хора от селото. В централните новини от 19:00 часа е включен репортаж от село Галиче и интервю с майката на убитата. Местните хора недоумяват кой и защо е убил момичето. Попова съобщава за закани на хората от Галиче за линч, ако извършителят е местен.

В неделното издание на „Тази събота и неделя” по БТВ на 12 януари новината вече е водеща. На репортажа са отделени 10 минути, излъчва се директно от село Галиче, пред къщата на убиеца и убитата. Има задържан. Репортер събира информация от приятелите на убитото момиче и от негови близки роднини (не майката), пристигнали на мястото. Момчетата и момичетата разказват кога са видели убитата за последен път, с какво ще я запомнят, що за човек е била тя. Въпреки неподходящия въпрос на журналистката какво си представят, че се е случило в къщата предишната нощ, приятелите отговарят, че искат да оставят полицията да си свърши работата и че не знаят подробности. Отказват да дадат подробности и за заловеното момче. Близките на въпроса „Защо сте тук?” отговарят, че искат справедливост. Приятелите на убитата също настояват за най-строго наказание. Кметът разкрива какви мерки ще бъдат предприети за засилване на сигурността в селото.

В централната емисия на БТВ на 12 януари, когато събраните през деня данни се обобщават в най-обширен репортаж, новината е на първо място – водеща. Отделени са ѝ близо десет минути. Репортер отново е в селото и предава от същото място. Няма преекспонирани реакции на роднини. Съобщават се някои ненужни подробности за жестокостта на убийството.

В новините на НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ от 12 часа на 12 януари се съобщава за спецакция на МВР и прокуратурата в с. Галиче. В репортаж се изнасят данни за двама задържани, единият от които е направил пълни признания. Това е седемнадесетгодишен младеж от селото, известен на полицията с предишно посегателство над възрастен човек от селото преди време. Криминалистите са намерили улики. Репортер отправя въпрос към жител от селото: „*Виждали ли сте по-страшна гледка от тази, която видяхте вчера?*” В коментара се казва, че криминалистите „*останали вцепенени от гледката*”, без да се навлиза в по-големи подробности. В 19:00 часа отново е включен разширен репортаж от селото. Съобщава се, че жителите правят подписка с искане за изселване на семейството на убиеца от селото, тъй като се страхуват за семействата и децата си. Полицията остава в Галиче, за да предотврати евентуален линч над семейството на извършителя на престъплението.

В сутрешния блок на БТВ на 13 януари е включен репортаж, в който се появява въпрос към близките "Как се чувствате?", като братовчедът и лелята на Андреа настояват за по-тежко наказание. Говорят също психолог и учители на убитата. Тук се повдига по-важният въпрос - кой се грижи за юношите, докато родителите им работят в чужбина. Хората са сдържани, а изказването им не допринася кой знае колко за изясняване на случая. Журналистката настоятелно иска от прокурора да ѝ отговори има ли напрежение в Галиче, има ли страх, но прокурорът отказва коментар. В Централната емисия новини на БТВ се съобщава се името на задържания – Ексел, а снимките – неговата и на жертвата, са пикселирани. Разбираме, че извършителят е непълнолетен. Представител на властите с графични подробности обяснява, че убийството е извършено с жестокост – прът, насилие, нож, характерна за животно (думи на главния прокурор Иван Гешев). Научаваме също, че момичето е насилвано и убито, намушкано с нож. Че оръжието на убиеца е намерено и че той е направил пълни самопризнания. При това заподозреният е посочил места, където да бъдат открити вещи на убитата. Говори се за мерки по сигурността и за размер на присъдата – максимум 12 години, поради това, че извършителят е непълнолетен – на 17 години. Убийството се сравнява по жестокост с тези в Русе и Сотиря.

В НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, в новините от 12 часа на 13 януари се излъчва материал на съдебната репортерка от пресконференция във Враца на министъра на вътрешните работи М. Маринов и гл. прокурор И. Гешев за спецакцията в Галиче. В изказването си министър Маринов съобщава, че убийството е извършено „от подбуди на много ниско ниво, на животинско ниво”.

Резултатите от наблюдението показват, че при отразяването на убийството в Галиче не се установява нарушение на ЗРТ в новините и актуално-публицистичните предавания на НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ и БТВ. Отбелязва се, че са налице неетично нарушаване на личното пространство на засегнатите от страна на репортерите и склонност да се изнасят в ефир излишни подробности относно техниката на извършеното престъпление. Търсят се ненужни подробности около „нощта на събитието”, търсят се най-близките и видимо афектирани роднини на жертвата и на предполагаемия убиец, за да бъдат показани в кадър техните реакции. Жестоките факти са описани от главния прокурор (на пресконференция, изказвания от която попадат в новинарските емисии) и от журналистите зад кадър, без обаче да се нарушават изискванията на ЗРТ. Репортажите се повтарят и във време, когато телевизия се гледа от деца (12 часа на обед, например), но в предавания, които не са предназначени за детска аудитория (новини, актуално-публицистични предавания). Липсват кадри с жестокост, лицата на жертвата и убиеца са с ефект (пикселирани). Споменават се само първите им имена, но те така или иначе са

разпознаваеми за своите съселани. Новината се явява като водеща в двете програми само в продължение на един ден. Никъде, освен в първата новина по БТВ, не се съобщава изрично, че действието се развива в ромската махала, нито се правят инсинуации на етническа тема.

• ***Фокусирано наблюдение за отразяване на случая с 14-годишното дете от град Провадия***

Осъществено е наблюдение в периода 29 юни – 1 юли 2020 на отразяването в програми БНТ1, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ и BULGARIA ON AIR на случая на открито с верига на крака дете в училищен двор в гр. Провадия.

Наблюдението констатира информационно отразяване на случая в новините и сутрешните блокове на четирите телевизионни програми. В излъчените репортажи от Провадия се включват: кметът на Община Провадия; лелята и настойник на детето; директорът на гимназията, в която учи момичето; пазачът, открил детето; началникът на отдел „Защита на детето” към община Провадия. Съобщено е за започването на досъдебно производство за противозаконно лишава от свобода непълнолетно лице.

Изображение, снимка или кадри с детето не са констатирани.

Отчетено е излъчването на кадри от двора на Професионалната гимназия по хотелиерство, ресторантьорство и туризъм „Цар Симеон I” в Провадия, където учи в 8 клас 14-годишното момиче. Съобщено е, че детето е намерено с верига именно в двора на училището. Изнесена е информация за семейната среда на детето – че се отглежда от лелята, че е изоставено от майка и баща, че проявява проблемно поведение и др. В репортаж на БНТ1 присъства кадър с табела на улица в Провадия, без да става ясно дали това е улицата, на която живее детето. В програма BULGARIA ON AIR е констатирано съобщаване на първото име на момичето от страна на директора на училището по време на интервю.

При осъщественото наблюдение експертите на Съвета са извършили преценка на конкуренцията между двете конституционно скрепени права – правото на информация и правото на неприкосновеност на личния живот, които намират проекция и в принципите по чл. 10, ал. 1, т. 1 и т. 4 от ЗРТ. Отчетена е и разпоредбата на чл. 17, ал. 2 във връзка с приетите от СЕМ Критерии за оценка на съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата – по конкретно т. 37.

Изводите са, че доставчиците търсят баланс, репортажите по случая са с информационен характер, като се избягва излишна сензационност. Изнесените сведения за детето са от лелята (настойник) и от представители на различни институции, вкл. началник-отдел „Закрила на детето”. Доколкото в една от програмите е съобщено от интервюирания директор на училището собственото име на детето, е изпратено на доставчика писмо, с което му се обръща внимание за отговорността, която има при отразяване на събития с деца - жертви на насилия или семейни проблеми.

• ***Фокусирано наблюдение на отразяване на случай в град Перник, при който майка извършва насилие над малкото си почти тригодишно дете***

Мониторингът обхваща новините в телевизионни програми БНТ1, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА, ЕВРОКОМ, BULGARIA ON AIR, КАНАЛ 3 за период от два дни – 19 и 20 юли 2020 г. Целта на проверката е да се констатира дали

доставчиците на медийни услуги са разпространили в програмите си чувствителни кадри с домашното насилие над дете.

Наблюдението констатира, че два доставчика Телевизия Европа АД в програма ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА и Телевизия Евроком ООД в програма ЕВРОКОМ излъчват част от разпространените в социалните мрежи кадри на насилие над малкото дете. В новинарско съдържание на ЕВРОКОМ, излъчено на 20 юли 2020 г. в 13.07 ч., 15.25 ч. и 19.07 часа, се вижда дете, което подава ръчички към ръка на възрастен, хваща ръката и я целува, след което ръката го удря с юмрук в челото. Върху лицето на детето има телевизионна маска, който разфокусира образа. Детето плаче през цялото време. Доставчикът описва случая на насилие и дава гледната точка на институциите по закрила на детето, на психолог, на социален работник. Кадрите с насилие не са през цялото време на новината, но са силно въздействащи върху аудиторията.

В новините в програма ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА, излъчени на 20 юли 2020 г. в 13.19 ч. и в 18.58 ч., също присъстват кадри, от които се вижда как ръка удря детето в гърдите, по лицето, по челото, а детето при всеки удар залита назад и пак се връща. Отново е използвана маска върху лицето на детето.

В програмите БНТ1, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, водещите на новините изрично подчертават отказа да разпространяват кадрите от социалните мрежи, които показват насилие над дете. Проверката не констатира чувствително съдържание и в програми BULGARIA ON AIR и КАНАЛ 3.

Мониторингът отчита, че излъчването на кадрите с насилие в програмите ЕВРОКОМ и ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА не обогатяват, нито допринасят за разясняването на новината, а са изцяло с цел търсене на сензационност и емоционално въздействие върху аудиторията.

• ***Наблюдение на отразяване на случай на младежка агресия с хомофобски подбуди в град Пловдив***

Мониторингът констатира, че в телевизионни програми БНТ1, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, БТВ и КАНАЛ 3, в рамките на три последователни дни (28, 29 и 30 септември 2020 г.) е включено съдържание за проява на агресия в гр. Пловдив. При отразяването на събитието в новините са използвани непрофесионални кадри от мобилни телефони, свидетелски разкази и други кадри, като в телевизионните репортажи младежката агресия е окачествена недвусмислено негативно. Група непълнолетни младежи в центъра на Пловдив обиждат и нападат други млади хора, които на външен вид им изглеждат с различна сексуална ориентация. В случая се намесва полицията и прокуратурата започва проверка.

Всички доставчици разпространяват кадри с общи планове на групи младежи или с разфокусирани образи на участници в акцията или непълнолетни свидетели, които говорят пред телевизионната камерата в гръб. В кадър се виждат лица само на пълнолетни граждани.

В програма БНТ1 аудио-визуалното съдържание по темата (емисия „По света и у нас“ в 20:00 ч. на 28.09.2020 г.) включва коментар на психолог, който описва възрастовите особености на влизащите в групата от 13 до 17 години, които търсят себеизява и привличане на вниманието.

В програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ на 29.09.2020 г. в предаването „Здравей, България“ са излъчени репортажи по темата, като на живо от Пловдив участва психиатър. В същото предаване на следващия ден - 30.09.2020 г., гостите в студиото (Симеон Василев от

Фондация „Глас” и Яна Алексиева, психолог и изпълнителен директор на Асоциация „Родители”) коментират поведението на младите хора, необходимостта от законодателни промени в Наказателния кодекс и темата за възпитанието. Сюжетът е продължен в новините с информация, че над 50-ма са разпитаните към този момент участници и свидетели. Образувано е досъдебно производство. По данни на прокуратурата две големи групи младежи са участвали – момчета, фенове на „Ботев”, и момичета. В емисията се припомня за случай отпреди 12 години, когато 25-годишен студент М. излиза на разходка в Борисовата градина, нападнат е и е пребит от група тийнейджъри. М. се задушава и умира на място. Включено е изказване на майката на убития М. Психолозите призовават родители и учители да не бъдат пасивни, а ежедневно да разговарят с децата по темата за различната сексуалност. Майка се свързва с екипа на телевизията, като разбрала от дъщеря си, че в Инстаграм се разпространяват призови за нови атаки. Майката е с гръб към камерата и казва, че иска да даде гласност с цел превенция. Майката на убития преди 12 години М. се обръща към младите хора, че животът е кратък, един миг.

В централната емисия НОВИНИТЕ NOVA на 03.10.2020 г. е излъчен репортаж, в който се съдържа информация за засилено полицейско присъствие в района около НДК в столицата. Младежи заявили намерение да повторят случилото се в Пловдив. В София около 13 ч. се събира малка група младежи, полицията проверява документите им и ги предупреждава да спазват законите. След това младежите си тръгват и до напрежение с други граждани не се стига.

В програма БТВ на доставчика БТВ Медиа Група ЕАД на 29.09.20 г. също присъства аудио-визуален новинарски материал по темата, в който се представя и призова към властите на Български Хелзинкски комитет и организацията Single Step за бързо и ефективно изясняване на фактите около случилото си, за огласяване на хомофобския мотив на деянието, за образованието на младите хора по теми като език на омраза и училищен тормоз.

В програма КАНАЛ 3 на доставчика Елит Медиа България ЕООД сюжетът е отразен информационно на 29.09.20 г. само в една новинарска емисия. Кадрите са на група деца в далечен план и не съдържат актове на агресия или насилие. Темата не присъства в актуално-публицистичните предавания в програмата.

Наблюдаващите инспектори на четирите телевизионни програми не констатират нарушение на Закона на радиото и телевизията.

• *Наблюдение на предаването "Здравей, България", излъчено на 12 октомври 2020 г. в програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ*

При мониторинг на предаването „Здравей, България”, излъчено на 12 октомври 2020 г. в програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ е установено следното: в 07:32 ч. е осъществено пряко включване на репортера Румен Бахов, който интервюира собственик на транспортна фирма. Репортажът е по повод на опасен инцидент - изхвърчал капак на шахта, пробил резервоара на камион. В 07:34 ч. журналистът рязко прекъсва интервюто и се насочва към младеж с думите: *"Сложи си маска! Извинявай, маска си сложи, кат се качваш в автобуса! Имаш ли маска?"* В кадър се вижда младеж, който се готви да влезе в автобус на градския транспорт. Пред отворената врата на автобуса, момчето казва на репортера, че много бърза за училище; извинява се, че за първи път му се случва да е без маска. Румен Бахов е настоятелен.

Репортерът подчертава, че подобни неща също трябва да се отразяват. Обръща се и към пътниците в автобуса: *"Бъдете живи и здрави! Вие всички бързате. Господинът е без маска, но си сложи горнището на анцуга."*

По повод на излъчения репортаж в предаването в Съвета за електронни медии са получени жалби от граждани, които изразяват неодобрение от отношението на репортера към момчето без маската. В рамките на започналата проверка по случая, СЕМ изпрати писмо до доставчика "Нова Броудкастинг Груп" ЕООД с искане за становище.

Междувременно в СЕМ е получено и писмо от Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД), с което се търси мнението на медийния регулатор по случая. ДАЗД се е самосезирала по повод на публикация от интернет страницата на Националната мрежа за децата със заглавие *«Недопустимо поведение на репортер на НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ спрямо дете нарушава етичните правила на журналистиката!»*. От приложената статия не става ясно кой персонално е автора ѝ, но в нея се искат санкции за медията за нарушение на ЗРТ и за репортера за неетично поведение.

В указания срок в СЕМ постъпва отговор от Нова Броудкастинг Груп ЕООД, в който се подчертава, че при осъществяване на своята дейност доставчикът прилага етичните стандарти в журналистическата професия и изцяло подкрепя журналиста Румен Бахов. Изрично в становището се подчертава, че в условията на пандемията следва да се спазват противоепидемичните мерки от всяко едно лице, а ролята на медиите е да бъдат коректив на поведение, което застрашава или би могло да застраши общественото здраве. В случая репортерът, докато отразява тема, свързана с безопасността на движението, реагира бързо на друг проблем, отново свързан с безопасността - видимо нарушение на правилата на пътуване в градския транспорт по време на пандемия.

Мониторингът отчита в конкретния случай, че репортажът цели по-скоро нерисково поведение в градския транспорт по време на пандемия и изпълнява образователна и критична функция от страна на медията. В Етичния кодекс на българските медии е записано, че журналистите ще избягват да интервюират деца без съгласие на възрастни, отговарящи за тях. В чл. 5 от Кодекса е посочено и че нарушаването на етичните правила може да бъде оправдано при обществен интерес, който е в защита на здравето, безопасността и сигурността на гражданите. В създалата се ситуация репортерът реферира най-вече към общественото мнение в лицето на пътниците в автобуса и зрителите. В телевизионните си материали журналистът акцентира върху неуредици и проблеми, които различните групи зрители оценяват по различен начин, често очертава парадоксите на ежедневието ни.

По случая СЕМ сезира Националния съвет за журналистическа етика по компетентност.

- **Фокусирано наблюдение на отразяване случая с убийството на две деца в гр. Сандански**

През 2020 г. е реализиран и фокусираният мониторинг на три телевизионни програми с национално разпространение БНТ1, БТВ и НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ относно отразяването на случая с убийството на две малолетни деца в град Сандански, като наблюдението обхваща период от 19 до 30 ноември 2020 година. Наблюдавани са новини и актуално-публицистични предавания за спазване на Закона за радиото и телевизията - на презумпция за невиновност, на лична неприкосновеност, на защита на детската аудитория, на етичните стандарти на журналистическа работа. Предвид характера на престъплението (убийство на две деца на 3 и 5 години) и предвид обществения интерес по теми като

семејни одношения, заштита на децата и домашно насиле, случајот е широко отразен и проследен во новини и предавања на доставчиците на медијни услуги.

Набљудението констатира во излъченото аудио-визуално съдържание наличие на чувствителна информација за семејството на убитите деца, за психическото състояние на мајката, за семејни и роднински взаимоотношения. Не се отчита разпространението на шокирачки кадри од местопрестъплението. Установява се излъчувањето на снимки на децата со телевизионна маска (лицата им са без фокус), како и на фотографии на мајката и бащата. Журналистическите екипи са отразиле различни гледни точки кон убиството (како од официјални източници на информација, така и од собствени) – на разследвачи, на психолози, на адвокати, на роднини, соседи, граѓани. Изнесена е информација за сложни семејни одношения и нај-вече за психичното състояние на мајката на убитите деца.

Мониторингът отчита единични случаи на нарушението на етичните стандарти при представянето на случајот и по-конкретно на презумпцијата за невиновност. Например, во програма БНТ1 на 19 ноември 2020 г., кога за првпат се соопштава за убиството на децата, репортерът од Сандански казва во централната емисија „По светот и у нас“, че „жена е заклала со нож двете си деца“. Во програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЈА, во предавањето „Пресечна точка“ на 20 ноември 2020 г. во текстот зад кадър присуства: „мајката е заклала двете си деца... седнала во стаята окрвавена и неадекватна“ и се цитираат думи на заподозряната, за која нема информација за източникот им - „искаха да ми земат децата, нека ми ги земат сега“. Во програма БТВ, во новините на 24 ноември 2020 г. и во предавањето „Тази сутрин“ на 25-ти., е излъчено интервју со бащата на убитите деца, којот е видимо разстроен, но одговара на впроси како „Удрил ли сте Кристина и децата? Водихте ли ја неј на психијатр? Добър баща ли сте?“.

Посочените три случаја илустрираат одклонение од следвањето на принципот за невиновност спрема заподозряната мајка, како и вторична виктимизација во лицето на бащата и останалите роднини. И во трите набљудавани телевизионни програми мониторингът отчита излъчување на подробности за престъплението, којот би можело да бидат спестени за глеателите. По одношение на личната неприкосновеност, мониторингът заклучува, че предвид општествениот интерес кон престъплението и желанието да биде објаснето то, е допустимо представянето на информација од личниот и семеен живот.

2.6. ДРУГИ НАБЛЮДЕНИЯ**• Наблюдение за отразяването на катастрофата, при която загина Милен Цветков**

Фокусираното наблюдение е за периода от 19 до 24 април 2020 г. и обхваща програмите БНТ1, БТВ, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, BULGARIA ON AIR, ХОРИЗОНТ И ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ. Наблюдаваното съдържание в посочените програми включва: БНТ1 - Сутрешен блок, По света и у нас (20:00); БТВ - Тази сутрин, bTV Новините (19:00); НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ - Здравей, България, Новините на NOVA (19:00); BULGARIA ON AIR - България сутрин, Новините On AIR (18:30); ХОРИЗОНТ - Преди всички, Централен бюлетин в 19 ч.; ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ - Дарик кафе, Новините в 18.ч. Целта на мониторинга е установяване на съответствие с изискванията на ЗРТ и Етичния кодекс на българските медии.

В наблюдаваните програми темата е отразена не само в емисиите новини, но и в голяма част от актуално-публицистичните предавания. От Великден и през цялата следваща седмица, катастрофата неизменно присъства в телевизионното съдържание на доставчиците, като сюжетът е развит с нови факти и коментари, свързани най-вече с разследването на катастрофата и ограничителните мерки срещу обвиняемите за пътния инцидент; с предложения за промени в законодателството срещу водачите на МПС, употребяващи наркотични вещества; за безопасността на пътя.

На 19 април 2020 г. в късната емисия на БТВ в 23 ч. инцидентът на кръстовището на МОЛ „Парадайс“, при който загива журналистът Милен Цветков, е първа новина. На 20 и 21 април темата остава водеща, докато на 22, 23 и 24 април в централната емисия БТВ НОВИНИТЕ катастрофата е втора новина. На 21 април са излъчени видеозаписи от охранителни камери в района, от които се вижда, че на пешеходната пътека пред спряла колата на М. Цветков преминават шестима пешеходци. БТВ информира, че няма да излъчи пълните записи от охранителните камери. В същата емисия в 19:02:11 ч. репортерката Мариета Николаева казва: *„Намирам се на столичната улица „Любен Каравелов“, а това тук е домът на задържаня за катастрофата шофьор - 22-годишният Кристиан Николов. Тук живее и неговата майка.“* Камерата показва №72 и сградата.

В БНТ1 информация за катастрофата за първи път е съобщена на 20.04.2020 г. като първа новина в емисията „По света и у нас“ в 7 часа, в рамките на предаването „Сутрешен блок“. Информацията е поднесена без излишна сензационност, като веднага са показани непрофесионални кадри от мястото на катастрофата. В централната емисия „По света и у нас“ в 20 ч., новината е първа, измествайки темата за Covid-19 - нейното отразяване отнема почти една трета от цялото съдържание на емисията. Излъчена е подробна информация за самата катастрофа, информация за задържаните лица, за започналата дарителска кампания в подкрепа на децата на журналиста, както и са разпространени архивни кадри от участие на Милен Цветков в предавания на БНТ.

Новината за катастрофата с Милен Цветков е отразена като първа новина в три централни емисии новини на НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ - на 20, 21 и 22 април 2020 г. Съобщават се подробности за автомобила на журналиста, ударен на червен светофар от 22-годишния К. Н. В СДВР е задържана и майката на шофьора Д. Н. Установено е, че в джипа са пътували и други двама пасажери. На 23 април темата е отразена като втора новина във връзка с новите предложения на ПП ГЕРБ и ПП ВМРО за по-строги мерки срещу

нарушителите, употребили наркотици.

В програма BULGARIA ON AIR новината за катастрофата е съобщена за първи път в новините в 7:00 ч. на 20 април 2020 г., в рамките на сутрешния блок, а в централната информационна емисия НОВИНИТЕ ON AIR в 18:30 ч. е първа новина на 20, 21 и 22 април 2020 г.

В програма ХОРИЗОНТ на 20.04.2020 г. в осведомителния бюлетин от 6:00 ч. в началото на предаването „Преди всички“ за първи път се появява информацията за фаталната катастрофа - пета по ред в емисията. По-късно през деня, както в „Новинарския час“ и в информационните емисии през следващите дни, тя се повтаря нееднократно и непрекъснато се разширява. В различните издания на информационните бюлетини се споменават имената на К. Н., на майка му – Д. Н. и на неговите спътници – С. Ц. и Г. Темата е отразена изчерпателно и в процес на развитие като се споменават имената на извършителите, марката на луксозната кола, професията на майката и роднинските връзки на един от спътниците. Повечето от фактите се оповестяват в официални интервюта на прокуратурата, СДВР и МВР. Информацията е балансирана и няма стремеж към сензационност, нито се констатира използване на случая за политически цели от журналистите и събеседниците.

В ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ новината е съобщена за първи път в сутрешния блок „Дарик кафе“ на 20.04.2020 г. в първата новинарска емисия в 7:30 ч. Новината е водеща в централните обедни и вечерни новини, като измества темата за корона вируса. При отразяването на информацията са спазени морално- етичните стандарти и не е констатирано навлизане в личния живот, както на обвиняемия, така и на жертвата. В информацията за инцидента не се търси сензационност, а фактите са представени неутрално и с различни гледни точки по темата. През наблюдавания период не са констатирани нарушения на етичните професионални стандарти и на ЗРТ.

В наблюдаваното съдържание за катастрофата са изнесени имената на обвиняемите. Източниците за голяма част от информацията по случая са институционални - прокуратура, МВР, Спешна помощ. Мониторингът за отразяването на катастрофата с Милен Цветков констатира многократно излъчване в телевизионните програми на кадри от охранителни камери, които са запечатали момента на катастрофата, без да се виждат отблизо детайли в картината. Повторното излъчване на кадрите от катастрофата имат илюстративна функция за инцидента на телевизионния екран, но подобно многократно излъчване причинява вторична виктимизация на близките на Милен Цветков. И при предходни инциденти, най-вече случаи на насилие, телевизионните програми на търговски и обществени доставчици са преповтаряли чувствителни кадри без преценка на ефектите от многократното възпроизвеждане на болезнения момент. Информационното отразяване на темата за смъртта на журналиста Милен Цветков в наблюдаваните програми, разпространени в периода от 19 до 24 април 2020 г., е осъществено при отчитане на обществен интерес и отзвук, с уважение към журналиста Милен Цветков, балансирано и без търсене на сензационност. Представена е информация и различни гледни точки към нея - на отговорните държавни институции (МВР, Прокуратура и Съд).

В наблюдаваното програмно съдържание е установено, че катастрофата е представена информативно и медиите развиват други, свързани теми, спазвайки професионалните журналистически стандарти и етичните норми. Не е регистрирано нарушение на принципите на чл. 10 от ЗРТ.

СЕМ изиска становище по компетентност от Комисията за защита на личните по повод на излъчения репортаж от 21 април 2020 г. в програма 6ТВ, в който е посочен

адресът на задържания за катастрофата К. Н. и негова майка.

- ***Наблюдение на предаването „Шоуто на Николаос Цитиридис“, излъчено на 25 юни 2020 г.***

Във връзка с постъпили в СЕМ сигнали е извършена проверка на съдържанието на предаването „Шоуто на Николаос Цитиридис“, излъчено на 25 юни 2020 г. в програма БТВ на доставчика „БТВ Медиа Груп“ ЕАД. Постъпило е отворено писмо от Сдружение за подкрепа на жени, пострадали от насилие - "Сейв Хър БГ", както и жалба от гражданка, по повод материал, излъчен в предаването, в който се вижда как водещият е разпънал импровизиран щанд до Пролетния базар на книгата и продава „книги“ със заглавия от типа на "Защо жените заслужават по-ниско заплащане" и "Как да бием жена си, без да засягаме важни органи".

При извършения преглед на излъченото съдържание в шоуто на 25 юни става ясно, че заради поставянето на масичката с „книгите“ много близо до официалните щандове на 110-те издателства и книготърговци, участващи в Пролетния базар на книгата в парка пред НДК, някои от минувачите и посетителите на изложението решават, че импровизираният „щанд“ на Николаос Цитиридис всъщност си е неразделна част от въпросния престижен книжен форум, организиран от Асоциация „Българска книга“, който е включен в Календара на културните събития на Столична община за 2020 г. По тази причина някои от минувачите в парка пред НДК така и не разбират, че предлаганите и шумно „рекламирани“ от Цитиридис „книги“ всъщност са неистински, несъществуващи издания, а са само „заглавия“ и корици, измислени от сценаристите на телевизионното шоу.

Излъченото аудио-визуално съдържание не съответства на изискването доставчиците на медийни услуги да недопускат предавания, които противоречат на добрите нрави. Въпросният опит за осмиване и за едва ли не омаловажаване на домашното насилие над жени, излъчен по телевизия с национален обхват и с голяма зрителска аудитория, е тревожен особено в контекста на предупрежденията, отправени от Световната здравна организация, че въведените мерки заради пандемията от Covid-19 водят до ръст на случаите на домашно насилие в много страни по света.

Образуваното административнонаказателно производство пред СЕМ приключва с отправено предупреждение на основание чл. 28 „а“ от ЗАНН.

Мониторингът установи, че на 30 юни 2020 г. от 22:31 ч. в предаването „Шоуто на Николаос Цитиридис“ по програма БТВ е поднесено извинение към Сдружението за подкрепа на жени, пострадали от насилие "Сейв Хър БГ", които са се почувствали засегнати от излъчения на 25 юни репортаж в шоуто.

- ***Мониторинг за изпълнение на лицензионните условия от местните доставчици на радиоуслуги***

1. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование: РАДИО-В-99, профил: специализиран, за аудитория над 20-45 години; формат хитова музика; териториален обхват: местен - гр. Гоце Делчев, честота 92.0 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е Радио В-99 ООД (търговски доставчик)

Резултати от наблюдението:

Доставчикът спазва изискването да доставя радиоуслугата ежедневно, с продължителност 24 часа.

Доставчикът не изпълнява заложените параметри в лицензията за предавания с образователна, културна и развлекателна насоченост. Единственият параметър, който се изпълнява, дори се надвишава, е за предавания с информационна насоченост.

2. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование: ПАУЪР ФМ/ POWER FM, профил: специализиран, за аудитория над 20-45 години; формат CHR - радио за съвременни хитове, териториален обхват: местен - гр. Бургас, честота 91.1 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е Пауър медиа ЕООД (търговски доставчик)

Резултати от наблюдението:

Доставчикът спазва изискването да доставя радиоуслугата ежедневно, с продължителност 24 часа. В наблюдавания едноседмичен предаванията с информационна насоченост в делничните дни надвишават заложените обеми. В събота и неделя е отчетено неизпълнение. По отношение на предаванията с образователна, културна и развлекателна насоченост доставчикът спазва програмните характеристики, заложи в индивидуалната лицензия.

3. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование: ФОЛК РАДИО, профил: общ (политематичен) програмен профил; териториален обхват - местен на територията на град Айтос, честота 91.6 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е ГЛАРУС Р ООД.

Резултати от наблюдението:

Лицензираният частично спазва условията на лицензията. Предаванията с информационна насоченост в три от делничните дни превишават заложения обем, в останалите дни се констатира неизпълнение. Неизпълнение се констатира и по отношение на предавания с развлекателна насоченост. Доставчикът превишава като обем предавания с образователна насоченост и предавания с културна насоченост.

4. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование: РАДИО АНТОЛА, профил: специализиран, за аудитория от 20 до 45 години, формат CHR; териториален обхват: местен - гр. Попово, честота 89.5 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е УКВ ПРАКТИКА ЕООД (търговски доставчик).

Резултати от наблюдението:

В наблюдавания едноседмичен период доставчикът спазва заложените параметри в индивидуалната лицензия по отношение на обем предавания с информационна, образователна, културна и развлекателна насоченост.

5. Изпълнение на програмните характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование: БУМЕРАНГ FM; профил: общ (политематичен); териториален обхват: местен - гр. Габрово, честота 101.7 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е БУМЕРАНГ ФМ ЕООД.

Резултати от наблюдението:

В наблюдавания период доставчикът изпълнява заложените в индивидуалната лицензия програмни характеристики.

6. Изпълнение на програмните характеристики на индивидуална лицензия за

доставяне на радиоуслуга с наименование: РАДИО MIXX, профил: специализиран профил с насоченост към аудитория от 20 до 45г., териториален обхват: местен - гр. Поморие, честота 92.9 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е ГЛАРУС ООД (търговски доставчик).

Резултати от наблюдението:

В наблюдавания период доставчикът изпълнява параметрите на индивидуалната лицензия по отношение на заложения обем предавания.

7. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с Наименование: БЕЛЛА, профил: специализиран, за аудитория над 35 години; формат АС - европейски и световни хитове, българска поп, рок, естрадна и народна музика, териториален обхват: местен - гр. Банско, честота 95.8 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик: ОМЪ - ИЛИЕВИ ООД (търговски доставчик).

Резултати от наблюдението:

В наблюдавания период от една седмица доставчикът изпълнява параметрите в индивидуалната лицензия.

8. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование: ВИС ВИТАЛИС, профил: специализиран, за аудитория от 20 до 45 години, формат – АС, териториален обхват - местен, гр. Казанлък 89.3 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е СД ВИС ВИТАЛИС - САМАРСКИ И С-ИЕ.

Резултати от наблюдението:

Лицензираният спазва условията на индивидуална лицензия за предавания с информационна насоченост, с образователна насоченост, с културна и развлекателна насоченост.

9. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование: ЗЕТРА, профил: общ (политематичен), териториален обхват: гр. Ловеч, честота 107.2. Период на наблюдение: 13.01.2020 г. - 19.01.2020 г. Доставчик е ЕТ Зетра - Петко Чернев (търговски доставчик)

Резултати от наблюдението:

Доставчикът спазва изискването на лицензията да доставя радиоуслугата ежедневно, с продължителност 24 часа.

В наблюдавания период се изпълняват параметрите в индивидуалната лицензия по отношение на заложения обем предавания информационна, образователна и развлекателна насоченост. Не е достигнат пълния обем предавания с културна насоченост.

10. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга с наименование: КАТРА ФМ, профил: специализиран, за аудитория от 20 до 45 години, формат CHR, териториален обхват: местен - гр. Пловдив, честота 100.4 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е КАТРА ЕООД (търговски доставчик)

Резултати от наблюдението:

В наблюдавания едноседмичен период доставчикът във всички дни изпълнява условието на лицензията, като надвишава времетраенето на предаванията с информационна насоченост. Изпълнява и изискванията за предавания с културна и

развлекателна насоченост. Констатира се по-малък от заложения обем предавания с образователна насоченост.

11. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга с наименование: ПАУЪР ФМ/ POWER FM, профил: политематичен, териториален обхват: местен - гр. Царево, честота 88.0 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е Пауър медиа ЕООД (Търговски доставчик).

Резултати от наблюдението:

В наблюдавания едноседмичен период доставчикът Пауър медиа ЕООД спазва голяма част от програмните характеристики, заложи в индивидуалната лицензия, но не покрива параметрите за предавания с информационна насоченост в събота и неделя.

12. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга с наименование: РАДИО 999, профил: специализиран, за аудитория до 30 години; формат CHR, териториален обхват: местен - гр. Ямбол, честота 95.5 MHz. Период на наблюдение: 13-19 януари 2020 г. Доставчик е СД КЕРЕМИДЧИЕВ И РАЙКОВА И СИЕ –РАМБА.

Резултати от наблюдението:

В наблюдавания период доставчикът изпълнява параметрите на индивидуалната лицензия.

13. Изпълнение на програмни характеристики на индивидуална лицензия за доставяне на радиослуга с наименование: РАДИО К2, профил: специализиран; формат информационно-музикален, териториален обхват: местен - гр. София, честота 93.9 MHz. Период на наблюдение: 11-17 май 2020 г. Доставчик е Анаили Мили ЕООД.

Резултати от наблюдението:

В наблюдавания период доставчикът изпълнява параметрите на индивидуалната лицензия.

- ***Фокусирано наблюдение за участието на жени и мъже в телевизионните реклами***

СЕМ осъществи фокусирано наблюдение по темата за участието/представянето на жените и мъжете в търговските съобщения в телевизионните програми, проведено във връзка с ангажиментите на регулатора в Националния съвет по равнопоставеност на жените и мъжете към Министерски съвет. Една от планираните мерки в Националния план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете 2019-2020 година е провеждането на „фокусиран мониторинг върху разпространяваните търговски съобщения” с оглед на наличието на стереотипи по пол.

Мониторингът обхваща телевизионни реклами в четири програми на два търговски доставчика на медийни услуги (БТВ Медиа Груп ЕАД и Нова Броудкастинг Груп ЕООД) в обем от общо 32 часа съдържание. Две от програмите са специализирани филмови, две от програмите са политематични.

Обхватът на наблюдението е стеснен времево и като обем съдържание поради факта, че за първи път в Съвета се прилага методика за оценка на телевизионно търговско слово от гледна точка на двата пола. Методиката стъпва на европейския опит в подобни наблюдения, но е приложена към по-малък обем съдържание, в сравнение с чуждестранните практики. По принцип подобни наблюдения обхващат поне два сезона с

избрани дни от седмицата и се осъществяват периодично в рамките на цялата година. По този начин в наблюдението попадат различни видове реклами в течение на няколко сезона.

Мониторингът в цялост отчита като положителна тенденция липсата на дискриминиращи търговски практики по пол, както и липсата на негативни стереотипи по пол в наблюдаваните програми и реклами. Телевизионните реклами стъпват на стереотипизирани образи и социални роли, отразявайки обективни обществени и културни отношения на базата и на половите различия, което не може да бъде квалифицирано еднозначно с отрицателен знак. Представянето в търговските съобщения на жената като домакиня и майка или представянето на мъжа като работещ и съпруг са образи, отразяващи човешкото ежедневие и привличащи съответните обществени групи към рекламното послание. Отчитайки голямото влияние на кратките и силно запомнящи се рекламни образи на жените и мъжете, наблюдението очертава културните възгледи на потребителското ни общество за ролята на пола. Промяната в социалното участие на двата пола в стопанския и семеен живот се отразява и на екран, включително и в търговските съобщения в телевизионните програми. Немислими до скоро рекламни сюжети вече се възприемат като нормални от аудиторията, именно заради настъпилите културни промени в социалното участие на двата пола в постмодерното общество.

Програма БТВ - мониторингът обхваща осем часа от програмата на 09 и 10 септември между 19 и 23 часа. Констатирано е излъчването на 16 рекламни блока с общо 264 рекламни съобщения.

Според класификацията на рекламирания продукт, са излъчени следните реклами: За бизнеса, недвижими имоти, търговия – 72; храни – 60; облекло, козметика и парфюмерия – 37; медицински изделия и хранителни добавки – 38; облекло, козметика и парфюмерия – 37; техника, електроника, мобилни оператори – 24; стоки за дома – препарати за пране, чистене и мебели – 21; финансови услуги – 10; игри и залози – 7; автомобили – 5.

Рекламите за храни и електроника в преобладаващата си част са комбинирани – рекламира се както търговският обект /Лидл, Билла, Кауфланд, Метро, Технополис, Техмарт/, така и конкретни стоки на промоционални цени и това е причината общият брой на рекламните продукти да надвишава този на рекламните съобщения.



Главните герои в рекламите: Рекламните съобщения са насочени към младата аудитория в активна възраст. В 169 реклами главните герои са само млади хора, 5 са само с възрастни, а 25 са смесени – млади и възрастни. 65 от съобщенията са без главни герои – в тях се използва само логото на търговския обект и кадри с продуктите, обект на рекламата като най-често практиката се среща при стоки в големите хипермаркет, чиито промоции се сменят всяка седмица и се използва една и съща рекламна матрица с брандов девиз /например „Билла, винаги до вас” или за Лидл – „Не избираш между цена и качество – получаваш и двете”, Технополис – „Прави живота по-хубав” и др./ 69 е общият брой на рекламите с участието на жени и мъже. 55 от тях са само с млади жени и мъже, 14 с млади и възрастни, 3 само с възрастни.



56 от главните герои са само жени – най-често те рекламират козметични и парфюмерийни изделия и препарати за пране, лекарства и добавки. 53 от тях са само млади жени, а 3 само възрастни. Възрастните главни героини рекламират медицински изделия и добавки, насочени към тази група – за ставни болки или менопауза. 30 от съобщенията са само с мъже главни герои. Само с млади мъже са 28, 1 е с възрастни и 1 с възрастни и млади. Мъжките образи най-често са използвани при рекламирането на бира, стоки за строителството, автомобили и медицински изделия, насочени към мъжете. В 21 реклами участват семейства с деца. От тях 15 са с млади родители и деца, а 6 са с млади родители, възрастни баба или дядо и деца. Най-често тези рекламни съобщения са насочени към стоки, използвани от цялото семейство – храни, перилни препарати, препарати за почистване, кредити.

В 12 от рекламите участват жени и деца, като сред тях доминират рекламите на сладкарски изделия, насочени към децата – бисквити, шоколади, десерти. 11 съобщения са с млади жени и деца, само 1 е с възрастна жена и деца. В 6 реклами участват мъже и деца, като всичките са само с млади мъже и преобладават реклами на мебели. В 6 реклами участват деца, основно за детски дрехи.

Главните герои в рекламите са потребители – в 176, експерти, представящи качествата на продуктите – 14 и едновременно потребители и експерти – 14. Няма главен

герой в 65 реклами. В 168 реклами има само млади главни герои, 65 са без главни герои, 25 са смесено – с млади и възрастни. 5 са само с възрастни.



В търговските съобщения се използват мъжки гласове зад кадър в 162 случая, в 90 – женски гласове, в 4 и на двата пола, а 8 реклами са без глас.

Наблюдава се предпочитание на мъжките гласове. Те са в 162 от рекламните съобщения. Всички реклами на бира се озвучават с мъжки глас. Същата е ситуацията при автомобилите, строителните материали и машини, рекламите за залози, кредити, медицински изделия за мъже, рекламите за техника и електроника. Женски гласове се използват в 90 съобщения. Те са изцяло предпочитани в рекламите за перилни препарати и препарати за чистене, в козметичните и парфюмерийни продукти. Често са използвани в съобщенията за храни и сладкарски изделия, както и в медицинските изделия и хранителни добавки.

В наблюдаваните реклами второстепенните герои са: жени и мъже потребители – 34, анимация – 4, животни – 26 /овце, гъски, кучета, коне, пингвини, чайки, пеперуди/. Няма герои на втори план в 212 реклами.

Най-предпочитаните рекламни съобщения са в домашна обстановка – те са 82. Най-често това е при храните, стоките за бита, перилните препарати и препарати за почистване, електроуреди, парфюмерия и козметика. В офис, зали, магазини са 58 реклами. Те са предимно реклами на козметика и храни. Сред природата са 57 съобщения. Тук доминират рекламите на козметика, напитки, хранителни добавки. Без място на действието – само със снимки са 40 реклами – основно за техника, електроника и храни. Смесено – на много места – у дома, в офис, сред природата са 20. Анимация се използва при 6 съобщения. В 1 са представени кадри от филм.

В 195 от рекламните съобщения се акцентира върху качествата и ползите от употребата на даден продукт или услуга. В 74 реклами акцентът е върху промоционалната цена или възможност да се спечели награда, ако използвате рекламираната стока или услуга.

Частична голота има само в 6 рекламни съобщения, където главните герои – мъже и жени, са по спортни или бански костюми, когато са на басейн или тренират в спортна зала

или стадион. В 4 случая са жени, в 2 – мъже. Частичната голота не е самоцелна – героите демонстрират, че са във форма след ползването на определен продукт.

Еротика се забелязва само в 4 рекламни съобщения. В 2 – деликатни еротични движения на женските образи в рекламата на Huawei. В други 2 реклами на модния сайт Fashion days русо момиче предизвикателно държи огромен сладолед. В наблюдаваните рекламни съобщения липсват негативни стереотипи – сексизъм, насилие, подигравки и др.

Извод: В наблюдаваните търговски съобщения /реклами/ в програма БТВ не се констатира негативни стереотипи по пол или използването на дискриминационни практики в търговското слово. Отчита се, че мъжките гласове зад кадър доминират в озвучаването на рекламите, докато женските образи в кадър изпреварват по количество тези на мъжете. При участието на деца в рекламите, те са поставени преимуществено в семейна среда, като рекламите с участието на жени и деца са двойно повече от участието на мъже с деца. Няма констатирана експлоатация на секса или еротика в телевизионните реклами, въпреки че се отчитат единични еротични елементи в тях. Женски образи най-често рекламират козметични и парфюмерийни изделия и препарати за пране, лекарства и добавки, докато мъжките образи са използвани предимно при рекламирането на напитки, стоки за строителството, автомобили и медицински изделия за мъже. Рекламите отразяват двата пола, стъпвайки на обективни полови различия и съответни социални роли, интереси, практики.

Програма BTV CINEMA - наблюдението на рекламите в програмата обхваща 8 часа съдържание на 12 и 13 септември 2020 г. в часовия пояс от 12:00 до 16:00 часа, когато са излъчени 13 рекламни блока със 169 търговски съобщения.

Според класификацията на рекламирания продукт, са излъчени следните реклами: храни – 36; медицински изделия, хранителни добавки – 29; дрехи, козметика, парфюмерия – 28; за дома /препарати, мебели/ - 26; за бизнеса, недвижими имоти, търговия – 21; напитки – 19; финансови услуги – 8; техника, електроника, мобилни оператори – 6; за домашни любимци – 2. Рекламите за техника, мебели и храни най-често са комбинирани – от една страна се рекламира търговската верига, от друга - конкретни стоки. Общият брой на рекламните продукти надвишава този на рекламните съобщения.

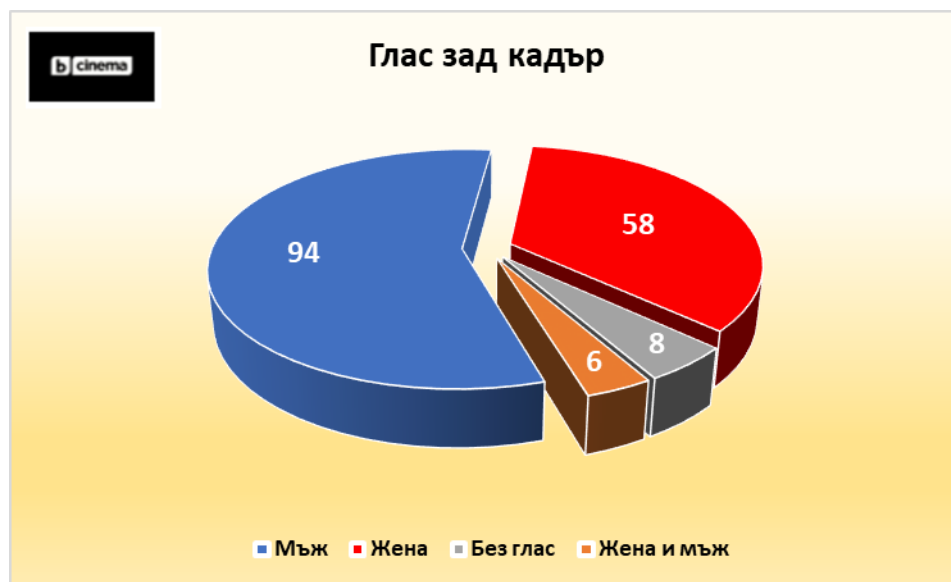


Главните герои в рекламите: в 58 реклами участват жени и мъже, като 46 от тях са с млади герои, 12 са с млади и възрастни, само по-възрастни са 3. Жените главни героини в рекламите са 33, като само млади жени има в 31 реклами, само възрастни жени в 2. Семейства с деца има в 22 реклами, млади хора с деца в 16 реклами и възрастни, млади и деца в 6 реклами. Главни героини жени с деца има в 16 реклами, като 15 от тях са млади дами и само 1 реклама е с възрастна жена. В 13 реклами главните герои са мъже, 11 от тях са млади и 2-ма възрастни. Мъже и деца участват в 6 реклами, като 5 от тях са млади мъже с деца и 1 с възрастни мъже. 7 са анимациите. Без главни герои са 30 реклами. Представят се само снимки, лого на търговския обект или рекламираният продукт.



Рекламите с жени и мъже са предпочитани при хранителните продукти и стоките за бита. Само жени доминират в рекламите на козметика, перилни препарати, медицински продукти за жени. Само мъже доминират в рекламите на бира, рекламите за бизнеса, за строителни материали, игри и залози. Семействата са предпочитани в рекламите на храни, автомобили, финансови услуги и стоки за бита.

Дикторските гласове зад кадър в наблюдаваните реклами са съответно – мъжки – 94, женски – 58, смесено мъжки и женски – 6 и без глас са 8 реклами.



Мъжките гласове озвучават всички реклами на бира, игри и залози, автомобили, строителни материали, повечето от съобщенията за бизнеса и финансовите услуги. Женски гласове озвучават рекламите за козметика и парфюмерия, за медицинските изделия и добавки за жени. Те преобладават и в стоките за бита и храните.

В повечето рекламни съобщения главните герои консумират или използват определен продукт. Те се явяват в ролята на потребители. В една част от рекламите има и експерти, които обясняват качествата на продукта, и потребители, които го използват. В друга част от съобщенията присъстват само експерти, обясняващи преимуществата на конкретния продукт.

Без главен герой са 24 реклами, в 125 търговски съобщения главният герой е потребител, само в 6 е експерт, като в 14 реклами е едновременно експерт и потребител.

121 реклами нямат второстепенни герои, а в 27 реклами това са животни.

Най-предпочитани са рекламите в домашна обстановка. Те преобладават при храните, медицинските изделия, стоките за бита - за чистота и перилни препарати. Сред природата предпочитани са рекламите на напитки, козметика, финансови услуги. В офиса, на работното място, доминират при дрехите и парфюмерията.

Частична голота – по спортни екипи и бански костюми, има само в две реклами. Героите демонстрират добра форма в следствие на употреба на рекламирания продукт. Еротика се забелязва се само в 2 рекламни съобщения. В 1 има деликатни еротични движения на женските образи в рекламата на Huawei. В една реклама на модния сайт Fashion days, русо момиче предизвикателно държи огромен сладолед.

В наблюдаваните рекламни съобщения липсват негативни стереотипи по пол, както и сексизъм, насилие, подигравки и др.

Извод: В някои от рекламираните продукти и услуги във филмовата програма ВТV CINEMA абсолютен приоритет имат мъжете /като главни герои и глас зад кадър/, в други – жените. Почти 100 процентово е мъжкото присъствие в рекламите на бира, игри и залози. Жените имат монопол в козметиката, парфюмерията, препарати за пране и почистване. Мъжките гласове зад кадър са почти двойно предпочитани пред женските.

Предвид по-голямото количество мъжките гласове в озвучаването зад кадър и по-голямото количество женски образи в кадър, може да се заключи за наличие на балансирано участие на жените и мъжете в телевизионните реклами.

В наблюдаваните търговски съобщения /реклами/ в програмата BTV CINEMA, излъчени на 12 и 13 септември 2020 г. в часовия пояс 12:00-18:00 часа, не се констатира негативни стереотипи по пол или използването на дискриминационни практики в търговското слово. Отчита се, че мъжките гласове зад кадър доминират в озвучаването на рекламните, докато женските образи в кадър изпреварват по количество тези на мъжете. Няма констатирана експлоатация на секса или еротика в телевизионните реклами, въпреки че се отчитат единични еротични елементи в тях.

Извън темата за участието на двата пола в рекламните, наблюдението отчита и наличието на рязък спад в рекламирането на луксозни стоки – лаптопи и компютри, смартфони и абонаментни планове на мобилни оператори, автомобили, екскурзии и пътувания, недвижими имоти и други. В много по-малки обеми е рекламната на залози и игри, носещи печалби. Почти незабележима е рекламната на банкови услуги. Приоритет имат рекламните на големи хипермаркети, предлагащи храни и домакинска техника, на почистващите и перилни препарати, както и на медицински изделия и хранителни добавки. Значителен е дялът на рекламните за бира. Стабилно остава рекламирането на парфюмерия и козметика и на компании, предлагащи кредити.

Програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ - мониторингът обхваща осем часа от програмата НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ на 09 и 10 септември 2020 г. между 19 и 23 часа. Общо брой отчетени рекламни спотове /без самопромоции/ в 8-те часа програма са 255 броя.

Според класификацията на рекламирания продукт, са излъчени следните реклами: храни – месо, колбаси, зеленчуци, млечни продукти – 60; медицински изделия, лекарства или хранителни добавки – 47; облекло, парфюмерия, козметика – 44; за дома – чистене, пране, мебели –24; техника – електроника – мобилни оператори –17; застраховка или банка, финансови услуги – 16; за децата и домашни любимци – 14; напитки – алкохолни, бира, безалкохолни, вода, сок – 11; автомобили - 8; за бизнеса, недвижими имоти, търговия –8; игри – залози, тото, лото – 6; ваканция – хотели, пътуване, билети за културни събития, хоби – 0; спорт и спортни стоки – 0.



Главните герои в рекламите са: жени – 140; мъже – 102; дете – 28.



Съобразно възрастта на главните герои: млади – 158; средна възраст - 11; трета възраст – 6. Полът на второстепенните герои в рекламите: мъже – 66; жени – 63; дете – 39. Гласовете зад кадър по пол са: мъж – 156; жена - 87; дете - 3; без глас/музика - 7.



Социалните роли на главните герои по пол: Майка – 33; работеща/работеща – 32; домакиня – 15; съпруг – 8; музиканти – 5; зъболекар – 3; лекар – 5; лаборант - 3; бизнесмен/бизнесдама – 9; спортист -11; спортуващи – 3; фитнесentrenьор -6; готвач – 3; манекенки – 10; бютиблогър – 3; татуист -1; маникюристка – 2; автоинструктор – 2; брокер – 2; не става ясно - 33.

Социалните роли на второстепенните герои по пол: майка – 10; съпруг – 7; бизнесмен - 4; певци - 4; пенсионери – 5. По принцип присъствието на второстепенни герои в рекламите е спорадично и за твърде кратко време, и не може да се изведе конкретно определение каква е социалната роля.

Полът като обект на сексуализация в рекламите – показани или подчертани белези, отношение, голота: мъж - 8; жена - 6.

Наличие на стереотипни роли: *Жената е домакиня; Жената пазарува обичайно; Жената се грижи за децата; Жената се грижи за дома; Жената прелъстява обичайно; Майката винаги се притеснява за детето си; Младите обикновено се забавляват, а също и пазаруват повече; Манекенките са млади момичета, които имат нужда от пари за качествени продукти; Мъжете са добрите готвачи; Мъжът е шофьорът и се грижи за автомобила.*

Относно наличието на негативни стереотипи по пол в рекламите наблюдението отчита следното: рекламният спот на „FASION DAYS – сайт за пазаруване”, съдържа еротични послания и внушения – разголена девойка по бански държи в ръцете си дълъг сладолед. Рекламният спот на „MONEY+” – кредитна услуга”, съдържа ирония към различните – има кадър на мъж, гол до кръста, който върти многозначително маркуч.

Констатира се естествено и връзка между продуктите и пола - дамските превръзки – при активни и млади жени; лекарства против климактериума – при по-възрастните жени; лекарства при цистит и други възпаления; както и лекарствени продукти срещу проблеми с простата - при мъжете, самообръсначки – за мъжете.

Извод: Разпространяваните реклами в НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ са съобразени със спецификата на програмата – тя е политематична, насочена към различни групи от обществото. Програмирането на търговското слово е съобразено с възможно най-широката аудитория, която е икономически активна и финансово платежоспособна. Това обяснява подредждането на водещите позиции по брой реклами за храни – месо, колбаси, зеленчуци, млечни продукти – 60; следвано от медицински изделия, лекарства или хранителни добавки – 47; за облекло, парфюмерия, козметика – 44; за дома – чистене, пране, мебели – 24; за техника – електроника – мобилни оператори – 17.

Отчита се тенденция за определено доминиране на присъствието на жените над мъжете, както при главните персонажи в рекламите, така и при второстепенните. При социалните роли на главните персонажи доминират ролите на майка – 33; на работеща/работеща – 32; на домакиня – 15; съпруг – 8 др. При възрастовите показатели се потвърждава правилото, че младостта продава, с категоричен превес - млади персонажи – 158; за сметка на средната възраст - 11; и третата възраст – 6.

Програма ДИЕМА ФЕМИЛИ - мониторингът обхваща рекламните спотове в телевизионната програма ДИЕМА ФЕМИЛИ за почивните дни 12 и 13 септември 2020 г., от 12:00 до 15:00 часа. Общо брой отчетени рекламни спотове /без самопромоции/ в програма – 172 броя.

Класиране по категории продукти – какво се предлага най-много: медицински изделия, лекарства или хранителни добавки – 42; за дома – чистене, пране, мебели – 38; облекло, парфюмерия, козметика – 36; храни – месо, колбаси, зеленчуци, млечни продукти – 15; напитки – алкохолни, бира, безалкохолни, вода, сок - 9; за децата и домашни любимци – 8; техника – електроника – мобилни оператори – 7; за бизнеса, недвижими имоти, търговия – 5; автомобили - 4; ваканция – хотели, пътуване, билети за културни

събития, хоби - 4; спорт и спортни стоки – 2; застраховка или банка, финансови услуги – 2; игри – залози, тото, лото – 0.



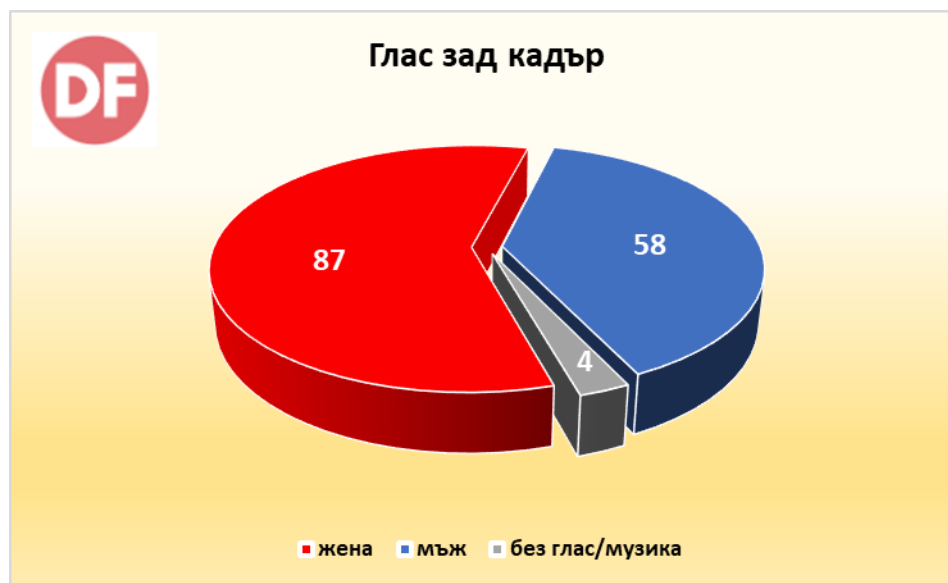
Главните герои в рекламите са: жени – 95; мъже – 35; дете – 16. Главни герои по възрастов признак: млади – 95; средна възраст - 22; трета възраст – 10. Социалните роли на главните герои по пол: майка – 11; работещ/работеща – 10; домакиня – 7; пенсионерка – 3; музиканти – 1; бизнесмен/бизнесдама – 2; спортист -2; фитнесentrenьор - 1 ; готвач – 1 ; манекенки – 1; бьютиблогър – 2; маникюристка – 1; фитнес инструктор – 1; брокер – 1; не става ясно - 21.



Второстепенните герои в рекламите са: жени – 30; мъже – 28; дете – 12.

Социалните роли на второстепенните герои по пол: майка – 2; съпруг – 1; бизнесмен - 1; певци - 1; пенсионери – 1. По принцип присъствието на второстепенни

герои в рекламите е спорадично и за твърде кратко време, и не може да се изведе конкретно определение каква е социалната роля. Гласовете зад кадър са на: жени - 87; мъже - 58; дете - 0; без глас/музика/песен – 4.



Полът обект на сексуализация – показани/подчертани белези, отношение, голота: мъж - 1; жена - 2.

Стереотипни роли по пол - *Жената е домакиня; Жената пазарува обичайно; Жената се грижи за децата; Жената се грижи за дома; Жената прелъстява обичайно; Майката винаги се притеснява за детето си; Мъжете са добрите готвачи; Мъжът е шофьорът и се грижи за автомобила.*

Връзката на пола с рекламирания продукт при някои стоки е естествена: дамските превръзки – при активни и млади жени; лекарства против климактериума – при по-възрастните жени; лекарствени продукти срещу проблеми с простата - при мъжете, самобръсначки – за мъжете.

Извод: Разпространяваните реклами в ДИЕМА ФЕМИЛИ са съобразени с профила на програмата – за домакини, за хора на и над средна възраст. Това обяснява водещите позиции по брой реклами на медицински изделия, лекарствени средства или хранителни добавки – 42; на стоки за дома – чистене, пране, мебели – 38; на облекло, парфюмерия, козметика - 36; на храни – месо, колбаси, зеленчуци, млечни продукти – 15.

Запазва се и в тази програма тенденцията за определено доминиране на жените над мъжете, както при главните персонажи в рекламите, така и при второстепенните. При гласовете зад кадър също превес имат женските над мъжките. Доколкото спецификата на телевизионната програма предполага програмиране на именно таква рекламно съдържание, с такъв таргет, резултатите са очаквани и закономерни. При социалните роли на главните персонажи също разбираемо доминират ролите на майка – 11; на работещ/работеща – 10; както и на домакиня – 7.

- **Наблюдения за спазване на разпоредбата за силата на звука на рекламите**

Съгласно разпоредбата на чл. 75, ал. 10 от ЗРТ, аудио-визуалните търговски съобщения и търговските съобщения в радиоуслуги не трябва да се излъчват със сила на звука по-голяма от силата на звука на останалата част от програмата. Експерти на СЕМ осъществяват проверка със стандартизирано устройство (TLS Pam Pico) и прилежащ софтуер, измерващи силата на звука и регистриращи обективно допусканите нарушения. В случаите, когато се установи надвишаване силата на звука на рекламните блокове с търговски съобщения, се предприемат установените законови действия. Наблюдението за периода включва програми, зададени по график, както и по постъпили сигнали от граждани.

През отчетния период са извършени измервания силата на 3 доставчика на медийни услуги, създаващи и разпространяващи 8 програми: БНТ 1, Б ТВ, bTV ACTION, bTV CINEMA, НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, Диема, НОВА СПОРТ, KINONOVA.

ДМУ	ПРОГРАМА	ДАТА	ЧАС
Българската Национална Телевизия	БНТ 1	20 септември	7-8, 8-9, 19-20, 20-21
		21 септември	7-8, 8-9, 19-20, 20-21
БТВ Медиа Груп ЕАД	Б ТВ	4 юли	20-21, 21-22
		20 септември	7-8, 8-9, 18-19, 19-20
		21 септември	7-8, 8-9, 18-19, 19-20
	bTV ACTION	4 юли	20-21, 21-22
	bTV CINEMA	4 юли	20-21, 21-22
Нова Броудкастинг Груп ЕООД	НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	20 юни	20-21, 21-22
		23 юни	20-21, 21-22
		20 септември	7-8, 8-9, 19-20, 20-21
		21 септември	7-8, 8-9, 19-20, 20-21
		23 септември	20-21
		16 ноември	20-21
		22 ноември	19-20, 20-21, 21-22
		23 ноември	19-20, 20-21, 21-22
	Диема	20 юни	20-21, 21-22
		23 юни	20-21, 21-22
	НОВА СПОРТ	3 юли	20-21, 21-22
		4 юли	20-21, 21-22
	KINONOVA	7 септември	20-21, 21-22
		9 септември	20-21, 21-22

След проверки по постъпили сигнали и извършено измерване са констатирани единични завишения сила на звука в програмите БНТ 1, Б ТВ и НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ. Изпратени са писма до доставчиците.

Статистиката сочи на намаляващ обем жалби, свързани със силата на звука:
2014 г. – 52; 2015 г. – 31; 2016 г. – 10; 2017 г. - 5; 2018 г. - 11; 2019 г. – 9; 2020 г. - 8 броя.

Извод: Рекламните блокове с търговски съобщения в програмите са обозначени и ясно разпознаваеми с визуален и звуков сигнал. От направените измервания и съпоставяне

с Графичните протоколи (резултат от измерването) се установява, че силата на звука на търговските съобщения в рекламните блокове е съизмерима със силата на звука на останалата част от програмата в измерените часови пояси. Единични са случаите на отклонения от нормата.

2.7. ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО НА ТЕЛЕВИЗИОННИ И РАДИОПРОГРАМИ ПРЕЗ 2020 Г.

Обобщени данни за наблюдението на телевизионни и радиопрограми през 2020 г.

МОНИТОРИНГ НА ТЕЛЕВИЗИОННИ ПРОГРАМИ					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	БНТ 1	2890	17	Българска свободна телевизия - БСТВ	294
2	БНТ 2	330	18	КАНАЛ 3	703
3	БНТ 4	94	19	ТВ+	8
4	Б ТВ	1855	20	7/8 TV	491
5	бTV ACTION	38	21	THE VOICE TV	14
6	бTV CINEMA	19	22	TV1	45
7	бTV COMEDY	32	23	ДАРТС	54
8	НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ	1596	24	ЕВРОКОМ ЦАРЕВЕЦ	16
9	Диема	25	25	ЕКИДС	41
10	ДИЕМА ФЕМИЛИ	8	26	СУПЕР ТУУНС (SUPER TOONS)	42
11	АЛФА ТВ/ ALFA TV	372	27	Пловдивска телевизия Тракия	144
12	БЪЛГАРИЯ 24	84	28	СИТИ ТВ	28
13	ЕВРОКОМ	654	29	ТВ ПЛАНЕТА	86
14	ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА	446	30	ТВВ	72
15	BULGARIA ON AIR	718	31	FOX (ФОКС)	3
16	СКАТ	578			
Общо часа – 11 780					

МОНИТОРИНГ НА РАДИОПРОГРАМИ					
№	Наименование	Обем в часове	№	Наименование	Обем в часове
1	ХОРИЗОНТ	2246	25	ГЛАСЪТ НА БУРГАС	117
2	ХРИСТО БОТЕВ	5	26	ВИС ВИТАЛИС	166
3	РАДИО БЛАГОЕВГРАД	160	27	ОБЩИНСКО РАДИО БУРГАС	126
4	РАДИО БУРГАС	70	28	ПАУЪР ФМ - ЦАРЕВО	168
5	РАДИО ВИДИН	62	29	ПАУЪР ФМ - БУРГАС	168
6	ДАРИК РАДИО БЪЛГАРИЯ	847	30	ПАУЪР ФМ/ POWER FM	67
7	ДАРИК СЕВЕРОЗАПАД	40	31	РАДИО В 99	168
8	РАДИО ФОКУС	295	32	РАДИО БУМЕРАНГ ФМ	170
9	РАДИО ФОКУС ВИДИН	20	33	РАДИО ВЕРОНИКА	54
10	бТВ РАДИО/ bTV RADIO	167	34	РАДИО ВЕСЕЛИНА	82
11	NOVA NEWS	12	35	РАДИО ВИТОША	110
12	РАДИО АНТОЛА	167	36	РАДИО ГАМА	70
13	РАДИО БЕЛЛА	105	37	РАДИО ЕНЕРДЖИ	42
14	РАДИО БЪЛГАРИЯ ОН ЕР/ BULGARIA ON AIR	58	38	РАДИО ЗОРАНА	96
15	РАДИО ЕВРОПА - НОВИНИТЕ СЕГА	17	39	РАДИО МАЯ	26
16	РАДИО К 2	319	40	РАДИО МЕДЖИК ФМ	39
17	БГ РАДИО	97	41	РАДИО МИКС	170
18	РАДИО ФМ + / RADIO FM +	140	42	РАДИО РЕЗОНАНС	12
19	ЕНДЖОЙ/ N-JOY	90	43	РАДИО РОМАНТИКА	25
20	КАТРА FM/ КАТРА ФМ	191	44	РАДИО СИТИ	92
21	РАДИО 999	338	45	РАДИО УЛТРА	175
22	РАДИО ЗЕТРА	75	46	РАДИО ФРЕШ / RADIO FRESH	81
23	РАДИО РИТЪМ +	168	47	ФОЛК РАДИО	168
24	АВТОРАДИО	212			
Общо часа – 8 293					

ОБЩО: 31 броя телевизионни програми – 11 780 часа, 47 броя радиопрограми – 8 293 часа.

Програми на Българската национална телевизия – 3 314 часа;

Програми на Българското национално радио – 2 543 часа.

Входяща/изходяща кореспонденция, общо 1 204 броя.

Входяща	Изходяща
599	605

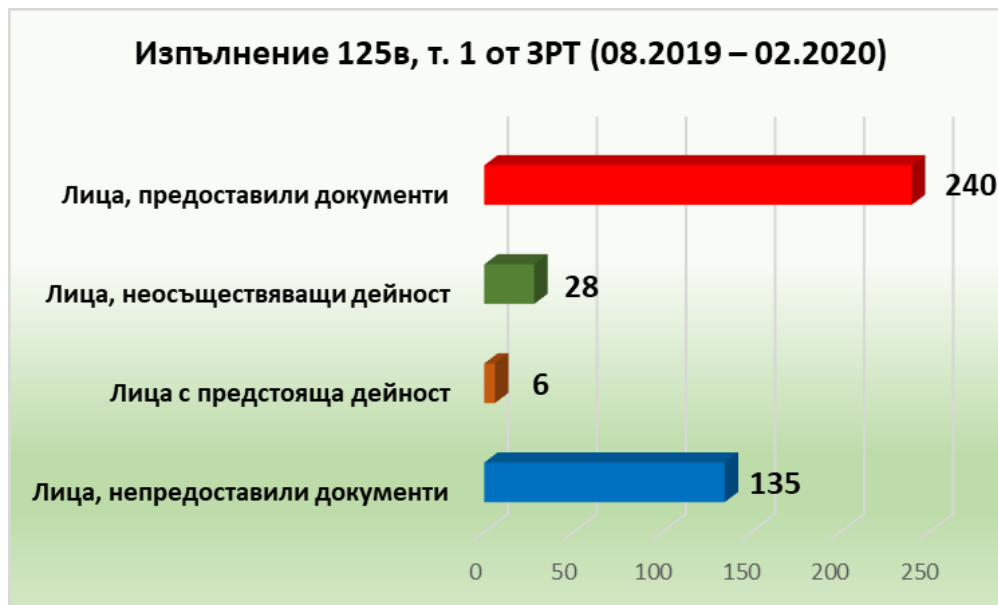
2.8. ОТЧЕТ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ЧЛ. 125В ОТ ЗАКОНА ЗА РАДИОТО И ТЕЛЕВИЗИЯТА

В изпълнение на разпоредбите на чл. 125в от Закона за радиото и телевизията (ЗРТ) след изтичане на двата шестмесечни периода на 24.02.2020 г. и на 24.08.2020 г. са извършени дейности, съпътстващи всяка кампания:

- проверка на информацията, предоставена от предприятията;
- вписване на данни от договорите, предоставени от предприятията, в Пети раздел на Публичния регистър на СЕМ;
- актуализиране на данните за предприятията в Публичния регистър на СЕМ;
- вписване на нови предприятия в Пети раздел от Публичния регистър на СЕМ;
- вписване на нови програми в Публичния регистър;
- отписване от Пети раздел на регистъра на предприятията, уведомили, че прекратяват дейността си;
- проверка за съответствие на предприятията, вписани в Пети раздел на Публичния регистър на СЕМ, с тези от регистъра на КРС;
- отговори на сигнали от граждани, свързани с дейността на предприятия;
- изпращане на писма до предприятия, непредоставили документи в СЕМ, с искане за информация дали ефективно са осъществявали дейност, като са предоставяли услугата „разпространение на радио- и телевизионни програми” (вписана в точка 4 от Публичния регистър на КРС).

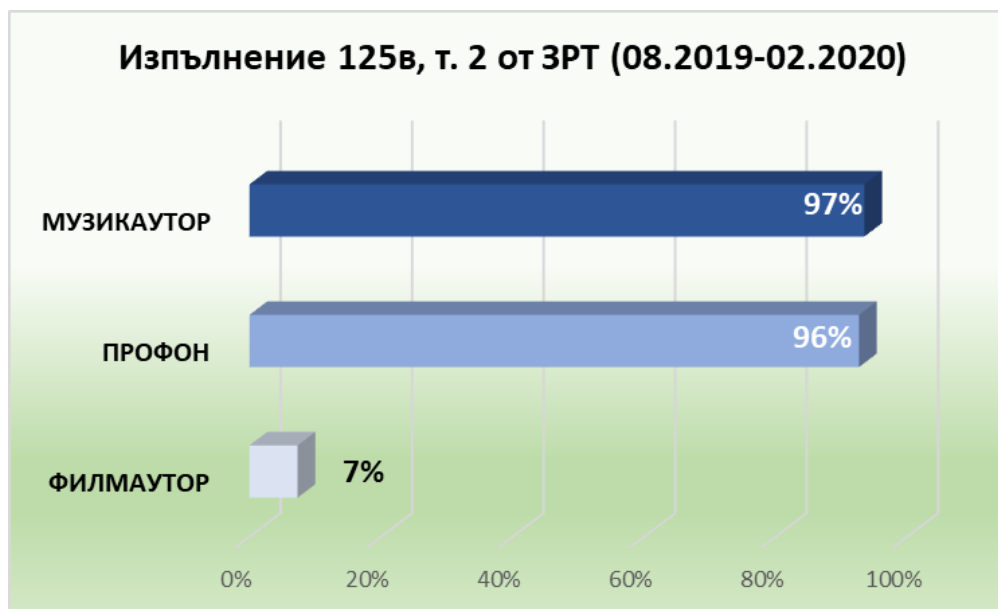
2.8.1. Резултати от проверката на предоставената информация за периода от 25.08.2019 г. до 24.02.2020 г. относно задължението на предприятията по чл. 125в, т. 1 от ЗРТ „придобиване на правата за разпространение на програмите”

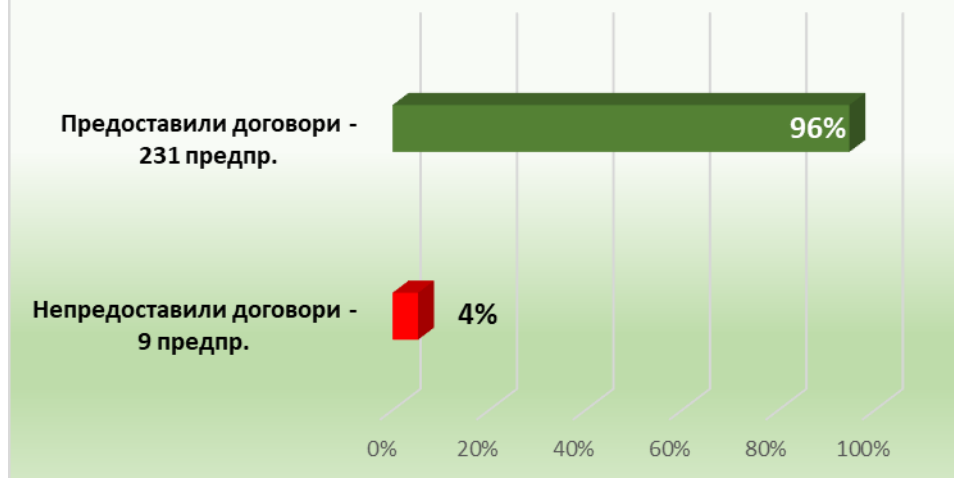
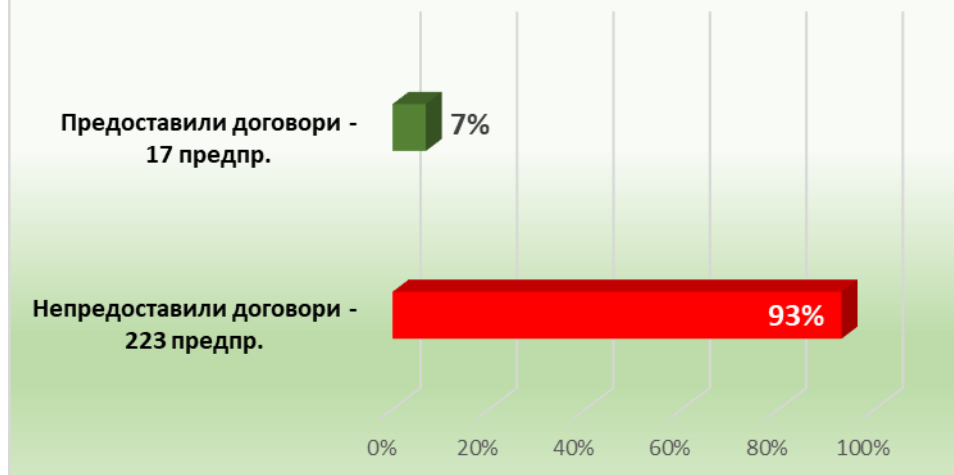
Към 25.02.2020 г. в Публичния регистър на КРС фигурират 409 предприятия, уведомили за намерението си да разпространяват радио- и телевизионни програми. Предоставилите информация в СЕМ предприятия са 274 предприятия, от тях предоставили документи във връзка с чл. 125в от ЗРТ - 240; прекратили дейност и уведомили СЕМ с декларация - 28 дружества; предприятия с предстояща дейност - 6. Непредоставили документи - 135 предприятия.



2.8.2 Резултати от проверката на предоставената информация относно задължението на предприятията по чл. 125в, т. 2 на ЗРТ за периода от 25.08.2019 г. до 24.02.2020 г. „придобиване на правата за разпространение на произведенията, звукозаписите и записите на аудиовизуални произведения, включени в разпространяваните програми”

От общия брой 240 предприятия, които осъществяват дейност по разпространение на програми и които са предоставили документация в СЕМ, договори с организациите за колективно управление на права имат: с МУЗИКАУТОР - 233 бр.; с ПРОФОН - 231 бр.; с ФИЛМАУТОР - 17 бр.



Договори с МУЗИКАУТОР**Договори с ПРОФОН****Договори с ФИЛМАУТОР**

2.8.3. Резултати от проверката на предоставената информация за периода от 25.02.2020 г. до 24.08.2020 г. относно задължението на предприятията по чл. 125в, т. 1 от ЗРТ „придобиване на правата за разпространение на програмите”

Към 24.08.2020 г. в Публичния регистър на КРС по чл. 33, ал. 1, т. 1 от ЗЕС фигурират 410 предприятия, уведомили за намерението си да разпространяват радио- и телевизионни програми. От тях:

Предоставили информация в СЕМ по чл. 125в от ЗРТ – 273 предприятия, от които:

- предоставили документи във връзка с чл. 125в от ЗРТ – 233 предприятия;

- прекратили или неосъществяващи дейност и уведомили СЕМ с декларация – 40 предприятия.

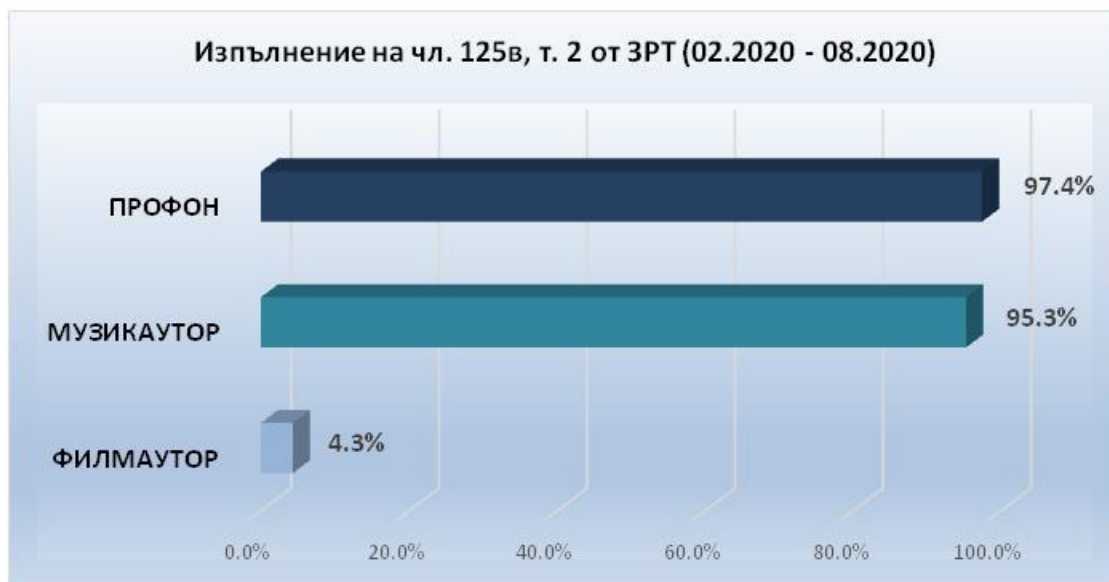
Непредоставили информация – 137 предприятия.



2.8.4. Резултати от проверката на предоставената информация за периода от 25.02.2020 г. до 24.08.2020 г. относно задължението на предприятията по чл. 125в, т. 2 от ЗРТ „придобиване на правата за разпространение на произведенията, звукозаписите и записите на аудиовизуални произведения, включени в разпространяваните програми.”

От общия брой 233 предприятия, които осъществяват дейност по разпространение на програми и които са предоставили документация в СЕМ, договори с организациите за колективно управление на права имат:

с ПРОФОН – 227 бр.; с МУЗИКАУТОР – 222 бр.; с ФИЛМАУТОР – 10 бр.



От представените по-горе данни могат да бъдат направени следните **изводи**:

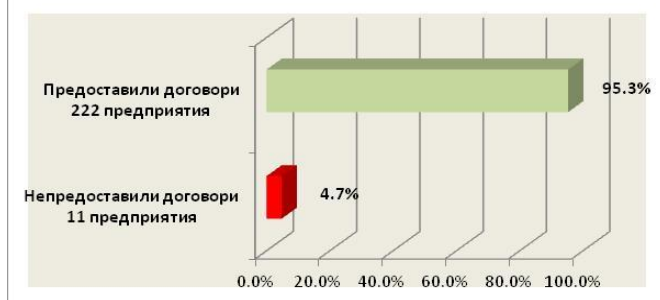
Броят на предприятията, вписани в Регистъра на КРС по чл. 33, ал. 1, т. 1 от ЗЕС остава сравнително постоянен – 410 бр. за периода 25.02.2020 г. – 24.08.2020 г. при 409 бр. за предишния 6-месечен период 25.08.2019 г. – 24.02.2020 г.

Процентът на предприятията, за които липсва всякаква информация (документи или декларация, че не осъществяват дейност) също се запазва – 137 от 410, което е около 33 % (при предишния период 135 от 409).

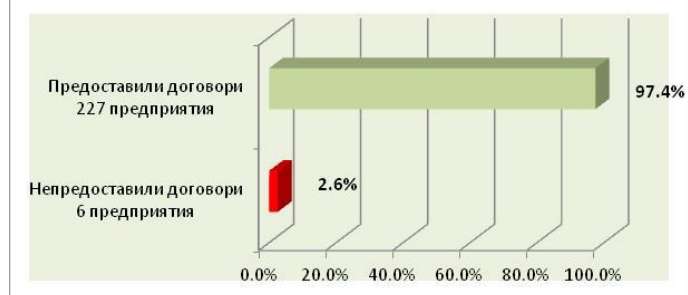


По отношение на изпълнението на чл. 125в, т. 2 от ЗРТ – по-голямата част от предприятията имат сключени договори с организациите за колективно управление на права МУЗИКАУТОР и ПРОФОН. От предоставилите документи 233 предприятия, 11 нямат договор с МУЗИКАУТОР (4,7 %) и 6 нямат с ПРОФОН (2,6 %). Все по-малък става броят на предприятията, които имат договор с ФИЛМАУТОР – едва 10 от 233 са представили такъв, което представлява 4,3 %, при 7,1 % за предишното шестмесечие.

Договори с МУЗИКАУТОР



Договори с ПРОФОН



Договори с ФИЛМАУТОР



2.9. ЕВРОПЕЙСКИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ

Във връзка с приложението на член 13, 16 и 17 от Директивата за аудиовизуални медийни услуги и чл. 19 и чл. 19а от Закона за радиото и телевизията, Съветът за електронни медии изготвя ежегодни справки за дела на европейските произведения в линейните и нелинейните медийни доставчици с национален обхват. СЕМ изпрати писма, изискващи информация до всички доставчици на линейни медийни услуги с национален обхват и до предоставящите нелинейни услуги, които отговарят на изискванията, съгласно ЗРТ и ДАВМУ.

Линейни медийни услуги:

Предоставилите информация за 2020 г. са общо 36 доставчика за 66 телевизионни програми с национален обхват, като за 2019 г. са били 39 доставчика за 69 програми, а за 2018 г. – 43 доставчика за 72 телевизионни програми с национален обхват. Непредоставилите данни доставчици на линейни медийни услуги са 17, 27 за 2019 г. и 17 за 2018 г.

Според данните на доставчиците на линейни медийни услуги, квотата от 50 % за дела на европейските произведения в годишното програмно време в програмите се изпълнява – тя е средно 60 % за 2020 г., при средно 62 % за 2019 г., 62 % за 2018 г., 61.71 % за 2017 г., 61.72 % за 2016 г., 57.89 % за 2015 г. и 57 % за 2014 г. Квотата за независимите продуценти (фиксирана в ЗРТ на минимум 12%) също е изпълнена, със средно аритметичен процент от 29 % за 2020 г., при 28 % за 2019 г., 28 % за 2018 г., 26.77 % за 2017, 28.48 % през 2016 г., 22.01 % за 2015 г., 17.74 % за 2014 г. и 14.72 % през 2013 година.

Нелинейни медийни услуги:

Предоставилите информация за 2020 г. са 10 доставчика на нелинейни медийни услуги, като за 2019 г. са били 8 доставчика, за 2018 г. – 10 доставчика, за 2017 г. и 2016 г. – 11 доставчика. Непредоставилите данни или декларирали, че не са осъществявали услуги по заявка доставчици са 13 за 2020 г., при 15 за 2019 г., 14 за 2018 г., а 12 за 2017 г. и 2016 г.

От информацията, предоставена от доставчиците на нелинейни медийни услуги за 2020 г., също се отчита сравнително висок процент на европейска продукция в съдържанието на каталозите. Средният процент на европейската продукция за 2020 г. е 54 %, при 66 % за 2019 г., 65 % за 2018 г., 62.76 % за 2017 г. и 60.11 % за 2016 г. Потреблението на европейски произведения е средно 40 % за 2020 г., при 53 % за 2019 г., 57 % за 2018 г., 52.73 % за 2017 г. и 49.56 % за 2016 г.

Обобщени данни:

Дял на европейските произведения в услугите на националните линейни медийни доставчици:

- 2020 г.: 60 %
- 2019 г.: 62 %
- 2018 г.: 62 %
- 2017 г.: 61.71 %
- 2016 г.: 61.72 %

Дял на независимите продуценти в услугите на линейните медийни доставчици:

- 2020 г.: 29 %
- 2019 г.: 28 %
- 2018 г.: 28 %
- 2017 г.: 26.77 %
- 2016 г.: 28.48 %

Дял на европейските произведения в каталозите на нелинейните медийни доставчици:

- 2020 г.: 54 %
- 2019 г.: 63 %
- 2018 г.: 65 %
- 2017 г.: 62.76 %
- 2016 г.: 60.11 %

Дял на потребление на европейските произведения в нелинейните медийни услуги:

- 2020 г.: 40 %
- 2019 г.: 66 %
- 2018 г.: 57 %
- 2017 г.: 52.73 %
- 2016 г.: 49.56 %

3. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

През 2020 г. на фокус в международната дейност на европейските медийни регулатори са въпросите, свързани с прилагането на ревизираната Директива за аудиовизуалните медийни услуги (ДАВМУ), както и работа, свързана с негативните последици от Covid-19 върху медийната индустрия. Като член на Групата на европейските регулатори на аудиовизуални медийни услуги (ERGA) и на Европейската платформа на регулаторните органи (ЕПРА), българският медиен регулатор се включи активно в дискусиите по тези теми. През изминалата година България беше избрана за председател на Подгрупа 3 „Осигуряване на видимост и недискриминационен достъп на аудиовизуално медийно съдържание до всички платформи” на ERGA и ръководи изготвянето на два доклада по темата за „видимостта”, както е въведена в Член 7а и Член 13 (1) от ДАВМУ. Във връзка с протиепидемиологичните мерки, взети в страната и по света, всички срещи след март месец се проведоха в онлайн среда чрез видео платформите BlueJeans, Microsoft Teams, StarLeaf, Webex, Zoom и други, а някои бяха напълно отменени.

3.1. ГРУПАТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ РЕГУЛАТОРИ ЗА АУДИОВИЗУАЛНИ МЕДИЙНИ УСЛУГИ (ERGA)

Националните регулаторни органи, на които е възложено изпълнението на правилата, посочени в ДАВМУ, многократно срещат пречки в ежедневиия си стремеж да защитят европейските ценности. Прилагането на ревизираната директива през 2020 г. беше основата на бъдещата работа на ERGA в тази област и затова ERGA изиска от членовете на Групата да засилят прилагането на правилата, особено в трансгранични ситуации. Като се има предвид принципът на страната на произход, на който се основава Директивата, и с оглед на глобалния характер на интернет играчите, е необходимо засилено сътрудничество за защита на цифровия единен пазар за аудиовизуални услуги и засилването му във времена на все по-голяма глобализация.

Не по-малко важна е цялата област на дезинформацията. Преди европейските избори през 2019 г. се оказа, че различни участници се опитват да повлияят на изборите или публичния дискурс, като умишлено разпространяват невярна или манипулирана информация. Това не е проблем само в контекста на европейските избори – националните избори също са засегнати от това явление, което от своя страна може да окаже влияние върху европейските дебати. Освен това дезинформацията в контекста на избори понастоящем е най-важната тема, но не се ограничава само до тази област. Защита на околната среда, имиграция, недостиг на жилища и т.н. – всички обсъждани в момента теми са потенциално обект на дезинформационни кампании. Този опит ясно показва, че проблемът с дезинформацията, независимо дали от частни лица или от публични участници, от европейски или неевропейски играчи, застрашава общите ценности на Европейския съюз.

Отделно от тези линии все още има необходимост от по-нататъшно подпомагане на прилагането на ревизираната ДАВМУ. По-специално, важно е да се разработят препоръки за мерки за защита на популяризирането на съдържанието от общ интерес, известността на европейското съдържание в услугите по заявка, и в този контекст да се обърне внимание на по-широкия въпрос за недискриминационен достъп до платформите на цялото аудиовизуално медийно съдържание. В дигиталната ера, платформите набират все повече

сила по отношение на видимостта на съдържанието и всъщност, могат да бъдат отговорни за формирането на общественото мнение, особено чрез класиране и персонализиране. Следователно, все по-важно е европейското и общественото съдържание да е видно и достъпно и аудиовизуалното медийно съдържание да намира достъп до потребителите при недискриминационни условия.

Подобно развитие, ако не се управлява правилно и не се регулира, може сериозно да застраши цифровия единен пазар и множеството, многообразието и демокрацията в Европейския съюз, като цяло. Следователно е необходим последователен подход, за да се гарантира ефективното прилагане на европейската аудиовизуална рамка и да се защитят нейните основни демократични ценности. В тази връзка, през 2020 г. ERGA сформира следните три работни Подгрупи:

- Подгрупа 1: „Укрепване на цифровия единен пазар чрез прилагане на европейските ценности/правила“;
- Подгрупа 2: „Дезинформация“;
- Подгрупа 3: „Осигуряване на видимост и недискриминационен достъп на аудиовизуално медийно съдържание до всички платформи“.

Като цяло структурата на всяка подгрупа отрази както основната задача на ERGA, т.е. предоставянето на технически опит за Комисията, така и обмен на опит и най-добри практики. Първата задача беше обезпечена чрез задълбочена оценка на съответните предизвикателства, което доведе до кратки и ориентирани към решение препоръчителни документи. Втората задача беше осъществена чрез организиране на работни срещи (с или без външни лектори), реализирани в различните подгрупи.

1.1. Подгрупа 1: „Укрепване на цифровия единен пазар чрез прилагане на европейските ценности/правила“

Председател: Френският и ирландският национален регулаторен орган (CSA и BAI).

На все по-глобалния пазар подобно сътрудничество между НРО-тата е важно не само по отношение на европейските трансгранични случаи, но по-специално и при трансграничните случаи, в които участват държави извън ЕС. Въз основа на работата на ERGA в Подгрупа 3 Работна група 3 от 2018 г. и на целта, разработена в Подгрупа 2, целта на работата на Подгрупа 1 на ERGA през 2020 г. беше да бъде насърчавано и засилвано сътрудничеството между държавите-членки в трансгранични случаи чрез разработване на конкретни решения за трансгранични предизвикателства. Както е посочено в декларацията *„тази стратегическа цел очертава задачата на членовете на ERGA да си сътрудничат за целите на прилагането на ДАВМУ. Документът за анализ и обсъждане на ERGA за 2018 г. относно ревизираната директива подчерта няколко области, в които е необходимо да се засили сътрудничеството между НРО-тата, за да се постигне последователно и ефективно прилагане. Разширяването на материалния обхват на Директивата до платформи за споделяне на видеоклипове, идентифицирането на услугите под юрисдикцията на държавите-членки, разпоредбите, свързани с трансграничното финансиране на европейски произведения и др., имат трансгранични последици, които налагат НРО-тата да разработят подходящи рамки за сътрудничество. Например, те могат да бъдат под формата на меморандуми за разбиране кои НРО-та ще се прилагат на доброволна основа“*.

Особено в области, в които ДАВМУ и прилагането ѝ в националното законодателство не осигуряват достатъчна насока за НРО-тата да действат от тяхна страна, следва да се въведат специални насоки, които да улеснят прилагането на правилата в

трансгранични случаи. Необходим е последователен подход към такива въпроси, за да се защитят ефективно зрителите и да се справим с предизвикателствата пред европейския вътрешен пазар, идващи от нарастващата роля на глобалните играчи в онлайн среда. Ето защо ERGA разгледа проблемите в тази област и предостави насоки за подпомагане на НРО-тата за преодоляване на потенциални пречки при прилагането на европейското законодателство в областта на медиите в онлайн средата.

В тази връзка Подгрупа 1 разработи Меморандум за разбирателство, който да предлага конкретни решения, които да направят възможно преодоляването на трансгранични случаи в бъдеще. Освен това, с цел по-цялостен подход на бъдещото европейско регулиране на медиите, подгрупата насърчи и подкрепи Европейската комисия в дискусиите относно Закона за киберсигурност и по-специално предостави техническа експертиза в контекста на преразглеждане на регулаторната рамка на Директивата за електронната търговия, надграждайки наскоро ревизираната ДАВМУ, така както в момента се транспонира и прилага в държавите-членки.

Проектът за Меморандум за разбирателство беше финализиран и одобрен на пленарното заседание на ERGA на 3 декември. Исландия, Лихтенщайн и Норвегия също потвърдиха пълния си ангажимент за прилагането на Меморандума. Една от основните цели на Меморандума за разбирателство е да се засили сътрудничеството между националните регулаторни органи (НРО-та), за да се постигне последователно и ефективно прилагане на ревизираната директива. Освен това Меморандумът се стреми да установи рамка за улесняване на сътрудничеството и обмена на информация между НРО-тата, за да разрешава последователни практически въпроси, произтичащи от прилагането на ревизираната Директива, и да даде възможност за обмен на опит и най-добри практики по прилагането на регулаторната рамка за аудиовизуални медийни услуги и услуги за платформи за споделяне на видеоклипове. Проектът за Меморандум за разбирателство следва широкия формат и структура, договорени от ERGA на пленарното заседание през юни, и е разработен в съгласие с проектосъставителите на Подгрупа 1. Документът е достъпен в интернет страницата на ERGA.

Испанският регулатор организира работен семинар, посветен на регулирането на влогърите, който се проведе на 25 септември 2020 г. Дискусиите по време на семинара със заинтересовани страни и членове на ERGA се фокусираха по-специално върху въпроси относно квалификацията на влогърите като аудиовизуални медийни услуги. Семинарът ефективно идентифицира потенциалните предизвикателства около регулирането на тези играчи на пазара и може да се счита за успешна отправна точка за работата на ERGA по темата, която ще продължи през 2021 г.

1.2. Подгрупа 2: „Дезинформация“

Председател: Словашкият национален регулаторен орган (RVR).

Тази подгрупа продължи работата на ERGA от 2019 г. за дезинформация. Тя се основава на резултатите и заключенията, направени от мониторинга, извършен от членовете на ERGA след европейските изборите през 2019 г. и в края на 2019 г. Тази работа трябва да продължи и да се съсредоточи върху по-нататъшните действия за ефективна борба с дезинформацията. В тази светлина, Подгрупата беше разделена на два работни потока, които изготвиха пет доклада през изминалата 2020 г.

➤ Работна група 1 „Разбиране за дезинформация и свързани понятия”

Нидерландският национален регулаторен орган изготви своя доклад за дезинформацията, подчертавайки, че в светлината на различията в дефинициите за

дезинформация ще има явна нужда от по-сплотен подход между държавите-членки. Във връзка с това в заключителния доклад се подчертават, наред с други, аргументи в полза на спирането на употребата на термина „фалшиви новини“ като концепция, свързана с дезинформацията. И накрая, Нидерландия представи препоръка, посочваща, че различните видове политическа реклама трябва да бъдат разгледани отделно от потенциалните правила за дезинформация.

Въз основа на постоянния мониторинг на националното законодателство в държавите-членки органите на ERGA анализират и разработват понятието за дезинформация, като обобщават и сортират различните видове разбирания и определения на явлението. Докладът на ERGA за дейностите, извършвани за подпомагане на Европейската комисия в междинния мониторинг на Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията, публикуван през юни 2019 г., показва, че определенията, използвани от Европейската комисия, държавите-членки и платформите за различните явления на дезинформация, се отклоняват и това определение следва да бъде допълнително изяснено, за да се осигури последователен подход.

ERGA ще продължи да помага на Комисията за справяне с разпространението на дезинформация, надграждайки мониторинга на ЕРГА, извършен през 2019 г., и ще предложи следващи стъпки за ефективно справяне със слабостите, разкрити от мониторинга. Важно е внимателно да се анализират резултатите и да се определят дали политиките, прилагани от платформите съгласно Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията от 2018 г., са били ефективни. Също така ще бъде важно да се проучи дали ангажиментите по Кодекса са достатъчни или трябва да се предвидят допълнителни действия, включително мерки с регулаторен характер. Въз основа на опита, придобит чрез дейностите по мониторинга, тази втора част може да се съсредоточи върху подкрепата на Комисията за засилване на ефективността на Кодекса, особено чрез проучване на възможни мерки за съвместно регулиране. ERGA следва да помогне на Европейската комисия в най-добрите си възможности за разработване на ефективни методи за борба с дезинформацията, тъй като подкрепата на Европейската комисия по въпроси, свързани с аудиовизуалните медийни услуги, е една от основните задачи на ERGA.

➤ Работна група 2 „Мониторинг на Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията”

Италианският регулатор изготви доклади, разработени в резултат на анализа на информацията, събрана от формулярите за самооценка, представени от платформите, както и въз основа на проучванията от НРО-тата и интервютата с трети страни. Работната група даде препоръки в три области: проверка на факти, медийна грамотност и маркиране на съдържание от потребителя. Регулаторът подчерта, че ще е необходимо тясно сътрудничество с Европейската обсерватория за цифрови медии (EDMO) в областта на медийната грамотност.

Словашкият регулатор обясни бъдещия фокус на подгрупата, като същевременно посочи волята да се запази капацитет за работа по действия, очертани в Плана за действие за Европейската демокрация (EDAP) (публикуван в деня на последното пленарно заседание на ERGA). Освен това, регулаторът предвижда по-нататъшна работа по Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията в бъдеще. Европейската Комисията също подчерта ролята на EDAP в борбата с дезинформацията. Освен това, може да се очаква предстоящото предложение за Закона за цифровите услуги (DSA) да предостави допълнителни, допълващи се инструменти.

1.3. Подгрупа 3: „Осигуряване на видимост и недискриминационен достъп на аудиовизуално медийно съдържание до всички платформи“.

Председател: българският национален регулаторен орган (СЕМ).

Настоящата медийна среда предлага разнообразна информация с различно качество. Видът, който потребителите виждат първо, следователно има голямо влияние върху тяхното образователно, информационно или развлекателно изживяване. Един от начините да се гарантира, че качествена информация стига до потребителя, особено ако има обществена стойност, е да му бъде предоставена необходимата видимост. Например, това е признато в член 7а от ДАВМУ, който дава на държавите-членки възможността „да предприемат мерки за осигуряване на подходяща видимост на аудиовизуалните медийни услуги от общ интерес.“ Осигуряването на видимост на съдържанието също е неразделна част от нови задължения, наложени на услугите по заявка в контекста на промоция на европейски произведения съгласно член 13, параграф 1 от директивата.

В медийна среда обаче, в която платформите все повече печелят популярност, това не е достатъчно. Следователно, за държавите-членки е от съществено значение да прилагат мерки, гарантиращи видимостта на европейското съдържание и публичната стойност от по-широка гледна точка, въпроса за недискриминационен достъп на потребителите до всички видове медийно съдържание. Подгрупа 3 се позова на резултатите от предишната работа, извършена от ERGA, по-специално на Подгрупата 3 Работна група 1, за да постигне напредък в обмена на най-добри практики на НРО-тата по отношение на въпросите за достъпност на доставчиците на съдържание.

Една от задачите на тази подгрупа беше да събере различните видове мерки, които различните държави-членки възнамеряват да прилагат при транспонирането на член 7а от ДАВМУ. Това трябва да даде възможност за разработване на подход за най-добри практики. За целта беше организиран първият онлайн семинар в историята на ERGA, на който бяха поканени всички заинтересовани страни, които могат да допринесат за диалога на тема „видимост“. Основна работна стратегия на Подгрупата беше стремеж към висока степен на хармонизация при прилагането на мерки за видимост по отношение на аудиовизуалните медийни услуги. По отношение на услугите, активни в онлайн средата, Подгрупата допълни действията за обмен на информация относно предприетите или предвидени национални мерки, за да се гарантира, че аудиовизуалното медийно съдържание с обществена стойност получава подходящо значение на такива платформи.

В края на 2020 г. СЕМ представи изготвените доклади върху член 7а и член 13, параграф 1 от ДАВМУ. По отношение на правилата за видимост, подгрупата идентифицира въпроси около определенията от съдържание от общ интерес и подчерта необходимостта от разработване на гъвкаво регулиране с хармонизирани определения, позволяващи ефективно справяне с несъответствията в разбирането на тези понятия. Освен това съставителите на доклада предполагат, че ще е необходим по-силен диалог с индустрията, медийните регулатори и организации като ERGA, за да се гарантира ефективно прилагане. Подгрупата вярва, че препоръките, произтичащи от докладите, трябва да бъдат добра основа за бъдещата работа и дискусии на ERGA по тези теми.

1.4. Временна работна група на ERGA „Икономически условия“

Пандемията Covid-19 подчерта необходимостта от достоверна информация за самата болест и защитните мерки, предприети от властите. Професионалната журналистика е важна, тъй като противодейства на опасностите на дезинформацията,

което може допълнително да влоши ситуацията. Възможностите на адекватната дигитална комуникация, например тези на интернет услугите, са също толкова важни, за да се развиват социалните контакти и гарантират достъп до качествено съдържание във времена, когато гражданите са помолени да останат у дома. Дори във времената на криза, медийните компании трябва да могат да изпълнят мисията си за обединяване на обществото и осигуряване на демокрация.

Въпреки това, икономическите ефекти от кризата засегнаха най-тежко аудио-визуалните медийни компании, много от които вече бяха подложени на финансово напрежение от бързо променящия се пазар. Ограниченията за движение и други мерки за контрол, решени от националните власти да ограничат по-нататъшното разпространение на вируса, усложняват функционирането на медийните издания.

Предвид критичното значение на медиите за нашите общества и настоящата криза, ERGA допринесе за оформяне на мерките, насочени към намаляване на въздействието на Covid-19 върху медийния сектор в единния европейски пазар. Конкретно, в сътрудничество с Европейската комисия, ERGA разшири обхвата на текущата си работа по дезинформация чрез провеждане на оценка за това как платформите реагират на предизвикателствата поставени от „инфодемията“, придружаваща пандемията. В допълнение, ERGA сформира група за действие за обменяне на опит и информация за въздействието на кризата върху икономическите условия за аудиовизуалния медиен сектор в държавите-членки. Особено по отношение на различните обхвати и компетенции на членовете на ERGA, тази обмяна обещава да бъде полезна и ползотворна.

Действията, предприети от държавите-членки и ERGA, трябва да вървят ръка за ръка с действията на всички останали съответни институции. Ето защо ERGA призова Европейската комисия да вземе предвид мерки за намаляване на въздействието на COVID-19 върху медийния сектор и единния европейски пазар.

В заключение, през 2020 г., работата на ERGA, по-специално Меморандума за разбирателство, подготви допълнително почвата за разглеждане на трансгранични дела и гарантира ефективно прилагане на ДАВМУ. Председателят на Групата д-р Тобиас Шмид (комисар по европейските въпроси на немските медийни регулатори) изрази необходимостта от намиране на решения за справяне с последиците от кризата с COVID-19 и предизвикателствата, свързани с разпространението на дезинформацията. Като едни от най-важните срещи на Управителния съвет на ERGA през годината, Тобиас Шмид посочи тези със заместник-председателя на Европейската комисия Вера Юрова и комисар Тиери Бретон. И накрая, председателят подчерта, че с работата си през 2020 г. ERGA е изпълнила ролята си на консултативен орган към Комисията и е допринесла към инициативи като DSA и EDAP.

3.2. ЕВРОПЕЙСКАТА ПЛАТФОРМА НА РЕГУЛАТОРНИТЕ ОРГАНИ (EPRA)

Растежът и развитието на EPRA с течение на времето показва необходимост от добавяне на повече структура към нейната работа, което доведе до приемането на първата тригодишна стратегия с придружаващия я работен план, обхващащ 2017-2019 г. Ефективността на EPRA спрямо тези стратегически цели беше преразгледана през октомври 2019 г. в Атина след консултация с членовете. Прегледът установи, че изготвянето на тригодишна стратегия с пътна карта е допринесло за постигането на основните постижения за периода.

В този контекст Управителният съвет изготви нов тригодишен стратегически документ, който първоначално беше планиран за приемане на срещата в Антверпен през

пролетта на 2020 г. Въпреки това, поради пандемията от Covid-19, УС реши да отложи влизането в сила на преработена стратегия до 2021 г. и също така да включи някои разсъждения относно въздействието на пандемията върху медиите. Ревизиран проект беше разпространен до членовете на EPRA за консултация на 30 юли с краен срок за отговори до 30 септември 2020 г. Окончателната версия, включваща забележките, направени от членовете на EPRA, беше разпространена на 23 ноември, а процесът на неговото онлайн приемане стартира на 30 ноември с краен срок за гласуване до 7 декември 2020 г. Тази окончателна версия на стратегията беше приета единодушно от членовете на EPRA.

Съдържанието на настоящата стратегия е генерирано от УС и секретариата въз основа на разбирането за работата на EPRA и знанията на членовете на EPRA и техния настоящ опит и предизвикателства. Той също така взема предвид приноса, предоставен от членовете по време на прегледа на миналото представяне на EPRA, дебата по новата стратегия, проведена през октомври 2019 г. в Атина, и въздействието на кризата Covid-19 върху медийния сектор, членовете на EPRA и работата.

Стратегическа цел 1 е да придружава членовете на EPRA в променящата се медийна парадигма, като предоставя експертна информация и информация за обучение на членовете. Към тази цел EPRA ще помага на членовете на EPRA да разберат и реагират на промените в медийната екосистема, особено по отношение на технологиите, пазарите, играчите и потреблението и законодателството; също така ще помогне на членовете на EPRA да анализират въздействието на тези промени върху регулацията и върху развитието на ролята, вътрешната структура и практики на регулаторите.

Като ключови действия и конкретни резултати на първата цел са предвидени: избор на теми и подходи в годишните работни програми, които да са ориентирани към бъдещето; да се помисли за средносрочното и дългосрочното въздействие на кризата COVID-19 върху медийния сектор, когато се разгледат темите, избрани в годишните работни програми; да се спечелят вдъхновяващи и харизматични събеседници и анализатори; да се състави списък с външни експерти по конкретни теми; да се разработят точки за контакт с конкретни теми на членовете на EPRA; да се разработят резултати за изграждане на знания.

Стратегическа цел 2 е да се създаде стойност за членовете на EPRA, като се подобри енергията и знанията в мрежата на EPRA и се увеличи ангажимента на членовете на EPRA. Към тази цел, EPRA ще предостави възможности за работа в мрежата с колеги и заинтересовани страни, като се улесни обменът на информация и се проведат широк спектър от резултати. Също така ще се стимулира участието и взаимодействието на членовете по време на срещи и между срещите с подход, основан на стимули.

Предвидените ключови действия и конкретни резултати включват подобряване на уебсайта на EPRA въз основа на одит; разработване и тестване на нови начини за предоставяне на резултати; разработване и тестване на стимулиращи инструменти и стратегии за повишаване на участието на членовете; разработване и тестване на стимулиращи инструменти и стратегии за насърчаване на взаимодействието по време на срещи и през цялата година; разработване и тестване на ориентирани към практиката резултати.

Стратегическа цел 3 е обвързана с взаимодействие с другите. Като краен резултат се очаква да се засилят връзките с редица други мрежи, аудиовизуалната индустрия, правителствени и неправителствени организации, академични среди и секторни групи по интереси. Към тази цел EPRA ще продължи да си сътрудничи с широк кръг заинтересовани страни (включително академичните среди, индустрията, консултантите и

други общи организации от аудиовизуалния сектор и други свързани сектори); да насърчава сътрудничеството с регулаторни органи от други сектори; да надгражда сътрудничеството с други мрежи от аудиовизуални регулатори. Сред предвидените ключови действия и конкретни резултати са: разработване и определяне на програма за взаимодействие с други организации и заинтересовани страни, одобрена от членовете на EPRA; осигуряване на представителство на външни събития въз основа на ясни приоритети и критерии, съответстващи на компетенциите, стратегията и годишните работни програми на EPRA; даване на по-голяма прозрачност на дейностите на EPRA чрез публикуване на редовно актуализиран график за предстоящо представяне на събития, докладващи по-активно за представителството на EPRA на събития, подобряване на удобството за ползване на уебсайта на EPRA и присъствието на EPRA в социалните медии, както и конкретизиране на връзките с ERGA и развиване на процесите на сътрудничество.

Стратегическа цел 4 за EPRA е да бъде устойчива като организация. Предвидените резултати включват добро управление (ефективност, прозрачност, отчетност) и трайност. Към тази цел EPRA ще продължи да осигурява стабилното функциониране на секретариата и Управителния съвет на EPRA; да улеснява хостването на бъдещите срещи; да разработва планиране на извънредни ситуации/ надграждане на способността на мрежата да се адаптира към външни неочаквани ситуации и обстоятелства; да се уверява, че работните процеси и правила на EPRA са ефективни, прозрачни и отчетни. Сред предвидените ключови действия и конкретни резултати са: оценяване на наличните ресурси (финансови, човешки и ИТ) на секретариата на EPRA и отразяване на оптималното им използване; преглеждане на формата и съдържанието на срещите на EPRA; разработване и/или подобряване на използването на цифрови интерактивни инструменти; предоставяне на информация за ролята и очакванията на членовете на борда; идентифициране на бъдещите домакини, преценяване на практическите трудности; преглед и актуализиране на устава на EPRA; преглед на съществуващата стратегия и изготвяне и консултиране по новата стратегия на EPRA.

EPRA се ангажира да направи оценка на изпълнението на своята стратегия през последните шест месеца от периода на стратегията. Ключов елемент от това ще включва консултации с членове и други заинтересовани страни, за да се оцени работата на EPRA. EPRA признава, че съществува в динамичен и променящ се аудиовизуален пейзаж и поради това се ангажира да преразгледа настоящата си стратегия, изцяло или частично, в рамките на периода на стратегията, в случай че се променят външните обстоятелства и ако такъв преглед се сметне за подходящ. Това ще бъде направено по начин, който е прозрачен и разбираем за членовете на EPRA.

3.3. ДРУГИ СРЕЩИ:

14 януари 2020 г.: Участие в Седмо заседание на членовете на Националния координационен механизъм по правата на човека в Министерство на външните работи.

На заседанието министър Екатерина Захариева очерта някои постигнати добри резултати от предходната година – постигнато е ежегодната резолюция по правата на детето да е с фокус деца с увреждания, също и с фокус срещу престъпления от омраза. Отбеляза 40-годишнината на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация на жените, като за нейното прилагане България е оценена с 97 точки от 100 възможни. На законодателно ниво е отчетено много добро състояние, вкл. и по изравняване на възрастта за пенсиониране на мъжете и жените.

7 юли 2020 г.: Среща с посланика на САЩ и посланика на Германия;

17 септември 2020 г.: Международна експертна кръгла маса в Мултимедийния център на БТА, присъства г-жа Розита Еленова;

2 октомври 2020 г.: Онлайн среща с председателя на ERGA д-р Тобиас Шмид (комисар по европейските въпроси на немските медийни регулатори);

22 октомври 2020 г.: Годишна конференция, South East Europe Media Forum (SEEMF), Хотел Балкан. Участват: г-жа Ивелина Димитрова, г-жа Розита Еленова, г-жа София Владимирова;

27 октомври 2020 г.: Онлайн среща на работна група по XXIII, XXIV и XXV консолидиран доклад по Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на расова дискриминация;

6 ноември 2020 г.: Онлайн среща за представяне на Универсиалния периодичен преглед за България в Женева.

16 декември 2020 г.: Открита дискусия на фондация „Конрад Аденауер“ и изследователски център „Тренд“ – участва г-жа София Владимирова.

През 2020 г. е проведена кореспонденция и по други международни въпроси, основно с Министерство на външните работи, като например:

- относно Доклад на Комисаря по правата на човека на Съвета на Европа;
- относно Въпросник по съвместна инициатива на 12 независими мандатоносители на Специални процедури към съвета по правата на човека на ООН;
- относно Доклад с изводите и препоръките на Консултативния комитет по Рамковата конвенция за защита на националните малцинства, в рамките на Четвъртия цикъл на наблюдение на изпълнението на разпоредбите на Конвенцията.

4. ЛИЦЕНЗИРАНЕ И РЕГИСТРИРАНЕ

Общата картина на доставчиците на медийни услуги, които осъществяват радио- и телевизионна дейност в България за 2020 г. е разнообразна като формати и способности на разпространение на съдържание. Съществена промяна в количествените измерения на радио- и телевизионната среда като брой действащите радио- и телевизионни доставчици не се забелязва.

През 2020 г. регулираната от Съвета за електронни медии радио- и телевизионната среда включва:

В радиосектора: 59 доставчици на медийни услуги, които притежават индивидуални лицензи за доставяне на 84 програми чрез наземно аналогово радиоразпръскване. 21 регистрирани доставчици на радиослужби създават 22 радиопрограми, които се разпространяват чрез кабелни и/или спътникови мрежи

В сектора на аудио-визуалните медийни услуги – 109 регистрирани (за разпространение по кабел и сателит) български доставчици, които създават 148 телевизионни програми. 4 доставчици на аудио-визуални медийни услуги създават 6 програми, които се разпространяват чрез мрежите за наземно цифрово радиоразпръскване.

4.1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

През 2020 г. СЕМ откри **3 конкурса за радиодейност** за територията на:

- к.к. Боровец, честота 97.9 MHz, за създаване на програма със специализиран профил – за аудитория над 35 години;
- гр. Добринище, честота 88.0 MHz, за създаване на програма с общ (политематичен) профил;
- гр. Тетевен, честота 105.8 MHz, за създаване на програма със специализиран профил – за аудитория до 30 години.

Съветът финализира 11 проведени конкурси за радиодейност и издаде **общо 9 лицензи** (решенията по 2 от конкурсите са в процес на обжалване):

- на Оберон Радио Макс ЕООД (сега Фреш Радио Груп ЕООД) за доставяне на радиопрограма „Радио Фреш” – 5 индивидуални лицензи: за гр. Левски, честота 92.7 MHz, за гр. Бяла (обл. Русе), честота 95.2 MHz, за гр. Карлово, честота 107.8 MHz, за гр. Трявна, честота 91.5 MHz и за гр. Тетевен, честота 105.8 MHz;
- на Радио 1 ЕООД за доставяне на радиопрограма „Радио 1” – 2 индивидуални лицензи: за гр. Левски, честота 93.5 MHz и за к.к. Боровец, честота 97.9 MHz;
- на Фокус-Нунти ООД за доставяне на радиопрограма „Радио Фокус” – индивидуална лицензия за гр. Свищов, честота 100.0 MHz.– на Радиокompания Си.Джей ЕООД за доставяне на радиопрограма „ЕНДЖОЙ/ N-JOY” – 1 индивидуална лицензия за град Златица, честота 90.4 MHz;
- на Резонанс ЕООД за доставяне на радиопрограма „Радио Резонанс” – индивидуална лицензия за гр. Свищов, честота 94.7 MHz.

В процес на обжалване са решенията за класиране на кандидатите в конкурсите за радиодейност за гр. Добринище, честота 88.0 MHz и гр. Златица, честота 90.4 MHz (открит през 2019 г.).

Допуснато е 1 прехвърляне на индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга от Плюс Р - 2015 ЕООД на Оберон Радио Макс ЕООД, за гр. Кюстендил, честота 107.4 MHz.

Допуснато е и 1 прехвърляне на лицензия за доставяне на аудио-визуална услуга чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване от Елит Медиа България ЕООД на Нова Броудкастинг Груп ЕООД.

Допуснати са изменения на 40 лицензии по искане на лицензиантите или по инициатива на СЕМ:

- в индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга, издадена на Оберон Радио Макс ЕООД за гр. Дупница, са изменени наименованието, музикалният формат, програмните характеристики и допълнителните услуги.

- в индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга, издадена на Фокус-Нунти ООД за гр. Царево, е изменена честотата на излъчване на програмата.

- в индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга, издадена на Радио Веселина ЕАД за гр. Русе, е изменена честота на излъчване на програмата.

- в 5 индивидуални лицензии за доставяне на радиоуслуги, издадени на Българското национално радио, е изменена продължителността на програмите.

- в индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга, издадена Добруджа спектър ЕООД е променена правно-организационната форма на дружеството.

- в индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга, издадена на Оберон Радио Макс ЕООД за гр. Несебър, са изменени наименованието, промяна на специализацията на профила и формата, програмните характеристики и допълнителните услуги.

- в 29 индивидуални лицензии за доставяне на радиоуслуги е променено наименованието на доставчика от Оберон Радио Макс ЕООД на Фреш Радио Груп ЕООД.

- в индивидуална лицензия за доставяне на радиоуслуга, издадена на Инвестор.бг АД за гр. Самоков е изменена носещата честота на звука.

Прекратени са 2 лицензии за доставяне на аудио-визуални медийни услуги чрез цифрово наземно радиоразпръскване, издадени на Еврофутбол ООД и на Медийна група Черно море ЕООД.

Постановен е 1 отказ за откриване на процедура за издаване на лицензия за радиодейност за регионална програма, разпространявана чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване, по искане на заинтересовано лице.

На основание чл. 32, ал. 1, т. 18 от Закона за радиото и телевизията, във връзка с чл. 30, т. 12 от Закона за електронните съобщения, през периода СЕМ е постановил общо **25 решения**, с които дава съгласие за издаване или изменение и/или прехвърляне на разрешения за осъществяване на електронни съобщения.

4.2. РЕГИСТРИРАНЕ

СЕМ регистрира 9 лица за доставяне на аудио-визуални медийни услуги по чл. 125а от ЗРТ:

- Калртон Инвест ЕООД е регистрирано за създаване на програма „Б1Б СПОРТ ТВ”, със специализиран (спортен) профил;

- Про кидс ООД е регистрирано за създаване на програма „СУПЕР ТУУНС (SUPER TOONS)“, със специализиран (детски) профил;
- Европейска народна академия ООД е регистрирано за създаване на програма „EUROFOLK TV“, със специализиран (музикален) профил;
- Скай Екстрим ЕООД е регистрирано за създаване на програма „KARLOVOPRESS“, с общ (политематичен) профил;
- Лени Филм ЕООД е регистрирано за създаване на програма „CINEMANIA/ СИНЕМАНИЯ“, със специализиран (филмов) профил;
- Код Фешън Интернешънъл ООД е регистрирано за създаване на програма „CODE HEALTH TV“, със специализиран (здравно – информационен) профил;
- Нова Броудкастинг Груп ЕООД е регистрирано за създаване на програма „NOVA NEWS“, със специализиран (новинарски) профил;
- Хоум Нетуърк ООД е регистрирано за създаване на програмите „HOME MALL TV“ и „HOME ONE TV“, и двете със специализиран (развлекателен) профил (Решения № РД-05-98 и № РД-05-99 от 04.12.2020 г.);
- Българе ТВ ЕООД е регистрирано за създаване на програма „НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ БЪЛГАРЕ“, с общ (политематичен) профил.

През 2020 г. няма регистрации за доставяне на радиоуслуги.
Няма и нови регистрации по чл. 125н от ЗРТ.

Изменени са общо 13 регистрации за доставяне на аудио-визуални медийни услуги по чл. 125а от ЗРТ, както следва:

- в 5 удостоверения за регистрации е променено е наименованието на доставчика от Фокс Нетуъркс Груп България ЕООД на Дъ Уолт Дисни Къмпани България ЕООД;
- променено е наименованието на програмата и програмният профил на 359 Броудкастинг Медия ЕООД;
- променена е правно-организационна форма, седалището, адрес на управление, наименованието на програмата и програмният профил на Код Фешън Интернешънъл ЕООД;
- променен е териториалният обхват на програмата на Пловдивска митрополия на БПЦ;
- променени са началните дати на разпространение на услугите: два пъти на Фондация Саворе - Самоков и на Калртон Инвест ЕООД;
- променено е наименованието на една от програмите на Пайнер Медиа ООД;
- променена е правно-организационна форма, седалището, адрес на управление на Ес Ти Загора ООД;
- променено е седалището и адресът на управление на Ди енд Джи ЕООД.

Изменени са 12 удостоверения за регистрации по чл. 125н от ЗРТ за промяна на наименованието на доставчика от Фокс Нетуъркс Груп България ЕООД на Дъ Уолт Дисни Къмпани България ЕООД.

Заличени по искане на доставчици са 10 регистрации за доставяне на аудио-визуални услуги:

- Глобъл Комюникейшън Нет АД;
- Еврофутбол ООД;

- Медийна група Черно море ЕООД;
- Виа Инфо ООД;
- Телевизия ОКО ЕООД;
- Щерев оил ЕООД;
- 359 Броудкастинг Медия ЕООД;
- Елит Медиа България ЕООД;
- Монт 7 Холдинг ООД;
- Комодоре БГ ЕООД.

Заличени по искане на доставчици са **2** регистрации за доставяне на радиоуслуга: община Свищов и община Кюстендил.

Постановени са два отказа за регистрация за доставяне на аудио-визуална услуга: на Бета Филм ЕООД и на Българе ТВ ЕООД.

4.3. УСЛУГИ ПО ЗАЯВКА

Вписани са 4 нови нелинейни медийни услуги:

- Статис АД – Subscription Video on Demand (SVoD).
- Концепт Студио ЕООД – Streaming Video on Demand (SVOD).
- Глобал Синема България ЕООД – Видео по поръчка (Video on Demand) и Плати за да гледаш (Pay-Per-View).

Изменени са 2 нелинейни медийни услуги на Дъ Уолт Дисни Къмпани България ЕООД (промяна на наименованието на доставчика)

Заличено е вписването на 1 нелинейна медийни услуги: на Новаком Груп ЕООД.

Постановен е 1 отказ за вписване на нелинейни медийни услуги на Кинг Мюзик ЕООД.

СЕМ поддържа Публичния си регистър по чл. 125к от ЗРТ, с пет раздела през 2020 г., като в раздел Втори не са вписвани или заличавани чуждестранни програми. Освен този публичен регистър, Съветът поддържа актуален регистър на собствеността на медиите, който е достъпен на интернет страницата на регулатора.

5. ПРАВНИ ДЕЙНОСТИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

5.1. АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

През 2020 г. СЕМ е разгледал **17 преписки по съставени Актове за установяване на административни нарушения (АУАН)** от длъжностните лица.

Вследствие на докладваните преписки председателят на СЕМ е издал (включително по преписки от предишен период):

– **13 наказателни постановления**, в т.ч. имуществени санкции за нарушения на следните разпоредби:

4 бр. за нарушения на чл. 9, ал. 1 от ЗРТ;

3 бр. за нарушения на чл. 17, ал. 2 във връзка с чл. 10, ал. 1, т. 6 от ЗРТ;

3 бр. за нарушения на чл. 75, ал. 1 от ЗРТ;

1 бр. за нарушение на чл. 17, ал. 2 във връзка с Критериите по чл. 32, ал. 5 от ЗРТ;

1 бр. за нарушение на чл. 75, ал. 10 от ЗРТ;

1 бр. за нарушение на чл. 85, ал. 2 от ЗРТ.

– **4 предупреждения по чл. 28 б. “а” от ЗАНН.**

От издадените 13 наказателни постановления: 12 са обжалвани и са образувани или предстои образуване на дела пред съответните съдилища, 1 не е обжалвано.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 39, ал. 2 от ЗРТ са подготвени за публикуване на страницата на СЕМ издадените през периода наказателни постановления и влезлите в сила съдебни актове, като личните данни на физически лица, съдържащи се в тях, са заличени.

През отчетния период са постановени 27 съдебни решения/ определения, с които са приключени съдебни производства срещу наказателни постановления, издадени от председателя на СЕМ през 2015 г., 2017 г., 2018 г., 2019 г. и 2020 г. От тях съответно:

– потвърдени – 18 наказателни постановления;

– отменени – 9 наказателни постановления (3 от тях поради изтекла преклузивна давност).

По потвърдените и необжалваните влезли в сила наказателни постановления, издадени от председателя на СЕМ, за отчетния период са изпратени уведомления до нарушителите за доброволно плащане на имуществената санкция (включително и за по-стари периоди).

5.2. АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ

Постановените през 2020 г. от СЕМ решения са 106. Срещу 4 от тях са подадени жалби и образувани дела пред Административен съд - София област (АССО) и Административен съд – София град (АССГ), оспорено е и 1 решение по протокол на СЕМ, по което също е образувано дело пред АССО. От оспорените решения 2 са за класиране на кандидатите в проведени конкурси за радиодейност; 1 е за избор на генерален директор на Българското национално радио и 1 за установяване на конфликт на интереси. Оспорен е и 1 Акт за установяване на публично държавно вземане, издаден от СЕМ.

През отчетния период са приключили 6 административни дела, образувани през предходни години.

Потвърдени са 5 решения на Съвета за електронни медии: 3 решения по протокол за откриване на процедура по чл. 116е от ЗРТ; 1 решение за класиране на кандидати в конкурси за осъществяване на радиодейност за гр. Свиленград, честота 97.6 MHz и Решение № РД-05-80/ 05.07.2019 г. за избор на генерален директор на Българската национална телевизия.

Отменено е 1 решение на СЕМ за класиране на кандидатите за лицензия за гр. Царево, честота 97.4 MHz.

5.3. ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

Юристите в Съвета за електронни медии са представлявали СЕМ и/или председателя на СЕМ в 89 съдебни заседания, от които: 64 по дела с административнонаказателен характер и 25 по административни дела. По преобладаваща част от делата са подготвени и представени писмени защиты.

С оглед изхода на делата на първа/въззивна инстанция са изготвени над 10 касационни или частни жалби, вкл. и отговори на такива жалби.

5.4. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ В РАМКИТЕ НА ПРАВНАТА ДЕЙНОСТ

В работата на юристите от дирекцията за отчетния период включват и дейности по:

- Изготвяне на доклади и становища по различни законопроекти;
- Участие в работни срещи, работни групи, различни комисии и др. Най-интензивна през 2020 г. беше работата на две отделни работни групи към Министерство на културата, работещи по два различни проекта за изменение и допълнение на ЗРТ.

Едната група - тази, работеща по ЗИД на ЗРТ за транспониране на разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 година за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги), предвид променящите се пазарни условия, приключи своята работа и измененията са вече факт (ЗИД на ЗРТ, обн. ДВ бр. 109/ 22.12.2020 г.).

Другата група, работеща по проект за изменения в ЗРТ, свързани с финансирането на обществените доставчици БНТ и БНР, в рамките на календарната 2020 г. оповести за обществено обсъждане също проект на ЗИД на ЗРТ.

- Изготвяне на доклади, становища, писма и отговори до оператори, държавни органи и организации, други физически и юридически лица, свързани с поставени от/на СЕМ въпроси относно прилагането на ЗРТ и с правомощията на СЕМ, както и в изпълнение на резолюции или протоколни решения на СЕМ;

- Обобщение на съдебната практика по обжалвани наказателни постановления; предоставяне на справки за движението на делата;

- Съгласуване на проекти на актове за установяване на административни нарушения и писма, изготвени от длъжностните лица на СЕМ, и др.

В процеса на работа през 2020 г., наред с другите проблеми при прилагане на Закона за радиото и телевизията, отбелязвани многократно от Съвета за електронни медии в предишни отчети (като прилагането на чл. 125в от ЗРТ, липсата на санкция за нарушения на чл. 84, ал. 1 от ЗРТ), Съветът отново обръща внимание и върху следните пропуски/несъвършенства в ЗРТ, някои от които са обсъждани и в дейността на работните групи по изменение на ЗРТ:

- Съществуването на изискване към кандидатите за генерални директори на БНР и БНТ да притежават 5 години трудов стаж е ограничително и като последица води до кандидатстване на едни и същи лица в обявени от СЕМ процедури. Доколкото заемането на мениджърски/ управленски позиции се урежда с договори за възлагане на управление, стажът по които не е трудов, а осигурителен, то Съветът намира, че това изискване следва да претърпи ревизия.

- Законът за радиото и телевизията не предвижда обвързаност между мандатите на генералните директори на обществените доставчици на медийни услуги БНТ и БНР и членовете на управителните им съвети. Същевременно, чл. 68, ал. 1, т. 3 от закона посочва, че генералният директор предлага на СЕМ за утвърждаване членовете на УС. При хипотезата на предсрочно прекратяване на мандат на генерален директор се стига до положение, в което следващият избран генерален директор не може да сформира собствен управителен съвет, тъй като мандатът на членовете на предложението от предишния не е изтекъл и липсва правно основание за предсрочно прекратяване. Генералните директори се включват в състава на управителните съвети и са техни председатели по право (чл. 58, ал. 2 от ЗРТ). Законът предвижда редица правомощия, свързани с управлението на обществените медии, именно на управителните им съвети (чл. 62 от ЗРТ), по които решенията се взимат с мнозинство (чл. 64 от ЗРТ). Изложеното води до извод, че би следвало всеки един генерален директор, за да провежда успешно заложената в програмата си за управление политика, с която е бил избран, да има възможността да избира и предлага сам членовете на управителния съвет, с който ще работи в своя мандат, а не да е принуден да работи с екип, който е бил посочен от друг ръководител на медията. В тази връзка в проекта на ЗИД на ЗРТ, изработен от работната група към Министерство на културата по ЗДБ 2020 г., бяха предложени промени, които да осигурят по-голяма стабилност на управлението на обществените медии чрез обвързване на мандатите на членовете на УС с този на генералния директор, който ги е предложил. Бяха предложени и други текстове, свързани с договорите за възлагане на управление, сключвани между СЕМ и членовете на УС, включително и предвиждане на отговорност за неизпълнението им.

- През 2020 г. се наблюдава по-слаб интерес от заинтересовани лица за стартиране на процедура за издаване на лицензия за радиодейност за регионални програми, които да бъдат разпространявани чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване. При разглеждане на постъпило искане Съветът отново взе предвид, че в ЗРТ, независимо от подробното разписаната в чл. 116е процедура, не е предвидена възможност тя да приключи с издаването на лицензия за радиодейност. Ал. 9 от същата изрично посочва, че в определен срок след приключване на процедурата Съветът за електронни медии издава лицензии за телевизионна дейност. Съветът съобрази и съдебната практика от последната година (*ВАС: Решение № 4687/ 22.04.2020 г. по адм. дело № 9670/ 2019 г.; Решение № 10196/ 24.07.2020 г. по адм. дело № 2045/ 2020 г.; Решение № 10301/ 27.07.2020 г. по адм. дело № 13384/ 2019 г.*), че към настоящия момент липсва държавна стратегия и политика, свързана с наземното цифрово радиоразпръскване

на радиопрограми, която да позволи на СЕМ да открие процедурата. Поради тази причина, и през 2020 г., Съветът постанови отказ за откриване на такава процедура. В тази връзка, в работните групи за изменение на ЗРТ бяха обсъдени различни предложения за промяна на законодателството, които, обаче, все още не са изяснени и финализирани.

- Продължава да е налице и законодателен дефицит при прилагане на закона по отношение на режимите за прекратяване на лицензии/ заличаване на регистрации за радио-или телевизионна дейност. Така например, като основание за заличаване на регистрация чл. 125д, т. 2 от ЗРТ предвижда възникването на обстоятелства по чл. 125а, ал. 4, т. 1, който пък препраща към обстоятелствата по чл. 105, ал. 4 от закона (обстоятелства, при наличието на които лицата не могат да кандидатстват за издаване на лицензия). Тези обстоятелства, независимо че са задължителни при кандидатстването за лицензия, не са предвидени като основание за отнемането ѝ (чл. 122 от ЗРТ). Поради тази причина например, към настоящия момент в регистъра на СЕМ продължават да фигурират лица в несъстоятелност, на които е заличена регистрацията, но решението на СЕМ за отнемане на лицензията е отменено от Върховния административен съд поради липсата на правно основание за отнемането ѝ (ТВ Седем ЕАД и Балкан българска телевизия ЕАД). Налице е пропуск и при посочване на основанията за заличаване на регистрацията, както е например чл. 121, ал. 1, т. 3 от ЗРТ, който постановява, че лицензията се прекратява с прекратяването на юридическото лице или смърт на физическото лице – едноличен търговец, докато тази хипотеза липсва в чл. 125д от ЗРТ, където са изброени основанията за заличаване на регистрацията.

- Законът за радиото и телевизията не предвижда възможност за отнемане на лицензия/ заличаване на регистрацията при неплащане на годишната такса за надзор от доставчик на медийни услуги. С цел обезпечаване на по-безпроблемното събиране на тези такси и постигане на дисциплиниращ ефект за заплащането им в срок, законодателят би могъл да обсъди възможността за въвеждане на такава хипотеза и в ЗРТ, по аналогия с чл. 117, ал. 1, т. 3 във връзка с § 1, т. 69а от ДР на Закона за електронните съобщения.

6. ФИНАНСОВА СТАБИЛНОСТ НА СЕМ

Изправен пред предизвикателството, свързано с въведеното в страната извънредно положение във връзка с Covid-19, а в следствие и няколкократно удължаваните периоди на извънредна епидемична обстановка, Съветът за електронни медии успя разумно да разходва бюджетните средства и постигна най-важната си цел и постоянен приоритет - финансова стабилност. Тази цел се реализира чрез оптимално планиране и управление на финансовите ресурси през отчетния период, анализ и контрол по отношение на тяхното икономично, ефикасно и ефективно разходване в съответствие с действащите правила и норми.

В областта на плановата дейност през периода е разработена тригодишната бюджетна прогноза за 2021-2023 г., като при плановите показатели се отчитат всички външни и вътрешни фактори, даващи отражение при изпълнението на бюджета.

В счетоводната дейност през отчетния период усилията са насочени към осигуряване на вярна и надеждна информация за финансовото и имуществено състояние на Съвета. Така на практика се реализира основната функция на счетоводната отчетност, която се състои в осигуряване на информационна база, върху която се градят управленските решения. Доказателство за правилната финансова и счетоводна политика е извършеният от Сметна палата одит на годишния финансов отчет на СЕМ за 2019 година и връченото становище, че финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние и имуществото на Съвета за електронни медии към 31 декември 2019 година, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане.

ОТЧЕТ ЗА КАСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА СЕМ

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 година (чл. 36, ал. 1) на Съвета за електронни медии е утвърден бюджет както следва:

приходи	1 200 000 лева
разходи	1 792 700 лева
трансфер	592 700 лева

Максималният размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2020 година и максималният размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2020 година са утвърдени в размер на 434 400 лева.

На основание чл. 112, ал. 2 от Закона за публичните финанси и чл. 76, ал. 4 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. са извършени вътрешни компенсирани промени по бюджета на Съвета, както следва:

I. Намалява разходите с	47 900 лв.
в т.ч. по показатели както следва:	
Текущи разходи	47 900 лв.
- Персонал	34 900 лв.
- Издръжка и други текущи разходи	13 000 лв.

II. Увеличава разходите с	47 900 лв.
в т.ч. по показатели както следва:	
Капиталови разходи	47 900 лв.
- Придобиване на ДМА	47 900 лв.
III. Увеличава максималния размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2020 г. с	34 900 лв.
IV. Увеличава максималния размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2020 г. с	34 900 лв.

На посочените по-горе основания са извършени през м. декември още един път вътрешни компенсирани промени по бюджета на Съвета, както следва:

I. Намалява разходите с	41 895 лв.
в т.ч. по показатели както следва:	
Текущи разходи	41 895 лв.
- Персонал	41 895 лв.
II. Увеличава разходите с	41 895 лв.
	41 000 лв.
в т.ч. по показатели както следва:	
Текущи разходи	
Капиталови разходи	895 лв.
- Придобиване на ДМА	895 лв.
III. Увеличава максималния размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2020 г. с	41 895 лв.
IV. Увеличава максималния размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2020 г. с	41 895 лв.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНАТА СМЕТКА

ПРИХОДИ

За 2020 година по бюджета на Съвета за електронни медии са одобрени собствени приходи – държавни такси в размер на 1 200 000 лв.

За отчетния период реализираните от СЕМ приходи са 909 653 лв., което представлява 75,8% изпълнение или повече от три четвърти от одобреното. На фона на пандемията от Covid-19, Съветът прояви разбиране към доставчиците на медийни услуги, като не проведе агресивна кампания за събиране на дължимите вземания от такси и санкции. Без съмнение въведеното в страната извънредно положение, а в следствие и няколкократно удължаваните периоди на извънредна епидемична обстановка, засегнаха

сериозно всички сектори на стопанския живот, в т. ч. и медийния сектор. Различни проучвания и анализи сочат за съществен спад на рекламата в радио и телевизия, приходите от която са основни за финансирането на дейността на доставчиците. Като всеки бизнес в период на криза и операторите се опитаха да адаптират своите работни процеси. Това неминуемо доведе до забавяне на редица плащания към държавата и в частност – към Съвета за електронни медии. Отчитайки състоянието на пазара и индикации за невъзможност за плащане, СЕМ забави с няколко месеца стартирането на производства по издаване на актове за събиране на публични държавни вземания. На сайта, като индикация за това бе публикуван списък на задължените лица. Така, без да провокира закриване на отделни медии поради невъзможност за разплащане, бе дадена възможност те да се справят със създалата се извънредна ситуация. Следва да се отчете и, че пандемията доведе до промяна в съдържанието на доставяните медийни услуги. Съветът осъществяваше надзор, като подходът му при констатирани отделни несъответствия, не бе на всяка цена през административнонаказателни производства, а през комуникация с доставчиците, оповестяване на различни призови и съобщения.

Предизвикателствата, свързани с пандемията от Covid-19, пред които всички субекти, вкл. и СЕМ, бяха изправени през 2020 г., препятстваха реализирането и изпълнението на 100 % на плана за приходи.

Собствените приходи включват:

такси за административни и други услуги и дейности	786 474 лева
глоби, санкции и неустойки	118 580 лева
други неданъчни приходи	4 600 лева

По §§ 25-01 “такси за административни и други услуги и дейности” са отчетени приходите от такси в размер на 786 474 лева и представляват 86.45% от общите приходи и 65.54% от одобрените приходи по бюджет.

Приходите от такси по ТПРТД включват:

проверка на редовността на документите	7 250 лева
първоначална лицензионна такса за осъществяване на радиодейност	19 500 лева
първоначална такса за регистрация за осъществяване на телевизионна дейност	9 000 лева
годишна такса за радиодейност	309 684 лева
годишна такса за телевизионна дейност	430 040 лева
такси за извършване на промени в условията на издадената лицензия или в регистрираните обстоятелства, за удължаване на срока на лицензията	11 000 лева

По §§ 28-00 “глоби, санкции и наказателни лихви” са отчетени приходите от имуществени санкции в размер на 118 580 лева и представляват 13.09% от общите приходи.

По §§ 36-19 “други неданъчни приходи” са отчетени приходи от продажба на книжа за обявени конкурси за радиодейност, приходи от вторични суровини и приходи от такси по Закона за достъп до обществената информация в размер на 4 600 лева.

Във връзка с предприети действия, свързани с изпълнение на Вътрешните правила за установяване на публични държавни вземания през 2020 г., са изпратени 74 уведомления за дължими такси за 2019 година на обща стойност 239 516 лева, в т. ч. на 55 телевизионни оператори и 19 радиооператори. В резултат са получени суми в размер на 90 910 лева.

От съставените АУПДВ 39 бр. на стойност 153 860 лева са заплатени такси в размер на 10 000 лева, а в резултат на изпратени 35 бр. покани за доброволно изпълнение е получена сума в размер на 500 лева.

От изпратените 13 преписки на частни съдебни изпълнители на стойност 49 360 лева, са получени суми в размер на 18 030 лева.

РАЗХОДИ

През периода 01.01 - 31.12.2020 г. Съветът за електронни медии в осъществяване на своята дейност е изразходвал 1 788 227 лева, което представлява 99.76% от уточнения план. Най-висок относителен дял в общите разходи заемат разходите за заплати и възнаграждения за персонала – 56.18%, за издръжка – 21.15%, за задължителни осигурителни вноски от работодатели – 12.97%, други възнаграждения за персонала – 2.08%, капиталови разходи – 7.22%, членски внос в международни организации – 0.39% и за платени данъци, такси и административни санкции – 0.30%.

За 2020 година уточнените разходи за персонал са в размер на 1 352 300 лева и включват: разходи за възнаграждения (1 006 100 лева), други възнаграждения за персонала (62 700 лв.) и осигурителни вноски (283 500 лева). Към 31.12.2020 год. са изразходвани 1 272 229 лева, което представлява 94.08% от одобрения годишен лимит.

По §§ 01-00 “Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения” от предвидените по план за 2020 г. средства в размер на 1 003 700 лева, които по подпараграфи към 31.12.2020 г. са с отчет 1 003 655 лева, разпределени както следва:

членове на СЕМ (§§ 01-01)	287 890 лева
административно-технически персонал по трудови правоотношения (§§ 01-01)	149 404 лева
административно-технически персонал по служебни правоотношения (§§ 01-02)	566 361 лева

По §§ 02-00 “Други възнаграждения и плащания за персонала” от предвидените по план за 2020 г. средства в размер на 38 100 лева, които по подпараграфи към 31.12.2020 г. са с отчет 37 263 лева, както следва:

§§ 02-02 “за персонал по извънтрудови правоотношения” - от планираните средства в размер на 12 300 лева за 2020 г., са извършени фактически разходи в размер на 12 280 лева, за договор за подпомагане счетоводната и финансова дейности, длъжностно лице по защита на лични данни, ремонтни дейности, подпомагане ИТ, процедура ЗОП и експертна оценка, което представляват 99.83% от средствата по този параграф.

§§ 02-05 “платени суми за облекло и други с характер на възнаграждение” - от планираните средства в размер на 10 900 лева за 2020 г., са извършени фактически разходи в размер на 10 841 лева, съгласно чл. 27 и 28 от Наредбата за служебното положение на държавните служители и на средства за СБКО на персонала по трудово правоотношение с характер на възнаграждение, които представляват 99.45% от средствата по този параграф.

§§ 02-08 “обезщетение за персонала, с характер на възнаграждение” - от планираните средства в размер на 8 300 лева за 2020 г., са извършени фактически разходи в размер на 8 040 лева, съгласно чл. 224, ал. 1 от КТ, чл.61 от Закона за държавния служител (ЗДСл) чл.106 от ЗДСл – 8 040 лева, което представлява 96,87% от средствата по този параграф.

§§ 02-09 “други плащания и възнаграждения” - от планираните средства в размер на 6 600 лева за 2020 г., са извършени фактически разходи в размер на 6 102 лева, което представлява 92.45% от средствата по този параграф.

За осигурителни вноски от работодателя през 2020 г. по § 05-00 “Задължителни осигурителни вноски от работодатели” са планирани 233 705 лева, които по подпараграфи към 31.12.2020 г. са с отчет 231 311 лева, както следва:

§§ 05-51 “осигурителни вноски от работодатели за ДОО” – от планираните средства в размер на 145 400 лева за 2020 г., са извършени фактически разходи в размер на 144 665 лева, което представлява 99,49% от средствата по този параграф.

§§ 05-60 “здравно-осигурителни вноски от работодатели” – от планираните средства за 2020 г. в размер на 59 005 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 58 378 лева, което представлява 98,94% от средствата по този параграф.

§§ 05-80 “вноски за допълнително задължително осигуряване” – от планираните средства за 2020 г. в размер на 29 300 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 28 268 лева, което представлява 96,48% от средствата по този параграф.

За текуща издръжка по §§ 10-00 “Издръжка” са изразходени 374 757 лева от планираните 375 359 лева.

Изразходената сума за издръжка е разпределена поразходно подпараграфи на ЕБК, както следва:

§§ 10-12 “медикаменти” - от планираните средства за 2020 г. в размер на 100 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 99 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 10-15 „материали” - от планираните средства за 2020 г. в размер на 82 325 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 82 325 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 10-16 Вода, горива и енергия - от планираните средства за 2020 г. в размер на 63 098 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 63 098 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 10-20 *Разходи за външни услуги* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 190 145 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 190 145 лева, което представлява 100 % от средствата по този параграф.

§§ 10-30 *Разходи за текущ ремонт* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 26 054 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 26 054 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 10-51 *Командировки в страната* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 400 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 400 лева, съгласно Наредбата за командировки в страната, които представляват 100% от средствата по този параграф.

§§ 10-52 *Краткосрочни командировки в чужбина* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 629 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 629 лева, съгласно Наредбата за командировки в чужбина, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 10-62 *Разходи за застраховки* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 7 575 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 7 575 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 10-69 *Други финансови услуги* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 50 лева към 31.12.2020 г. не са извършени фактически по този параграф.

§§ 10-91 *други разходи за СБКО* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 3 663 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 3 062 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 10-92 *разходи за договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и разноски* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 1 370 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 1 370 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 10-98 *Други неklasифицирани в другите параграфи и подпараграфи* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 1 000 лева към 31.12.2020 г. не са извършени фактически разходи по този параграф.

За данъци, такси и административни санкции през 2020 г. по §§19-00 *Платени данъци, такси и административни санкции*” са планирани 6 000 лева, които по подпараграфи към 31.12.2020 г. са с отчет 5 405 лева, както следва:

§§ 19-01 *платени държавни такси, наказателни лихви и административни санкции* – от планираните средства за 2020 г. в размер на 1 900 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 1 307 лева, което представлява 68,80% от средствата по този параграф.

§§ 19-81 *платени общински данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции* – от планираните средства за 2020 г. в размер на 4 100 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 4 098 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

По §§ 46-00 *Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности* - от планираните средства за 2020 г. в размер на 6 650 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 7 041 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ

За придобиване на дълготрайни материални активи през 2020 г. по §§ 52-00 “Придобиване на дълготрайни материални активи” са планирани 106 705 лева, които по подпараграфи към 31.12.2020 г. са с отчет 106 705 лева, както следва:

§§ 52-01 “придобиване на компютри и хардуер” – от планираните средства за 2020 г. в размер на 57 885 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 57 885 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 52-03 “придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения” – от планираните средства за 2020 г. в размер на 11 885 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 11 885 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 52-05 “придобиване на стопански инвентар” от планираните средства за 2020 г. в размер на 1 435 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 1 435 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

§§ 52-04 “придобиване на транспортни средства” – за 2020 г. не са планирани средства, но са извършени фактически разходи в размер на 35 500 лева, което представлява 37,38% от средствата за придобиване на ДМА. С цел оптимизиране на разходите за поддръжка на автомобилния парк, Съветът възложи на външен лицензиран оценител, да направи експертна оценка на ДМА – транспортни средства, собственост на СЕМ. Оценителят като е взел предвид техническото състояние на оценяваните 2 бр. автомобили, годината на производство, естествените процеси на износване и др., предложи да бъдат бракувани. Вземайки предвид придобиването на автомобилите (в периода 2004-2006 г.), пазарната стойност – 7 640 лева и извършените разходи за последните пет години – 8 449 лева, Съветът реши да закупи нов автомобил.

§§ 53-01 “придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти” – от планираните средства за 2020 г. в размер на 22 090 лева към 31.12.2020 г. са извършени фактически разходи в размер на 22 090 лева, което представлява 100% от средствата по този параграф.

Към 31.12.2020 година са изразходвани 128 795 лева за капиталови разходи или 100% от предвидените средства.

ТРАНСФЕРИ

Трансферите за поети осигурителни вноски и данъци през 2020 година са в размер на 369 096 лева и са отчетени както следва:

§ 69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физическите лица	92 047 лв.
§ 69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	172 968 лв.
§ 69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	69 113 лв.
§ 69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване	34 968 лв.

Разходите за осъществяваната дейност от Съвета за електронни медии през 2020 година възлизат на 1 788 227 лева, в т.ч. поети осигурителни вноски и данъци 369 096 лева. Те са финансирани от:

собствени приходи	905 496 лева
трансфери за поети осигурителни вноски	369 096 лева

Във връзка с тези финансирания в края на отчетния период наличността е в размер на 878 574 лева, която е отразена по §§ 31-10 *Вноски за ЦБ за текущата година* със знак „плюс”, в резултат на което получените трансфери по §§ 31-00 *Получени трансфери (субсидии/вноски) от ЦБ (нето)* са в размер на 878 574 лева (369 096 лв. трансфер осигурителни вноски плюс 509 478 лв. наличност в края на периода).

НАЧИСЛЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПОЕТИ АНГАЖИМЕНТИ

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. максималният размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2020 година и максималният размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2020 година са утвърдени в размер на 592 700 лева.

ОТЧЕТ ЗА СМЕТКИ ЗА ЧУЖДИ СРЕДСТВА

В Отчета за сметки за чужди средства по §§ 93-10 *чужди средства от други лица* е отразена получената парична гаранция по договор за охрана в размер на 6 042 лева и съответно по §§ 95-07 *наличност в лева по сметки в края на периода*.

7. ДЕЙНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Дейността в областта на човешките ресурси е насочена към управление на персонала в администрацията с цел осигуряване на ефективно и качествено управление.

Правилното планиране на работата и оценката на изпълнението са ефикасен метод за поддържане на мотивацията на служителите, насърчаване на техния стремеж към развитие и иновативност. В тази връзка през 2020 г. е приета и въведена нова организационна структура на администрацията на Съвета за електронни медии. Целта на извършената структурна промяна е насочена към обособяване на специфичните дейности. Звената лицензионни, регистрационни, правни режими и международна дейност са отделени от дейността по мониторинг и надзор.

В съответствие с утвърденото длъжностно разписание числеността на персонала за 2020 г. е 60 щатни бройки, от които 5 членове на Съвета за електронни медии, избрани и назначени съгласно Закона за радиото и телевизията и 55 щатни бройки административно-технически персонал. Дейността на администрацията на Съвета за електронни медии се осъществява от държавни служители и от лица, работещи по трудови правоотношения, като за служителите по трудово правоотношение се прилага чл. 107а от Кодекса на труда.

Към 31.12.2020 г. заетите бройки са 48, в т.ч. 5 бройки членове на СЕМ и 43 бройки административно-технически персонал. Свободните работни места в края на годината са дванадесет. Движението на персонала през годината се осъществяваше под въздействието на редица обективни и субективни фактори, както и под влиянието на комплексни външни и вътрешни процеси. Проблемите с кадровото осигуряване се решаваха чрез набиране на кандидати по обяви и чрез провеждане на конкурсни процедури. През 2020 г. са проведени 6 конкурсни процедури по Закона за държавния служител.

На базата на получените годишни оценки за 2019 г. са завишени индивидуалните основни заплати на служителите средно с 10%. През годината, три тримесечия, въз основа на оценките на структурните звена и на отделните служители са изплащани допълнителни възнаграждения за постигнати резултати.

С цел повишаване професионалната квалификация, служителите от администрацията са взели участие в обучения свързани с дигиталната компетентност. Четирима служители са участвали в обучения, организирани от Института по публична администрация, а двама са преминали обучение свързано с изискванията за мрежова и информационна сигурност.

Успешно е осъществена и останалата текуща дейност в областта на човешките ресурси – обработка на болнични листове, отпуски, статистически отчет на работната заплата и движение на служителите, поддържане на служебни и трудови досиета. Актуализирани са вътрешните нормативни документи в съответствие с измененията в нормативната база и промените в организационната структура на администрацията.

Във връзка с обявеното извънредно положение и с цел предотвратяване разпространението на Covid-19 са предприети действия за организиране на работата, съгласно въведените здравни изисквания, тестване на служителите и извършване на годишни профилактични прегледи.

Съблюдавани са изискванията на Закона за безопасни и здравословни условия на труд и свързаните с него наредби. Актуализирани са някои от документите. Комитетът по условия на труд (КУТ) заседава редовно. Провеждан е периодичен инструктаж на административния състав, първоначален инструктаж – на новоназначените и извънреден – на продължително отсъстващи служители.

8. ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ (ЗОП)

Във връзка с дейностите по организиране сключването на договори в изпълнение изискванията на Закона за обществените поръчки е проведена 1 процедура „публично състезание“ за възлагане изпълнението на услугата „Организиране и осъществяване на невъоръжена денонощна физическа охрана на административната сграда в гр. София, бул. „Шипченски проход“ № 69 и прилежащия терен, осигуряване на пропускателен режим и видеонаблюдение в сградата и на паркинга пред нея“.

Проведена е и 1 процедура по събиране на оферти за възлагане изпълнението на услугата “Поддържане, обслужване и оптимизиране на софтуерната част на Интегрираната система за мониторинг на Съвета за електронни медии”, която е прекратена поради несъответствие на подадените оферти с изискванията на възложителя.

За осигуряване на работния процес с необходимими услуги от външни организации и фирми, без прилагането на процедура по ЗОП, тъй като стойността на доставката или услугата не я изисква, са сключени 56 договори и анекси. Изпълнението на договорите е обект на постоянен контрол.

9. ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКОНА ЗА ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ (ЗДОИ)

Във връзка с дейността по предоставяне на достъп до обществена информация по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) са обработени 7 броя заявления, от които по 4 броя е предоставен пълен достъп до исканата информация; по 2 броя – отказ за достъп до исканата информация; 1 заявление е оставено без разглеждане.

10. ДЕЙНОСТИ ПО АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

Регистрирането и управлението на входящата, изходящата кореспонденция и на вътрешните документи се осъществява според правилата на утвърдената Инstrukция за деловодната дейност и документооборот в Съвета за електронни медии. Върху изпълнението на задачите се осъществява постоянен оперативен контрол чрез Автоматизирана информационна система „Документооборот“.

През периода в деловодството са регистрирани и обработени:

общо документи - 4519 броя, от които:
входяща кореспонденция - 2347 броя
изходяща кореспонденция - 2172 броя

Дейността по оформяне и поддържане на учрежденския архив се извършва в съответствие с архивното законодателство и вътрешните правила. През периода са приети за архивиране 109 папки с входяща и изходяща кореспонденция за 2019 г., ползвани документи от архива – 6 броя; разпределени 150 писма и обратни разписки в архивните папки.

Служителите подпомагат провеждането на заседания, работни срещи и други публични прояви на Съвета за електронни медии. Изготвени са 40 протокола от заседания на СЕМ, както и от работни срещи и публични прояви на СЕМ.

Във връзка с обявеното извънредно положение и с цел предотвратяване разпространението на Covid-19, значителна част от насрочените конференции, дискусии, кръгли маси и др. са отложени за след приключване на пандемията или провеждани онлайн. През изминалия период представители на Съвета за електронни медии са взели участие в следните конференции, дискусии, кръгли маси:

- Седмо заседание на Национален координационен механизъм по правата на човека /НКМПЧ/ – МВнР;
- Обсъждане обществената мисия на БНТ и БНР – заседателна зала на СЕМ;
- Среща с БНТ и БНР за формулиране на конкретни текстове по ЗИД на ЗРТ във връзка с обществената мисия и финансирането на двете медии, съобразено със съобщението на ЕК - заседателна зала на СЕМ;
- Среща с ДАЗД, АБРО и представители на ДМУ за обсъждане на Споразумението за защита на децата от съдържание – заседателна зала СЕМ, онлайн;
- Дискусионен форум за правата на жените; организатори – Български фонд за жените и Фондация „Фридрих Еберт” – хотел Хемус;
- Кръгла маса на тема „Обществените медии в България – управление, регулация и програмни политики” Нова конферентна зала, Ректорат – СУ Св. Климент Охридски;
- X-ти юбилеен фестивал за поп и рок музика София 2020 – НДК;
- Встъпително информационно събитие по проект “Изграждане и развитие на информационните системи и регистри на КРС за подобряване на дейностите по регулиране и контрол и повишаване на качеството на административното обслужване“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд – онлайн.

11. ИНФОРМАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ

Интернет страница

Водещото при осъществяване на действия в тази област е изискването за откритост и прозрачност в дейността на Съвета за електронни медии. С цел подобряване на интернет страницата на СЕМ бяха създадени нови категории, менюта и подменюта. Практически израз на това е периодично актуализираната информация, публикувана на интернет сайта на Съвета: изработените в изпълнение на изискването на чл. 39, ал. 2 от ЗРТ 12 броя месечни информационни бюлетини - включени са 106 решения, 13 наказателни постановления и 43 съдебни решения; публикувани 23 броя АУПДВ; 11 уведомления за откриване на административни производства за издаване на АУПДВ; 40 протоколи от заседания на Съвета и 40 проекти на дневен ред; публикувани и изпратени до медиите прессъобщения, декларации, становища, отразяващи позициите на СЕМ по актуални проблеми или по различни аспекти от дейността му; доклади, отчети, новини, споразумения, указания, дневни информации за плащания на СЕМ и други материали.

Интернет страницата на СЕМ е приведена към изискванията на Правилата за институционална идентичност на интернет страниците и портали на държавната администрация, като за целта бе направен цялостен редизайн и добавена английска версия на сайта.

Дейности по техническото и технологичното осигуряване

Основна цел в тази област е постигането на непрекъснато устойчиво безаварийно функциониране на Интегрираната система за мониторинг /ИСМ/. Извършен е пълен одит на ИСМ в началото на годината, осигурено е всекидневно наблюдение на сървърите, своевременно са отстранявани проблеми, възникнали и в София, и в регионалните офиси.

Цялостната дейност по надзора от техническа и технологична гледна точка е подчинена на приоритетите: уеднаквяване на технологията на мониторинга и нейното устойчиво развитие; усвояване на капацитета на новозакупените РС и новите операционни системи; увеличаване на обхвата на записаните радио и телевизионни програми; постигане на непрекъснато безаварийно функциониране на ИСМ в централния офис и в РЦ.;

Експертите по мониторинг в София и в регионалните центрове работят основно чрез наблюдение на файлове, достъпни чрез ИСМ. Централизирано планиране е осигурило и ритмично постъпване на записи на цифрови носители от доставчици на медийни услуги, разпространяващи програмите си в регионите. Използват се максимално възможностите на съвместените цифрови приемници от провайдерите А1 България ЕАД и Булсатком ЕАД, като това осигурява наблюдение на програми, които не се предлагат широко в аналоговите пакети и по тази причина не се записват нон-стоп в ИСМ. Системата за запис на радиопрограми, разпространявани онлайн, е обновена и усъвършенствана. Надзорът по спазване на изискванията на чл. 75, ал. 10 от ЗРТ продължава да се извършва чрез измервания на нивото на гърмкостта на аудиовизуалните програми посредством устройство РАМ РiСо.

Попълнен в срок е годишния отчет в „Интегрираната информационна система на държавната администрация“ и поддържан в актуално състояние административния регистър в същия портал. Предприети са действия за привеждане на СЕМ към минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност - пуснат домейн контролер, като предстои цялостното му интегриране. Чрез Автоматизираната информационна система е-Документооборот движението на документите, поставянето на задачи и контролът по изпълнението им се осъществява по електронен път от служителите на СЕМ.

12. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящият доклад представя дейността на Съвета за електронни медии в условията на извънредна обстановка, следствие пандемията от Covid-19. Независимо от изключителните обстоятелства, Съветът успя да организира надзора така, че в максимална степен да реализира правомощията си по закон.

Предизвикателствата пред регулатора обаче предстоят. В края на 2020 г. влезе в сила изменение на Закона за радиото и телевизията (ДВ, бр. 109 от 22.12.2020 г.), което разширява досегашните и възлага нови ангажименти на Съвета, свързани с (но не само):

- ✓ наблюдение върху съдържанието на аудио-визуалните медийни услуги с цел гарантиране, че те не съдържат: никакво подбуждане към насилие или омраза, насочени към група лица или член на група, въз основа на някое от основанията, посочени в член 21 от Хартата на Европейския съюз; публично подстрекаване към извършване на терористично престъпление, съгласно предвиденото в член 5 от Директива (ЕС) 2017/541;

- ✓ предприемане на мерки с цел гарантиране, че аудио-визуални медийни услуги, които могат да увредят физическото, умственото или моралното развитие на децата, се предоставят само по начин, гарантиращ, че тези лица обикновено няма ги да чуят или видят. Тези мерки могат да включват избор на времето на излъчване, средства за проверка на възрастта или други технически мерки; те трябва да са пропорционални на потенциалната вреда от предаването; най-вредното съдържание, като например неоправдано насилие и порнография, следва да е предмет на най-строги мерки (следва да се отбележи, че се водят разговори за възможността от въвеждане на идентични или сходни мерки на общностно ниво);

- ✓ събиране на информация от доставчиците относно достъпността на предоставяните от тях медийните услуги за хора с увреждания. Определен е вече изричен служител, който да е отговорен за комуникацията, свързана с тази дейност;

- ✓ въвеждане на механизъм относно търговските съобщения, съгласно променените правила; наблюдението следва да отчита 20 на сто реклама и телевизионен пазар в интервала 06:00 ч. – 18:00 ч. и 20 на сто - в интервала 18:00 ч. – 00:00 ч.;

- ✓ регулацията на услугите на платформите за споделяне на видеоклипове; изискванията относно защита на децата, личните данни; реч на омраза; търговско слово се прилагат и за тези субекти;

- ✓ предвиждане на механизъм за верифициране на събираната информация за квотите на европейски произведения и произведения от независими продуценти; с изменителната директива се въвежда вече и задължителна квота европейски произведения в нелинейните услуги; въвежда се събиране на информация и относно финансовия принос от страна на доставчиците в производство на такова съдържание;

- ✓ поддържане на актуализирани регистри на доставчиците на медийни услуги и на платформите за споделяне на видеоклипове, попадащи под юрисдикцията на Република България, които задължително се съобщават на Европейската комисия;

- ✓ изграждане на ефективен механизъм за действие при наличие на предпоставки за дерогиране свободата на приемане и препредаване на аудиовизуални медийни услуги – механизъмът включва (посочването е съвсем схематично) комуникация с доставчика под чужда юрисдикция; комуникация с държавата под чиято юрисдикция е той; комуникация с Европейската комисия;

- ✓ постоянен надзор относно спазване задължението на доставчиците за осигуряване на лесен, директен и постоянен достъп до тяхното наименование; седалище;

адреса на електронната им поща и телефон, които позволяват установяването на бърз, пряк и ефективен контакт с тях;

- ✓ поддържане на информация за собствеността на доставчиците;
- ✓ активно участие в ЕРГА предвид активната роля на тази организация да осигурява технически експертен опит на Европейската комисия в работата ѝ по гарантиране на последователното прилагане на Директивата за аудиовизуални услуги във всички държави членки и да улеснява сътрудничеството между националните регулаторни органи, както и между националните регулаторни органи и Комисията.

Доколкото в парламента, през февруари 2021 г., е внесен законопроект на Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията в изпълнение на § 21 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г., предстои Съветът да бъде натоварен с допълнителни и нетипични за него функции - да е администратор на държавна помощ; да извършва оценка на услугите на БНР и БНТ в изпълнение на възложената им обществена мисия; да определя размера на компенсациите/трансфера за БНР и БНТ за дейностите по изпълнение на обществената мисия; да извършва предварителна и последваща оценка на услугите на БНР и БНТ и др.

Възложените нови правомощия неминуемо поставят въпроса за обезпечаване на дейността на регулатора във всички аспекти – административен, технологичен, финансов. Като положителна стъпка Съветът отчита увеличаването на бюджета му за 2021 г., но намира, че липсват законови механизми, които да гарантират, че тази тенденция ще бъде запазена.

В този смисъл Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за изменение на Директива за аудиовизуалните медийни услуги, обръща особено сериозно внимание върху независимостта на националните регулатори. Директивата изрично подчертава, че националните регулаторни органи следва да разполагат с изпълнителните правомощия и ресурсите, необходими за изпълнението на своите задачи, от гледна точка на персонал, експертни знания и финансови средства. Дейностите на националните регулаторни органи или служби, установени съгласно Директива 2010/13/ЕС, следва да гарантират зачитане на целите на медийния плурализъм, културното многообразие, защитата на потребителите, правилното функциониране на вътрешния пазар и насърчаването на лоялната конкуренция.

БЕТИНА ЖОТЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЕМ